

Datum vergadering : 20 oktober 2022

Aanwezig:

Raadsleden:

WIJ Lansingerland : P. van Olst, Jan Jumelet, Chantal van Weede, Mark Bik, Bianca Boonstra, Abdel Afalah, Jan Alsemgeest
Leefbaar 3B : Don van Doorn, Carin van Rooijen Jan Pieter Blonk, Marjolein Gielis, Leon Erwich, Johan Philippens, Machiel Crielgaard, Jean Paul Meuldijk
CDA : Jan Willem van den Beukel, Dave Bergwerff, Frans Ammerlaan, Charles van Harn
VVD : Matthijs Machielse (vanaf 20:11), Marloes Draak, Ed van Santen, Ivo de Graaf, Christiaan Toussaint
D66 : Ineke den Heijer (vanaf 20:13), Brecht Weerheijm, Eva Heijblom
CU : Kees-Willem Markus, Paul Lieveerse, Arjen Hofman
GroenLinks : Marko Ruijtenberg
PvdA : Petra Verhoef

Wethouders : Leon Hoek, Simon Fortuyn, Michiel Muis, Titia Cnossen

Voorzitter

Griffier

: Pieter van de Stadt
: Eveline Hamelink-van Rens

Afwezig:

CDA : Nelleke Bouman, Job Halkes

1. Opening en mededelingen

De voorzitter, om 19.00 uur: Neemt u allen plaats, want dan kan ik de vergadering openen van de gemeenteraad van Lansingerland. Het is vandaag de 20^e oktober 2022. Welkom aan de raadsleden, het college, natuurlijk de griffie en alle inwoners op de publieke tribune, een heel goede avond, fijn dat u er bent. We hebben een lange agenda, dus we gaan proberen het tempo erin te houden, maar dat vraagt ook medewerking van een ieder. Bij de mededelingen heb ik 2 afwezigen: mevrouw Bouman en de heer Halkes. Mevrouw Den Heijer is later. Ik zie dat de heer Markus ongetwijfeld elk moment kan binnenlopen en de heer Machielse ook, zij komen van het werk en zij sluiten aan.

2. Trekken van het lot ter bepaling van het raadslid bij wie een eventuele stemming zal beginnen

De voorzitter: Dat is de heer Van den Beukel.

3. Vragenhalfuurtje voor raadsleden

De voorzitter: Er heeft niemand een vraag aangemeld.

4. Spreekrecht voor niet-raadsleden

De voorzitter: Er hebben zich 3 inwoners gemeld. Ik lees ze even op, dan weten ze zelf in welke volgorde ik ze zal oproepen voor hun spreekrecht. In de eerste plaats de heer Rutten over het participatieplan woningbouwlocaties Lange Vaart en Merenweg. De heer Olieman over handhaving door de gemeente geluidsoverlast over de aan te leggen padelbanen in Bleiswijk. En mevrouw Trompetter over het ontwerp wijzigingsplan Groenzoom Pastoor Verburgweg 12a te Berkel en Rodenrijs. U heeft allen 5 minuten. De tekst van mevrouw Trompetter is aan de lange kant, maar ik weet dat u tempo kunt maken.

Inspreker 1:

De heer Rutten: Dank u wel voor mijn tijd om in te spreken, raadsleden, aanwezigen, college. Ik begin met een verwijzing naar de tekst die ik aangeleverd heb bij een eerdere vergadering, daar staat eigenlijk alles al in, behalve wat ik ga toelichten en aanvullen. Mede namens meerdere bewoners nog even de punten die daarin staan. Ik pleit voor een oplossing met de aansluiting met de N209. Ik pleit voor een vermindering van het aantal woonlagen in het gebied naar 3 in plaats van de geplande 5. En ik vind dat er geen verschuiving plaats mag vinden van het woningbouwgebied Lange Vaart naar Merenweg. Dat staat in de kleine lettertjes. Kleine lettertjes, is mijn ervaring, zijn heel gevaarlijk. Ik wil u meenemen in mijn persoonlijke ervaring, het is fijn dat ik daar nog extra tijd voor krijg. En mijn afwegingen. Ik ben geboren en getogen in Bleiswijk, ik ben geboren in deze polder. Ik ken de polder met uitzicht op de Rottemeren. Vanaf de Hoekeindseweg keken wij uit naar de Rottemeren. Ik heb hier geschooid, ik heb hier

kattenkwaad uitgehaald. Er wordt al 50 jaar gesproken over woningbouw, alleen de laatste jaren is dat concreet. Mijn overweging, als u mij 10 jaar geleden had gevraagd: wat moeten we met dat gebied, dan had ik gezegd: het is logisch, woningbouw. Hoekeindseweg, Götzenhainsingel, Merenweg, daar moeten woningen komen, ga je gang, ik vind wel een ander plekje. Een paar jaar geleden dacht ik: ik woon op het bijna mooiste plekje van Bleiswijk, waarom zou ik verkassen? U zou met grote getale bij mij komen als politici, ik heb u nooit gezien. Nu denk ik: wij moeten daar een mooie wijk bouwen, wij moeten een prachtwijk bouwen. We hebben daar de gelegenheid voor en ik heb er mogelijk nog wat in te zeggen en dat ga ik beslist doen. U bespreekt vanavond een participatieplan. Ik heb de laatste dagen een persoonlijke enquête gedaan en bij veel omwonenden is de participatie niet bekend. Eén van uw collega's meldde mij terecht: het gaat om participatie, het plan is nu om mensen deel te laten nemen. Natuurlijk, helemaal goed. Maar als de participanten niet weten dat ze gaan participeren, ik vind dat vreemd, ik snap daar iets niet. Mijn ontwikkeling. Wij hadden boerenbedrijf van de Hoekeindseweg tot aan de Rottemeren. Als ik nu aan de Rottemeren loop, dan denk ik, het klinkt sentimenteel en dat is het ook, maar dan denk ik: papa en mama, dat hebben jullie goed gedaan, daar hebben jullie een bijdrage aan geleverd. Ik kom weleens bij de scouting en ik sta aan het korfbalveld en dan denk ik: hier stonden de bieten, hier heb ik gelopen. De bieten op één gezet, weet u wat dat is? Dat hebben jullie goed gedaan, vader en moeder, daar hebben jullie je bijdrage aan geleverd. De bijdrage aan de ontwikkeling van Bleiswijk. Wij hebben nog een klein stukje, een heel klein stukje. Wij willen en wij gaan een bijdrage leveren aan een prachtwijk, daar moet een mooie wijk komen. Geen flats, maar een gewone wijk met sociale woningbouw, betaalbaar en vrije sector, zoals gepland. En dat ziet er goed uit op een paar punten na, o.a. die hoogbouw. U heeft beloofd om contact met mij op te nemen en ik ga het nu weer aanbieden. Als toekomstige bewoner van de nieuwe wijk, als eerste bewoner van de nieuwe wijk, ook nog als eigenaar van een stukje grond en als stakeholder. Dus als participant, dan wil ik u uitnodigen om contact met mij op te nemen, want dat is tot nu toe nog niet gebeurd, of in ieder geval niet ervaren door ons, ik ben niet de enige, ik spreek namens medebewoners, die ook betrokken zijn, die ook in de zaal zijn en meekijken thuis. Ik dank u voor de aandacht, ik wens u veel wijsheid en veel participatie.

De voorzitter: Ik kijk of er vragen zijn. Dat is niet het geval. Ik dank u voor uw komst. Leden van de raad zullen er straks bij het agendapunt hun voordeel mee doen.

Inspreker 2:

De heer Olieman: Dank, college, raad, voor de mogelijkheid om onze grote zorg uit te spreken over de aanleg van 4 padelbanen bij de tennisclub Bleiswijk. Ik spreek hier namens een groot aantal omwonenden waarvan hier ook een delegatie aanwezig is, om die zorg uit te dragen. Het is een vervolg op mijn inspreken in februari, bij de oude raad. Helaas is het probleem nog niet opgelost, dus ik kijk met veel verlangen naar de nieuwe raad, om te kijken of we hier een oplossing voor kunnen vinden. Even recapituleren, de sport waar we het over hebben, padel, is een kruising tussen tennis en squash, het is razend populair. De tennisclubs vrezen leegloop, omdat mensen switchen. Als antwoord gaan tennisclubs door het hele land tennisbanen omzetten in een aantal padelbanen. Prima. Ook in Bleiswijk is dat het plan. Maar er is een groot probleem, padel maakt veel meer lawaai dan tennis. Het is een nieuw fenomeen en de gemeenten hebben op dit moment geen juridisch kader om aan de voorkant padelbanen tegen te houden. Daardoor zijn er al heel veel banen gerealiseerd in het land op verkeerde plekken. Er spelen op dit moment al 30 rechtszaken over geluidsoverlast. Het is ook bijna dagelijks in het nieuws, ik heb hier nog een krantenkop van afgelopen dinsdag uit Trouw, die er niet om liegt: omwonenden worden horendol van de doffe racketslagen van padel. Ook het Journaal heeft er aandacht aan besteed, dus het is duidelijk een probleem aan het worden en dat komt vanwege de ernstige geluidsoverlast. De tennisbond ziet nu een imagoprobleem en dat is terecht. Die is samen met de vereniging Nederlandse gemeenten en de Nederlandse stichting geluidshinder richtlijnen aan het opstellen, daar zijn ze bijna klaar mee, die komen eind van het jaar uit. Voor tennis gold een richtlijn dat de afstand tot de woonhuizen minimaal 50 meter moest zijn. Het is al uitgelekt, dat het voor padel 160-200 meter gaat worden. In ons geval zijn de woonhuizen vanaf 57 meter van de padelbanen, met andere woorden: wij maken ons grote zorgen. Als je die straal zou trekken van 160 meter, dan vallen daar diverse straten onder in Bleiswijk, denk aan de Peppeldreef, de Kastanjelaan en de Beukenlaan en ook nog zijstraten. Het gaat niet om een paar huizen, maar een flink aantal huizen gaat hier onder lijden. Vandaar de grote zorg. Gemeenteraden elders zijn hier al behoorlijk mee bezig. De gemeenteraad Den Haag heeft er al vele uren aan besteed, dat kan je allemaal af luisteren. Dat heeft o.a. geleid tot een motie, dat alle plannen voor nieuwe padelbanen voorlopig aangehouden moeten worden tot het moment dat die richtlijnen uitkomen en die worden eind van het jaar verwacht. Het is nu een kwestie van maanden. Er is ook een gemeente die een verleende vergunning vernietigt vanwege de problematiek om te wachten tot die richtlijnen er zijn. Hoe is de actuele situatie in Bleiswijk? Dat is onze verontrusting. De vergunning was verleend, ons bezwaar is niet terecht verklaard, dus die is doorgegaan. Er is vervolgens een akoestisch onderzoek gedaan door een bureau en daar komt uit, dat de normen inderdaad overschreden gaan worden, de normen uit het activiteitenbesluit. Zelfs bij het plaatsen van een 4 meter hoge geluidswand als bescherming zou dat niet afdoende zijn en worden de normen overschreden. Dus een extra zorg. In juni kregen wij bericht van het bestuur van de tennisvereniging, dat ze de plannen

ophielden vanwege onzekerheden over het geluid en dat andere plannen voorrang kregen, dus dat was een soort geruststelling. Helaas kregen wij per 24 september het bericht van het bestuur dat ze alsnog besloten hebben om de padelbanen aan te leggen en dat is voor ons een grote schok. Op het moment dat ze aankondigden dat ze zouden wachten hadden ze gezegd: er is overleg nodig met de gemeente en overleg met de burens, wij dus. Maar vervolgens is die beslissing medegedeeld, zonder dat overleg, dus dat is erg jammer. Ook in de wetenschap dat wij contra-expertise hadden aangevraagd over het akoestisch onderzoek, daar heeft de tennisvereniging ook niet op gewacht. De contra-expertise is inmiddels gegeven, door de expert van de stichting Geluidshinder, Erik Roelofsen, die bij vele rechtszaken betrokken is. Die stelt dat er een aantal onvolkomenheden in het akoestisch onderzoek zit, waardoor er nog meer overschrijding zal zijn van de geluidsnorm. De gemeente heeft nog mede gedeeld aan de tennisvereniging, daar hebben wij een afschrift van, dat de gemeente de plannen niet kan tegenhouden, maar op het moment dat de banen in gebruik genomen gaan worden, dat er gehandhaafd kan worden op de geluidsnormen. Daarmee is het risico neergelegd bij de tennisvereniging, gaan ze het er op wagen of niet? En bij de burens: gaan wij de overlast ervaren of niet? Dat is de grote waarschuwing, er dreigt een vuil conflict op de lange termijn over handhaving en hoe dat precies moet gebeuren, dat men zich eraan houdt. En dit alles omdat de tennisvereniging nu die versnelling heeft gedaan om alsnog nu te beslissen om die baan aan te leggen en niet te wachten op de landelijke richtlijnen die binnenkort komen. De voorzitter: U zit op de 6 minuten. Uw tekst is korter dan u nu uitspreekt. Als u zich beperkt tot de tekst gaat het goed. De heer Olieman: Waar het op neerkomt: we willen vragen aan de gemeenteraad om 2 dingen te doen, in de wetenschap dat padel wel al gespeeld kan worden in Bleiswijk, namelijk naast het Elysium. Overweeg dat en beslis dan om net als Den Haag ook als gemeenteraad te zeggen: geen padelbanen aanleggen totdat er landelijke richtlijnen zijn. En ten tweede, dat punt heb ik nog niet genoemd, maar er dreigt maatwerkvoorschriften. De tennisvereniging heeft advies gehad, dat ze dat kunnen aanvragen, dat zou een verruiming van de normen betekenen. Wij hebben onze expert daarover gevraagd en die zegt: dat kan onmogelijk bij padel, want het is iets nieuws, dan kan je die maatwerkvoorschriften niet toepassen. Dus wij vragen aan de raad om nu al uit te spreken dat er geen maatwerkvoorschriften toegepast kunnen worden om de normen te verruimen, want dan zijn we helemaal los. Dank u wel.

Mevrouw Heijblom, D66: Een helder verhaal, dank u wel. U geeft aan, dat er wel bezwaar gemaakt is in een eerder stadium. Even voor de duidelijkheid, op basis waarvan is dat afgewezen? De heer Olieman: De bestemming van het park is sport en padel is sport. Dan wordt er alleen bouwkundig gekeken of het klopt. Wij zeggen, en daar gaan al rechtszaken over: kleiduiven valt ook onder sport, maar daar zal onmogelijk een vergunning voor verleend worden, want het is evident dat dat niet daar kan. Er zal landelijk iets moeten komen m.b.t richtlijnen voor padel.

De heer Lieverse, CU: Dank u wel voor het opnieuw inspreken. Heeft u zelf ideeën over wat een oplossing zou kunnen zijn voor de eerste periode? In het sport- en racketcentrum wordt waarschijnlijk ook padel beoefend, weet u of de capaciteit daar voldoende is om daar meer mensen heen te krijgen vanuit de buitenlocatie van de tennisbanen. De voorzitter: Dit is geen verhelderende vraag. U vraagt een beschouwing op andere oplossingen, daar is alle ruimte voor in een debat of voorafgaand aan een debat, maar het is geen verhelderende vraag, die op dit moment aan de orde is. De heer Olieman mag er kort op ingaan. De heer Olieman: Ik denk dat er voor Bleiswijk geen makkelijke oplossing is, omdat het park gewoon te dicht bij de woonhuizen ligt. Van de capaciteit in het bos ben ik niet precies op de hoogte.

De heer Erwich, L3B: Ik had ook nog een vraag, u spreekt in uw tekst over een vuil conflict. Wat bedoelt u daar precies mee? De heer Olieman: Dan krijg je een situatie van geluidsoverlast, verzoeken tot handhaving door de omgevingsdienst. Je ziet in Den Haag, daar is heel veel gedoe over. Dan kan je vervolgens rechtszaken krijgen over de manier van handhaven en de besluiten die daar genomen worden. Je hoort dus elders, dat men bereid is tot rechtszaken, dat wordt geen fijne zaak. Dat is geen fijne manier om met burens om te gaan. Ik hoop dat dat voorkomen kan worden. De heer Erwich: Twee korte vragen, ik stel ze tegelijk. Heeft u de indruk dat de tennis mee wil werken of niet? De heer Olieman: Ja, wij hadden in eerste instantie die indruk, maar sinds ze het besluit hebben genomen en het is mede gedeeld zonder overleg, hebben we nu de indruk dat ze het willen doordrukken voordat de landelijke richtlijnen er komen. Ik vrees dat het overleg overboord gegooid is. De heer Erwich: Zou er vanuit de omwonenden ook een mogelijkheid zijn om mee te gaan denken: hoe pakken we dat aan? Met een gezamenlijke aanpak gaat het vaak beter. De heer Olieman: Dan kom je op geluid beschermende maatregelen en dan is het een kwestie van experts, maar elders in het land is dat nog niet gebeurd.

De heer Van Santen, VVD: Dank u wel voor uw inspraak, voor de tweede keer nu, dat betekent toch dat de nood hoog is, als ik het zo hoor. U doet niet echt een oproep aan de gemeenteraad of de gemeente, maar mocht u dat doen, dan zullen wij daar in elk geval aan tegemoet komen en een agendapunt agenderen. De voorzitter: Dat is geen verhelderende vraag. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, meneer Olieman. Het staat vanavond niet op de agenda, maar de raad heeft u gehoord, het is nu aan de raad om initiatief te nemen al dan niet met wat u ingebracht heeft. Dank u wel.

Inspreker 3:

Mevrouw Trompetter: Goedenavond raadsleden, burgemeester en wethouders. Op 24 augustus heeft u een brief gestuurd gekregen over het ontwerpwijzigingsplan Groenzoom, Pastoor Verburghweg 12a in Berkel en Rodenrijs. In deze brief wordt geschreven over een buurvrouw die de gemeente in gebreke heeft gesteld. En hier staat ze dan, vergezeld met de burens van nummer 10, de familie Zoomermeijer. Ik ben niet van plan u te overtuigen van juridisch gelijk of ongelijk hierin, dat hebben wij middels de zienswijze al ingediend en onder de aandacht gebracht bij het college. Waar ik wel uw aandacht voor vraag is dat wij in goed vertrouwen met de burens en de gemeente afspraken hebben gemaakt. In het vertrouwen dat door de bestemming tuin en onderling gemaakte afspraken het uitzicht op de tuinen zou blijven. De gemeente neemt niet alleen actief deel aan dit bouwplan, maar is volgens de heer Sonneveld zelfs initiatiefnemer geweest van dit bouwplan. Al in 2013 was er sprake van het aankopen van het stuk grond met de eigenaren van de Pastoor Verburghweg 12, de familie Van den Burg, met als woordvoerder de schoonzoon, de heer Sonneveld, nummer 10 de heer Zoomermeijer en met ondergetekende op nummer 8. In een gesprek op 3 september 2013 hebben 3 partijen overleg gehad en er zijn afspraken gemaakt en per mail door de heer Sonneveld bevestigd. Daarin staat dat alle burens waarde hechten aan een blijvend vrij uitzicht en we wilden zelfs regelen dat eventuele toekomstige bewoners zich aan deze afspraken moeten houden. Ik sla een paar jaar over; de feitelijke verkoop van de snippergrond in 2016. Wat ik u vraag is: wat denkt u te kopen als u grond aangeboden krijgt als snippergroen. Als er in de van 13 juli 2016 door mevrouw Haverkamp (senior Vastgoed jurist van de gemeente) wordt bevestigd, dat na aankoop van de grond de bestemming bij de eerstvolgende actualisatie van het bestemmingsplan wordt meegenomen en gewijzigd in de bestemming 'Tuin' en van de bestemming wonen geen sprake zal zijn. Wat denkt u als u hoort, dat er in de akte van levering en in de verkoopovereenkomst duidelijk vermeld staat dat de grond wordt aangeschaft 'zulks ter vergroting van de tuin' en 'de kopers zijn gehouden het verkochte uitsluitend te gebruiken voor het hebben van een tuin, de aanleg van een tuin, of uitbreiding van een tuin. De grond achter nummer 12 is niet gekocht door de burens, maar door de dochter en schoonzoon, onder de voorwaarde of zelfs het verbod dat zij de grond los van nummer 12 mochten verkopen. Ik hoor u denken: hier zit geen woord Spaans bij. Het is snippergroen en het wordt verkocht met als doel tuin. Maar dan de praktijk. In 2020 heeft de familie Sonneveld het plan om naast de Pastoor Verburghweg 12 een mantelzorgwoning te bouwen. Dat lukt dus niet, omdat er een transformatorhuisje staat. Op initiatief van de gemeente heeft de familie Sonneveld een plan bedacht dat uiteindelijk heeft geleid tot het voorliggende plan. Een plan dat in strijd is met de verkoopovereenkomst in 2016. Er is ruim een jaar lang met de gemeente en de familie Sonneveld de gesproken over de mogelijkheden toch te kunnen bouwen. Wetende dat er afspraken zijn en ondanks dat is er niet 1 keer contact opgenomen met de heer Zoomermeijer of met ons, niet betrokken bij het plan, niet om een mening, niet om een belang gevraagd. De heer Sonneveld heeft ons in 2021 geïnformeerd over de plannen welke inmiddels in beton gegoten leken. Suggesties, met name door de heer Zoomermeijer aangedragen, waren onbespreekbaar. En bezwaar maken zou alleen maar tot vertraging leiden, want de gemeente was inmiddels betrokken bij het maken van het plan betrokken, dus het was een done deal aldus de heer Sonneveld. Toen bleek dat de kans om tot elkaar te komen nihil was, toen hebben we juridische hulp ingeschakeld. Onze advocaat heeft op 19 mei 2021 een brief gestuurd naar de gemeente. Niet eerder dan 10 januari 2022 ontvingen we een reactie met daarin onder de streep de boodschap: we bestuderen momenteel de mogelijkheid om de bestemming van de percelen grond, gekocht door de eigenaren van de nummers 8, 10 en 12 door gebruikmaking van de wijzigingsbevoegdheid om te zetten in een bestemming die het gebruik van de gronden als tuin toestaat, maar ook de bestemming wonen voor het perceel achter huisnummer 12. Dus het was afwachten. In de hoop in gesprek te komen met de gemeente hebben we talloze pogingen gewaagd, tevergeefs, om in contact te komen met iemand van de gemeente, die ons mee kon nemen en ook ons verhaal kon horen. Dat is niet gebeurd. U bent als gemeenteraad op de hoogte gesteld over het ontwerpwijzigingsplan, zodat u wist dat er mogelijk reactie uit de omgeving kan komen. Wij moesten deze informatie vinden op www.overheid.nl. Ik kan niet anders concluderen dan dat er van het afwegen van belangen geen enkele sprake is. Kort gezegd is het plan dat nu voorligt dat op het verkochte snippergroen, dat alleen als tuin gebruikt mag worden en waarbij 'van wonen geen sprake kan zijn', een huis gebouwd wordt. Het wort op maximaal 10 meter afstand van de erfafscheidingen gebouwd en met de afmetingen: 8 meter breed, 16 meter lang en 8 meter hoog. Kunt u het zich voorstellen, wat er ontstaat? In de bijlagen zijn foto's mee gestuurd en tekeningen, zodat u de situatie zelf even kunt inschatten. De voorzitter: Los van het feit dat er ruis is ontstaan, moet u echt afronden. Mevrouw Trompetter: Wat ik dan wil benadrukken, is: lees vooral het stuk. Ik lees niet zo snel als ik had geoefend. Lees alstublieft het stuk dat ik heb uitgedeeld. Waarom spreek ik u toe? U controleert het college. Het college komt wilens en wetens de gemaakte afspraken niet na door nota bene op eigen initiatief de bouw van een woning achter nummer 12 mogelijk te maken. Ik vertrouw erop, dat u daar kritische vragen over zult stellen. Verplaatst u zich eens in onze situatie, als burger van de gemeente Lansingerland. Communicatie, openheid, betrouwbaarheid, wat is het waard om bevestigingen in overeenkomsten te

hebben, waarin dit soort dingen zijn afgesproken? Een paar jaar later, zonder enig blik of blozen, dit als plan ingediend wordt. Ik heb er veel vertrouwen in, dat jullie daar de goede dingen mee doen (...). Ik dank u voor uw aandacht. Veel vertrouwen. Dank u wel.

De heer Ruijtenberg, GL: Even een vraagje. U zegt dat u de gemeente in gebreke heeft gesteld. Heeft u alleen een zienswijze ingediend of heeft u ook reeds juridische stappen genomen? Mevrouw Trompetter: Wij hebben in 2019 een brief door een advocaat laten schrijven. Op basis van die reactie zijn we in afwachting gegaan. Op het plan dat er nu ligt, hebben wij een zienswijze ingediend.

De voorzitter: We kijken even naar de microfoon.

De heer Blonk, L3B: Mevrouw Trompetter, wij hebben over deze zaak contact gehad met elkaar. Ik heb er ook schriftelijke vragen over gesteld, met name waarover u vanavond heeft gesproken. Volgens mijn berekening moet het college volgende week die vragen beantwoorden. Dat zal hopelijk duidelijkheid geven. Ter verduidelijking. De voorzitter: Dat was geen verhelderende vraag.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Trompetter. Ik verzoek degenen die het betreft, fijn voor onze inwoners dat te horen, maar het is niet de bedoeling van deze ronde. Wat de heer Rutten aangeboden heeft: u kunt beter even langs gaan. Dat is altijd een goede beurt. Daarmee zijn we aan het einde van dit agendapunt. Ik dank de sprekers voor hun aanwezigheid. Als er inwoners zijn die liever naar huis gaan dan onze vergadering mee te maken, dan geef ik u nu de gelegenheid, want we hebben nog een lange avond hier voor de boeg, anders zit u hier tot na middernacht. Er staan wel leuke onderwerpen op de agenda, dat kan ik wel zeggen.

5. Vaststelling van de agenda

Mevrouw Verhoef, PvdA: Ik zou graag agendapunt 11.d over de nadeelcompensatie van de hamerstukken naar de bespreekstukken brengen i.v.m. het indienen van een motie.

De heer Ruijtenberg, GL: Ik wil graag een motie vreemd indienen met als onderwerp: noodfonds ondersteuning bij energiearmoede.

De voorzitter: Dan stel ik u voor om de agenda zo te wijzigen, dat agendapunt 11.d wordt 10.e. En dat de motie vreemd, aangekondigd door de heer Ruijtenberg, als 10.f geagendeerd wordt. Dan vervalt uiteraard 11.d, we nummeren daarna even terug. Kunt u met die agenda instemmen? Dat is het geval, dan stellen we de agenda zo vast.

6. Vaststelling verslag vorige vergadering d.d. 22 september 2022

De voorzitter: Er zijn geen opmerkingen binnen gekomen. Klopt dat? Dat klopt. Dan stellen we het verslag vast.

7. Lijst ingekomen stukken en overzichten afhandeling toezeggingen en moties

De voorzitter: Iemand daarover? Dat is niet het geval. Dan stellen wij het vast.

8. Afscheid raadslid

De voorzitter: Dit klinkt heel saai, afscheid raadslid, maar het is afscheid van mevrouw Van Rooijen, die ons gaat verlaten. We gaan geen ellenlange speeches houden, maar ik ga u wel bedanken, want u bent hier met hart en ziel aan begonnen en soms zijn omstandigheden dusdanig dat het raadswork echt een inspanning vraagt en dat het niet altijd te combineren is met andere activiteiten. Maar ik zeg u namens de hele raad, dat wij u met lede ogen zien gaan. Ik heb begrepen, dat u in principe actief blijft binnen L3B, dat is altijd winst voor de gemeente. Ik hoop u nog heel vaak te zien. Ik ga even schorsen, dan ga ik u even wat aanbieden en de fractievoorzitter ook. Dan is er even snel de gelegenheid om mevrouw Van Rooijen een handje te schudden, heel snel, een minuutje en dan gaan we verder.

Schorsing

De voorzitter: Dan heropen ik de vergadering.

9. Toelating en beëdiging raadslid:

9.a Aanwijzing leden commissie onderzoek geloofsbrieven

De voorzitter: Dat is altijd een bijzonder moment en laat zien dat de democratie altijd voort gaat. U bent altijd vervangbaar, dat is de keerzijde ervan, maar het is belangrijk, we gaan verder. We hebben de volgende op de lijst van L3B bereid gevonden om zitting te nemen in deze raad. Daartoe hebben we wel een procedure te doorlopen. Wij hebben een commissie onderzoek geloofsbrieven samengesteld. De griffier stelt u voor mevrouw Heijblom als voorzitter daarvan te benoemen en de heer Markus en de heer

Ammerlaan als leden. Ik schors de vergadering, dan geef ik de commissie onderzoek geloofsbrieven de gelegenheid met de griffier om dit te onderzoeken. Ik verwacht dat het heel snel kan gaan, want ze hebben vanmiddag al hun werk gedaan. Ik schors de vergadering voor een minuut of twee.

Schorsing

De voorzitter: Gaat u weer zitten allemaal? Ik heropen de vergadering.

9.b Onderzoek geloofsbrieven en verslag van de voorzitter van de commissie onderzoek geloofsbrieven

Mevrouw Heijblom, D66: De commissie heeft de geloofsbrieven onderzocht en in orde bevonden volgens alle in de gemeentewet gestelde eisen en de commissie adviseert om de heer Meuldijk als lid toe te laten tot de gemeenteraad van Lansingerland. Wij wensen u heel veel succes.

9.c Toelating raadslid tot de gemeenteraad

De voorzitter: De aan u gevraagde beslissing, de toelating tot de gemeenteraad van Lansingerland op basis van het uitgebrachte advies van de door de gemeenteraad uit haar midden benoemde commissie onderzoek geloofsbrieven van de heer J.A.A. Jean Paul Meuldijk, wonende te Berkel en Rodenrijs. Kan ik ervan uitgaan, dat u instemt met dit besluit? (applaus). Aldus besloten, constateren wij.

9.d Installatie van het nieuwe lid van de raad: afleggen van de eed of gelofte

De voorzitter: U heeft aangekondigd de belofte te willen afleggen, dus die zal ik dan zo voorlezen. Ik verzoek de leden van de raad te gaan staan.

Ik verklaar dat ik om tot lid van de raad benoemd te worden rechtstreeks nog middellijk onder welke naam of welk voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof, dat ik om iets in het ambt te doen of te laten rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof, dat ik getrouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.

De heer Meuldijk, L3B: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Dank u wel, meneer Meuldijk, welkom. Gefeliciteerd. Ik schors een kort moment de vergadering, dan kunt u desgewenst de heer Meuldijk feliciteren en dan kan hij zijn plaats opzoeken.

Schorsing

De voorzitter: We gaan weer beginnen. Ik heropen de vergadering, nu gaat het echte werk beginnen, de inhoud. We zijn weer compleet met de heer Meuldijk erbij. U kunt aan het werk.

10. Bespreekpunten:

10.a Participatieplan woningbouwlocaties Lange vaart en Merenweg, Bleiswijk

De voorzitter: In februari heeft de gemeenteraad het masterplan woningbouwlocaties Lange Vaart en Merenweg vastgesteld. De gemeenteraad heeft gevraagd om de omgeving bij het maken van verdere plannen te betrekken. Hoe dat gaat gebeuren, staat in dit participatieplan. U heeft erover gesproken in de commissie, de commissie heeft u advies uitgebracht. Het gevolg daarvan is dat er 2 amendementen zijn aangekondigd door de fracties van L3B en VVD. Ik ga een nulde termijn instellen, waarbij ik beide fracties de gelegenheid geef het dictum, dus niet het geheel, maar alleen zinnen die u wilt wijzigen, voor te lezen, zodat ze deel uitmaken van de beraadslaging. Daarna gaan we daarover debatteren. Ik geef dan eerst de fracties van L3B en VVD de gelegenheid en daarna op willekeurige volgorde, zoals u dat zelf aangeeft.

Nulde termijn

De heer Blonk, L3B: Graag wil ik namens L3B het volgende amendement indienen ter wijziging van het besluit.

A2022-032

Het participatieplan woningbouwlocaties Bleiswijk T22.03330 vast te stellen met dien verstande dat ook de motie M2022-001 betrokken wordt bij dit participatieproces en derhalve het volgende tekstblok op pagina 5 van het participatieplan onder het kopje 'Afbakening' te verwijderen uit het participatieplan: Dit geldt niet voor de motie N209 in relatie met de masterplannen Lange Vaart en Merenweg. In deze motie

wordt het college opgeroepen er bij de provincie op aan te dringen op het maken van een plan voor het aanpassen van de N209, inclusief de aansluiten met de locatie Merenweg. Dit wordt in een afzonderlijk traject opgepakt, parallel aan het opstellen van de startnotitie omgevingsplan.

Deze zin wordt dus geschrapt, voor de helderheid. Dat is de wijziging die ik voorstel.

De heer De Graaf, VVD: Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

A2022-033

Het participatieplan Lange Vaart en Merenweg Bleiswijk T22.03330 vast te stellen, met dien verstande dat in het plan op pagina 12 de titel: 6. Verantwoording, besluitvorming en evaluatie, wordt vervangen door: 6. Terugkoppeling, verantwoording, besluitvorming en evaluatie. En voorts dat op pagina 12 de tekst: De gemeente stelt een verantwoordingsdocument op van het participatieproces. Hierin wordt per thema verslag gedaan van de uitkomsten en wat daarvan wordt overgenomen of een beslispunt voor de gemeenteraad wordt. En: De gemeente houdt daarnaast een logboek bij. Hierin worden de verslagen van de bijeenkomsten opgenomen. Daarnaast bevat het logboek een overzicht van de tussentijds ontvangen reacties (e-mail / telefoon) en de antwoorden daarop. Wordt vervangen door: De gemeente houdt gedurende het proces een logboek bij van het participatieproces. Hierin wordt bijgehouden welke punten participanten hebben ingebracht en wat er met de inbreng van participanten wordt gedaan. Ook worden de verslagen van de bijeenkomsten opgenomen. Daarnaast bevat het logboek een overzicht van de tussentijds ontvangen reacties, e-mail / telefoon, en de antwoorden daarop. Belanghebbenden hebben gedurende het hele proces inzage in dit logboek. De gemeente onderzoekt de technische mogelijkheden om dit logboek via haar website, of anderszins, openbaar te maken. Dit logboek vormt de basis voor een verantwoordingsdocument van het participatieproces. Hierin wordt uiteindelijk per thema verslag gedaan van de uitkomsten en wat daarvan wordt overgenomen of een beslispunt voor de gemeenteraad wordt.

Was getekend VVD, Petra Verhoef PvdA, Marko Ruijtenberg GL, Bianca Boonstra WIJ, Jan Pieter Blonk L3B.

De voorzitter: Dit zijn de 2 discussiepunten, die overgebleven zijn uit de commissie, dus we gaan het over deze 2 discussiepunten hebben. Uiteraard is er ruimte voor een kort statement, waarom u uiteindelijk voor of tegen het voorstel zult stemmen.

Eerste termijn

De heer Blonk, L3B: Even een correctie, ik ben vergeten de ondertekenaars te noemen. Dat zijn Ivo de Graaf van de VVD, Arjen Hofman van de CU, Bianca Boonstra van WIJ en ik heb namens L3B getekend. Ik wil even naar de toelichting gaan, die in het amendement staat. Als tijdens het participatietraject N209 c.q. de capaciteit van de N209 ingebracht wordt door welke partij dan ook en dat dit dan geblokt wordt bij de mededelingen N209 er loopt een apart traject, dat aparte traject met o.a. de provincie moet zeker doorgaan, ook moet tempo gemaakt worden, maar de N209 mag niet uitgesloten worden in dit participatieplan woningbouwlocaties Lange Vaart en Merenweg in Bleiswijk, want de N209 kan niet los gezien worden van alle verkeerskundige oplossingen in de te ontsluiten wijken. Participanten die in het proces, in de vergaderingen aanwezig zijn en zij willen iets inbrengen t.a.v. de N209, dat moet kunnen, simpel gezegd. Als de tekst blijft staan, kan dat afgekappt worden. Dat is wat wij niet willen. Toch nog een paar opmerkingen n.a.v. de inspreker. Ik kan moeilijk niet reageren op een inspreker hier, dus ik neem die vrijheid. De heer Rutten had het over het aantal bouwlagen, minder dan 5. En niet de lusten schuiven van de ene locatie en de lasten naar de andere, dat was zijn tekst die hij heeft mee gegeven. Met andere woorden: minder sociale woningen bij de Lange Vaart en meer bij de locatie Merenweg. Deze beide onderwerpen zijn onderdeel van de participatie. Mijn fractie heeft in een stemverklaring van de raad van 24 februari dit jaar wel het volgende daarover gezegd: we gaan ervan uit dat aan de locatie Merenweg maximaal 700 woningen worden gebouwd. De percentages van de verschillende woontypen op beide locaties onveranderd blijven. L3B zal bij behandeling van het bestemmingsplan c.q. omgevingsplan op de maximaal 3 bouwlagen locatie Merenweg terug komen. Daar wilde ik het bij laten.

De heer De Graaf, VVD: Ontwikkelingen aan de Lange Vaart en Merenweg hebben een grote impact op de leefomgeving van mensen. Daarom goed dat we een uitgebreid participatieproces uitgetekend hebben met elkaar. Participatie over het participatieplan, met een startnotitie als tussenstap naar een omgevingsplan. De meerdere etappes komen we zo goed tot een gedragen plan, dat is althans de gedachte. Erg jammer, dat we meer dan eens constateren, dat deze goede intenties niet altijd zo beleefd worden door onze inwoners. In een commissie hebben wij gezegd dat het plan, dat nu voorligt, enige arrogantie uitstraalt. Dat bewoners vooral inbreng moeten leveren en dat verantwoording achteraf wordt afgelegd. De wethouder reageerde daar toen wat verbolgen op en nam het op voor de ambtenaren en dat is volkomen terecht. Het ambtenaren apparaat is kwalitatief op orde, dat hebben we eerder deze week ook al met elkaar besproken en vastgesteld. We doen zeker juridisch de juiste dingen, wethouder

Cnossen maakte daar in de commissie ook een opmerking over. De professionaliteit neemt in onze organisatie ook zeker toe. Een maand of 2 geleden hebben we kennis gemaakt met onze ambtenaren. Toen we naar het kantoor hierachter wilden lopen, bleken onze pasjes niet te werken. Die black box ging gelukkig wel open, we hebben daar een heel goede toelichting gehad en uitleg over het werk van onze ambtenaren. Maar moet u zich eens voorstellen, als wij als raad hier meerdere dagen in de week verblijven en zelfs het werk van onze ambtenaren bijna niet toegankelijk is en een soort black box vormt, wat zegt dat over hoe de bewoners van onze gemeente in Bleiswijk dat ervaren? Er is hier een gemeentehuis met heel veel glas, maar spreekwoordelijk zijn er toch nog luiken en die luiken moeten open. We zijn als gemeente in relatie met de burger duidelijk de bovenliggende partij. Dat betekent niet alleen dat we juridisch de juiste dingen moeten doen, maar ook een stapje extra mogen zetten. Een stapje extra is gewoon aan de bewoners laten zien wat we aan het doen zijn, waarom we dat aan het doen zijn, waar we staan in het proces, daar helder en transparant in zijn en dat actief met de bewoners delen. Hopelijk gaat het amendement dat nu voor ligt daar heel duidelijk aan bijdragen. Dat hopen we althans. Dat gaat hopelijk ook het vertrouwen en de relatie met de bewoners in het participatieproces enorm helpen. We hebben ook een winstwaarschuwing naar de bewoners toe. De uitkomsten van de participatie zullen misschien niet op inhoud helemaal anders zijn, maar we hopen dat het proces wat vertrouwen biedt over en weer en een goede uitgangssituatie is voor verdere ontwikkelingen van deze beide locaties. Verder hebben we in de commissie nog de suggestie gedaan aan de wethouder om eens na te denken over een interventie, want er zit duidelijk nog wat oud zeer bij de inwoners van Bleiswijk. We hebben de suggestie gedaan, of daar een interventie mogelijk is, om eens even met elkaar in gesprek te gaan om een kop koffie te drinken of wat anders om te kijken of we de lucht kunnen klaren. Ik ben benieuwd of daar over nagedacht is, of daar iets mee gedaan wordt. Dank u wel.

De heer Ruijtenberg, GL: Ik zal proberen het heel kort te houden. Zoals wellicht bekend, en anders zeg ik het nog even, heeft de fractie van GL destijds tegen het masterplan gestemd, omdat wij vonden dat het nog niet rijp was, er waren nog teveel open eindjes. We werden daarin gesteund door o.a. D66. Daarom vind ik het van belang, dat we dit participatieproces en de beide amendementen gaan aannemen. Die van de heer De Graaf hebben wij mede ingediend, die van de heer Blonk gaan wij steunen, wij zijn daar voor. Teveel open eindjes, het is belangrijk dat er gesproken wordt met omwonenden en anderen om ervoor te zorgen dat het goed recht gebreid wordt. Dat kunnen we hiermee doen. Dank u wel.

De heer Van Harn, CDA: We zijn bijna 9 maanden verder nadat het vorige college de toezegging heeft gedaan om op korte termijn een participatieplan op te stellen. We staan nu aan de vooravond van de start van dit participatieplan. Namens de CDA-fractie wil ik onze zorg uitspreken over de voortgang van de woningbouw in Bleiswijk. Door de uitvoering van het participatieplan en de startnotitie liggen we al meer dan een jaar achter op de oorspronkelijke planning. Maar het kan nog erger worden. De N209 kan, als het aan een aantal partijen ligt, nog voor veel meer vertraging gaan zorgen. Zij stellen namelijk dat eerst de problemen van de ontsluiting naar de N209 opgelost moeten zijn, voordat er aan de bouw in het Merenweg-gebied begonnen kan worden. Dit wordt een drama voor al die woningzoekenden, die al jaren uitzien naar een nieuwbouwwoning in Bleiswijk. Zij worden in de kou gelaten door hen die al een dak boven hun hoofd hebben en de auto en het wegverkeer blijkbaar belangrijker vinden dan al diegenen die al jaren uitzien naar een woning in het Merenweg-gebied. De heer Jumelet: Is het de heer Van Harn bekend, dat er een motie aangenomen is in februari over dit onderwerp, waar de heer Blonk ook naar verwijst? Of is dat u niet bekend? Het lijkt of u start waar we in februari geëindigd zijn. De heer Van Harn: Mij is het zeer duidelijk, vandaar dat ik gezegd heb, wat ik gezegd heb. Dan nu het amendement over de N209. Daarin wordt aangegeven dat er wel over de N209 gesproken mag worden, maar waar de participatie inhoudelijk niet over gaat, want daar gaat de afzonderlijke werkgroep tussen provincie en gemeente over. Het komt ons wat betuttelend over. Het krijgt er de schijn van dat het participatieproces hier het voorprogramma van de werkgroep N209 gaat worden. De heer Blonk: Weet u wat ik nou betuttelend vind? Als iemand tijdens het participatieproces over de N209 wil gaan praten en dat er gezegd wordt: nee, dat mag niet van de gemeente. Dat vind ik betuttelend. De heer Van Harn: Praten over dingen, waar die participatie niet over gaat, want er is een werkgroep voor, weet u wel? De heer Blonk: Ik ben heel goed op de hoogte van dat dossier, maar je kunt er niet omheen, dat staat ook in het amendement, dat die N209, de ontsluiting van de woonwijken, dat de N209 daar enorm belangrijk in is. Die kan je dus niet verdonkeremanen. De heer Van Harn: De aangenomen motie beoogt toch juist, dat de problemen op de N209 en de ontsluiting van het Merenweg-gebied voortvarend worden opgepakt door provincie en gemeente? Die plannen moeten gereed zijn wanneer de bouw van de woningen gaat starten. Dus werkgroep N209 onder verantwoording van wethouder Fortuyn: ga voortvarend en daadkrachtig aan de slag, want er mag geen tijd verloren gaan. Zorg ervoor, dat de plannen er op tijd liggen en voorkom verdere vertraging van de bouw. Dan nu het amendement over het logboek. Voorop gesteld: transparantie is een goede zaak. Toen ik het dictum las bekwam mij toch het gevoel dat dit tot chaos kan leiden, want gedurende het gehele proces alle informatie openbaar op de gemeentelijke website plaatsen m.b.t. alles wat er gezegd en geschreven is, dat vraagt erom dat iedereen op iedereen kan reageren en mag reageren. Waar leidt dat toe? Het doel van participeren is draagvlak creëren, maar wordt dat op deze manier bereikt? Of juist het tegenovergestelde? Wat mij praktisch lijkt, is dat er op

gezette tijden, bijvoorbeeld iedere 2 weken, een update van het logboek komt op de website van de gemeente, dat zou misschien wat rust kunnen bieden. Ik ben benieuwd hoe de wethouder tegen dit idee aankijkt en wat zij van het amendement vindt. Dank u wel. De heer De Graaf: Ik heb een verduidelijkende vraag over die laatste opmerking. Volgens mij hebben we vastgesteld, dat met de kwaliteit en voorbereiding van het ambtelijk apparaat weinig mis is. Volgens mij is controleren en debatteren de basis van democratie. Ik snap niet waarom u daar een probleem in ziet. De heer Van Harn: Misschien dat ik getriggerd werd door het woord online. Dat betekent het dagelijks updaten van een logboek. Dat zou naar mijn mening tot chaotische taferelen kunnen leiden. Dank u wel.

Mevrouw Boonstra, WIJ: Zoals gezegd, tekenen we bij beide amendementen mee. Met name het amendement van de heer Blonk, omdat het een richtlijn geeft m.b.t. hoe er met de N209 wordt omgegaan in het participatieproces m.b.t. en in relatie tot de bouwplannen voor Lange Vaart en Merenweg. Daarbij duidelijk aangeven dat de N209 een ander traject is en doorloopt, is zeer van belang. De gespreksleider in het participatietraject kan als de N209 ter sprake komt de zorgen van de participanten inventariseren en die informatie kan de wethouder gebruiken om de zorgen die er leven bespreekbaar te maken bij de gesprekken met de provincie met als doel om tot een beter plan te komen voor de N209. Het amendement van de heer De Graaf steunen wij, omdat een goede terugkoppeling belangrijk is naar iedereen in dit proces en het logboek daarbij een prima hulpmiddel is. Daar wil ik het bij laten. Dank u wel.

Mevrouw Verhoef, PvdA: De PvdA-fractie vindt het een helder participatieplan. We vinden het belangrijk, dat iedereen die wil participeren uitgenodigd wordt en dat de gemeente ook proactief de mensen betreft. Heel belangrijk is dat wij als gemeente, de heer De Graaf noemde het ook al, dat we transparant zijn in: waar zitten we nu in het proces, welke afwegingen maken we, waarom, op basis waarvan? Ik denk dat dat allemaal goed in het plan zit. We zijn ook mede indiener van het amendement, ik denk dat het daardoor nog sterker wordt. Heel even een reactie naar meneer Van Harn. Hij zegt: ik ga mijn mening geven, participatie is vooral bedoeld om draagvlak te creëren. In mijn ogen is het juist bedoeld om ons als politici de juiste democratische afwegingen te laten maken op basis van zoveel mogelijk inbreng van zoveel mogelijk belanghebbenden en betrokkenen, zodat we ook echt weten wat er speelt. Dan kunnen de plannen ook nog gaandeweg aangepast worden onder de voorwaarden die sommige stakeholders stellen en die wij als raad in meerderheid belangrijk vinden. De heer Van Harn: Hoor ik u nu zeggen, dat het logboek voor de raad is en niet voor de stakeholders? Mevrouw Verhoef: Het logboek is onderdeel van het hele participatieplan, maar het is voor de stakeholders, zij kunnen zien of hun inbreng daarin opgenomen is, maar voor ons als raad is het ook erg belangrijk om te zien: wat vindt men hier zoal van en waar zitten eventuele haken en ogen? Dan kunnen wij daar onze besluitvorming beter mee doen. Dat is wat ik wilde zeggen. Ik ga nu over naar het amendement van de heer Blonk. Ik ben geneigd om namens de fractie dit amendement te steunen, want het is inderdaad heel vreemd om de N209 buiten het gesprek te houden over de ontwikkeling van die 2 wijken, want die ontsluiting is ontzettend belangrijk. Ik herinner me wel van het commissiedebat dat de heer Fortuyn aangaf, dat het vertragend zou kunnen werken, dat het in de wielen zou kunnen rijden van die werkgroep. Eigenlijk nu terug denkend kan ik het niet plaatsen, heb ik het nou goed gehoord. Als de wethouder nog heel kort zou kunnen schetsen hoe hij nu aankijkt tegen de motie, of hij die omarmt of er fel tegen is om wat voor reden dan ook, dan neem ik dat nog mee, maar in principe wil ik de heer Blonk en de anderen steunen in dit amendement. Daar laat ik het nu bij.

De heer Hofman, CU: Het plan is uitstekend. We zetten een streep onder dat wat geweest is en we gaan vol ambitie voor een goed participatieproces nu. De 2 amendementen, die daarbij zijn ingediend, waarbij het amendement van de heer Blonk mede indienen, maken het plan nog beter. Wij zullen beide steunen.

De heer Weerheijm, D66: Ik kan het kort houden, het is eigenlijk het agendapunt van mijn collega mevrouw Den Heijer. Zij is onderweg, dus ik zal het alleen moeten doen. Allereerst over het amendement van de heer De Graaf, dat kunnen wij steunen. Participatie is van groot belang en dat logboek kan daar mogelijk bij helpen, dus daar zijn we zeker voorstander van. Het amendement van de heer Blonk, daar wachten we even de reactie van het college op af, voordat we daar een beslissing over nemen. Dank u wel.

De voorzitter: Ik geef aan de wethouders mee het dringende verzoek om kort te antwoorden, op de vragen in te gaan. Alle opmerkingen die gemaakt worden door de raad, die geen vraag zijn, gewoon te negeren. Niet noteren, dan hoeft u er ook geen antwoord op geven. Dat stelt het presidium zeer op prijs. Er is wel ruimte voor een kort statement, bijvoorbeeld dat ze blij zijn met het voorstel of trots op de reactie van de raad, ik noem maar wat. Die ruimte is er wel.

Beantwoording college

Wethouder Crossen: Dank aan de verschillende fracties voor hun opmerkingen, ook aan de heer Rutten, die vast thuis mee luistert, voor zijn inspreken om zijn punt te maken. Ik hoorde de heer De Graaf van: de luiken moeten open, we moeten er naartoe. Ik kan u vertellen dat ik de zomermaanden goed benut heb om in Bleiswijk rond te struinen. Uw suggestie, ik denk dat u ermee begon in de commissie, heb ik ter harte genomen, om een startbijeenkomst te organiseren met alle participanten. Het viel mij ook al op, iedereen zit in groepjes, maar allemaal bij elkaar. We hebben al een save-the-date uitgestuurd in de hoop dat het deze avond wel besloten zou worden, dus dat gaat zeer binnenkort gebeuren. Dus dank ook voor die suggestie. Ik heb in Bleiswijk ook gemerkt, dat hoor ik ook andere leden van deze raad zeggen, hoe er gewacht wordt op voortgang in deze plannen. Meneer Van Harn, dat zegt u terecht, ik heb het bij verschillende mensen gehoord, ook mensen die eigenaar zijn van grond. Er is niemand tegen bouw, maar laten we het goed oppakken. Ik ga naar de verschillende vragen die gesteld zijn. De heer Blonk heeft het eerste amendement ingediend. Beide amendementen ziet het college als terechte punten, meer waarde. De vorige vergadering zaten we nog een beetje naast elkaar, maar op dit moment omarmt het college beide amendementen. Het amendement van de N209, het is misschien zo overgekomen, maar natuurlijk niet de bedoeling. Wie zijn wij om iemand te verbieden ergens over te praten? Dat past ook helemaal niet in deze raadszaal, maar zeker ook niet in een participatietraject. Dus tijdens de participatie mogen mensen hun zaak inbrengen en terecht gaan we dat ook gewoon meenemen. Maar we beseffen: we hebben niet overall invloed op. Dat moeten we goed met de participanten bespreken. De interventie van de wethouder, daar heb ik antwoord op gegeven, ik denk dat dat voldoende is. De heer Ruijtenberg had geen vragen. De heer Van Harn vreest chaos door het logboek op de website. Toch even een kleine nuance. Het is niet een soort open kanaal waar iedereen op kan reageren. Het is een kanaal waar onze medewerkers steeds nieuwe informatie zullen plaatsen, zo vaak mogelijk, zal niet elke dag zijn. Maar het is niet een kanaal waar we discussie met elkaar gaan voeren. Ik hoop dat ik daarmee uw zorg heb weggenomen. Of dat elke 2 weken is, dat weet ik niet. Op het moment dat er nieuws is, gaan we dat erop zetten. Mevrouw Verhoef wilde eigenlijk richting meneer Fortuyn nog een vraag stellen, maar ik heb even op zijn schouder geklopt, of het goed was dat ik dat ging zeggen. U maakte zich zorgen, waar we het over hadden in de commissie, die verdragende factor van de N209, hoe dat precies zou lopen. Ik denk dat het bij verschillenden al naar voren is gekomen. Parallel gaan wij hard aan het werk met de N209 en waar mogelijk ga je toch proberen een start te maken met de woningbouw. U heeft al het voorbeeld van de Lijsterlaan genoemd, daar zou je mogelijk wat kunnen bouwen voor ouderen, de andere kant Lange Vaart. Op die manier willen we ermee aan de gang gaan. Uiteraard blijft wethouder Fortuyn zijn uiterste best doen om voor die N209 een stap te maken. We zijn nog niet zover, we hebben nog geen omgevingsplan concreet, maar laten we alsjeblieft, want het is in het belang van Bleiswijk, nu echt voortvarend door gaan met dit plan. Het klopt wat u zegt: dit duurt al heel erg lang, veel te lang.

Tweede termijn

De heer Blonk, L3B: Het amendement, door de VVD geschreven, hebben wij mede ondertekend. Wij sluiten ons aan bij de woordvoering van collega De Graaf in de eerste termijn.

De heer De Graaf, VVD: Dat is wederzijds m.b.t. het andere amendement. Even beleefdheden uitwisselen. Dank wethouder, voor de reactie en dank voor het overnemen van de suggestie, zoals die in de commissie gedaan is. We hebben vertrouwen in het vervolg van het participatieproces. Dank u wel.

De heer Van Harn, CDA: Dank aan de wethouder voor haar beantwoording. Ik hoop, dat het gaat zoals u dat heeft geschetst, dat er waarschijnlijk geen chaos zal ontstaan als gevolg van het logboek. Dat hoop ik met u. Hierbij wil ik het laten.

Mevrouw Verhoef, PvdA: Hartelijk dank voor de beantwoording door de wethouder. Het was heel duidelijk. Ik ben blij dat er nu voortvarend gewerkt wordt in die werkgroep en de bouw hopelijk snel kan starten. Ik ga het amendement rondom de N209 van harte ook steunen.

De voorzitter: Dan sluiten we dit agendapunt af met het hoogtepunt: de stemming. Zoals u weet stemmen wij eerst over de amendementen, daarna over het al dan niet geamendeerde voorstel. Welkom meneer Machielse, fijn dat u er bent. En mevrouw Den Heijer tegelijkertijd. Kijk. Was u samen aan het werk? We gaan naar de stemming. Ik kijk naar de griffie, zijn we er klaar voor? Zeker. Als eerste stemmen wij over het amendement, ingediend door de heer Blonk en mede ondertekend door WIJ, VVD en CU, **A2022-032**. Deze is met algemene stemmen aangenomen. We zetten hem nog even aan, want uw pas is niet zichtbaar, andersom. U bent zichtbaar. We gaan de stemming opnieuw doen, het is niet gevoelig, want ik vrees dat uw stem geen invloed zal hebben op de uitslag. We gaan opnieuw stemmen. 31 stemmen voor, nul tegen, met algemene stemmen aangenomen. Het volgende amendement, ingediend door de heer De Graaf van de VVD, mede namens PvdA, GL, WIJ en L3B: **A2022-033**. Met 31 stemmen voor en nul tegen, met algemene stemmen aangenomen. Dan stemmen wij over het voorstel, het participatieproces Lange Vaart en Merenweg. Ik open de stemming over dit punt. Aldus met algemene stemmen besloten door de gemeenteraad. Dank u wel, daarmee zijn we aan het eind van dit agendapunt.

10.b Advies tarieven Afvalstoffenheffing + kwijschelding 2023

De voorzitter: In 2021 heeft u het afvalbeleid vastgesteld en vanavond wordt aan u gevraagd om advies uit te brengen over de tarieven voor 2023 voor de afvalstoffenheffing en de kwijschelding. Met het advies van vanavond worden vervolgens de tarieven definitief berekend. In december stelt u dan deze vast op basis van de berekening die gemaakt wordt van de scenario's die voorgelegd hebben. In de commissie is uitgebreid gesproken over voor- en nadelen, zoals een uitzondering voor de luiers. Ook de communicatie is volop besproken. Er is gesproken over het effect van minder afval ophalen, over de tarieven van het jaar daarna. Daar gaan we nu over discussiëren. We hebben aangekondigd gekregen op dit agendapunt 5 amendementen en 3 moties, vandaar dat wij een nulde termijn doen hier. Ik ga van groot naar klein voor het indienen.

Nulde termijn

De heer Van Doorn, L3B: Twee amendementen, eentje over kwijschelding.

A2022-034

Aan besluit 2: Akkoord te gaan met de keuze voor profiel 2 voor de vaststelling van de kwijschelding afvalstoffenheffing toevoegen, met dien verstande dat het aantal aanbiedingen van restafval voor een minicontainer van 240 liter 13 bedraagt en bij gebruik van de afvalpas voor de ondergrondse container het aantal aanbiedingen 52 is.

Deze dient L3B in samen met WIJ. De tweede gaat over het tarief voor het aan huis inzamelen van grof huishoudelijk afval.

A2022-035

Besluit 3: Akkoord te gaan met een kostendekkend tarief voor het aan huis inzamelen van grof huishoudelijk afval; schrappen en vervangen door: Akkoord te gaan met een tarief van € 25,- voor het aan huis inzamelen van grof huishoudelijk afval.

Deze dienen wij mede in met de CU en wederom WIJ.

De heer Van den Beukel, CDA: Kortheidshalve nu weinig toelichting, dat doe ik zo in mijn eerste termijn. De essentie hiervan is dat wij voorstellen:

A2022-036

Toe te voegen aan bijlage bij de tabel tarieven scenario's een scenario nul, waarin alle variabele tarieven voor het jaar 2023 op nul worden gesteld en alleen de vaste tarieven, zoals die worden voorgesteld worden ingesteld.

Dit amendement is mede namens de VVD.

De heer Ruijtenberg, GL: Te beginnen met het amendement, aanpassing profiel 2 van kwijschelding van afvalstoffenheffing.

A2022-037

Toe te voegen aan beslispoint 2 aan het einde van de zin: met dien verstande dat in profiel twee bij het gebruik van de afvalpas voor de ondergrondse container 48 gratis aanbiedingen mogelijk zijn in plaats van de nu 38 genoemde.

De eerste motie gaat over luiers: luiers kunnen en moeten gerecycled worden.

M2022-031

Constaterende dat in een aantal gemeente deze gescheiden worden ingezameld en voor 99% verwerkt kunnen worden tot hernieuwde grondstoffen, voor gezinnen die deze gebruiken luiers en incontinentiemateriaal een groot deel van het restafval is, om een circulaire economie te behalen, zoals Lansingerland zichzelf tot doel heeft gesteld, zoveel mogelijk grondstoffen herwonnen dienen te worden. Roept het college op voor 1 januari 2023 gescheiden inzameling van luier,- en incontinentiemateriaal mogelijk te maken, in ieder geval bij het afvalbrengstation, maar ook te zoeken naar andere centrale locaties zoals rond kinderdagverblijven en seniorenwoningen. Zo spoedig mogelijk te zoeken naar een afvalverwerker die grondstoffen uit dit materiaal kan herwinnen en de raad hierover voor de behandeling van de afvalverwerking 2024 te informeren.

M2022-032

Van mening, dat diftar een financiële prikkel moet geven, die burgers stimuleert om afval gescheiden aan te bieden. Als burgers beter dan verwacht hun afval gaan scheiden eventuele financiële tekorten die hieruit voortkomen moeten worden opgevangen door het aantal vuilniswagens te verlagen of de routes te verlengen en niet door het vaste deel van de afvalstoffenheffing te verhogen. Constateerend dat in de eerste jaren na het invoeren van Diftar er een steeds duidelijker beeld ontstaat van de behoefte bij de burger wat betreft ledigingsfrequentie van de verschillende afvalstromen. Door creatief te kijken naar de behoeftes van de burger het serviceniveau verhoogd kan worden door de ophaalfrequentie daarop aan te passen zonder dat de lasten hoeven te stijgen. Roept het college op om bij het opstellen van het advies tarieven Afvalstoffenheffing+ kwijschelding 2024 ook scenario's op te nemen waar het vaste deel van de afvalstoffenheffing gelijk blijft of verlaagd wordt.

Mevrouw Verhoef, PvdA: Het amendement eerst. Dat heeft als titel: volledige kwijschelding van afvalstoffenheffing voor mensen op het sociaal minimum.

A2022-038

Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor. Het Advies tarieven Afvalstoffenheffing + kwijschelding 2023 vast te stellen met dien verstande dat de tweede beslissing "Akkoord te gaan met de keuze voor profiel 2 voor de vaststelling van de kwijschelding afvalstoffenheffing." vervangen wordt door "Akkoord te gaan met de keuze voor profiel 1 voor de vaststelling van de kwijschelding afvalstoffenheffing."

Ik zal het straks toelichten, zoals we hadden afgesproken. En de motie heeft als titel: evaluatie financiële gevolgen van nieuwe tarieven afvalstoffenheffing 2023 voor grote huishoudens.

M2022-033

Verzoekt het college om in het jaar 2024 bij de evaluatie met betrekking tot één jaar ervaring van huishoudens met Diftar uitdrukkelijk te onderzoeken of er in de praktijk in 2023 stelselmatig sprake is van hogere heffingen voor grotere huishoudens en of er daardoor sprake is van toegenomen financiële kwetsbaarheid bij deze groep. En de raad over de resultaten van deze evaluatie te informeren.

Deze is mede ondertekend door Jan Willem van den Beukel van het CDA en de heer Job Halkes, hij is de chef van afval, heb ik begrepen. Dank u wel.

Eerste termijn

De heer Van Doorn, L3B: Het is een heel korte toelichting, want volgens mij hebben we het hier uitvoerig over gehad in de commissie, dat ga ik niet over doen. Met name de kwijschelding, daar hebben we gekozen voor een lijn, die veel meer uitgaat van herkenbaarheid in de kalender, 1 keer in de 4 weken de mini container, ondergronds, via de afvalpas 1 keer per week. Dat is herkenbaar, dat is duidelijker en op die manier ook eerlijker. We wilden daar nog wel een gedragsprikkel in houden. Als we die weg halen komt de gedragsverandering niet tot stand, een kleine of grote beurs hebben we daar niet in mee willen tellen. Het grof huishoudelijk afval van € 25 naar € 75, dat is een veel te grote stap, voor ons een overduidelijk signaal dat het risico op afval dumpen toeneemt. Daar hangen ook aanzienlijke kosten aan vast, die niet te verhalen zijn en wij denken dit te kunnen dekken uit de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing. Dat was mijn eerste termijn. In de tweede termijn zal ik ingaan op de andere moties en amendementen. Ik ben wel nieuwsgierig naar de reactie van het college, dan kan ik dat in één keer meenemen in onze afweging.

De heer Van den Beukel, CDA: Ik heb 3 dingen, een toelichting op het amendement, een vraag aan de wethouder n.a.v. de commissie en tot slot onze waardering voor het voorstel. Dit doe ik ter vervanging van mijn collega Job Halkes die helaas verhinderd is, dus ik baseer me op zijn input. We gaan het vandaag hebben over de tarieven van diftar. Voor mijn fractie is en blijft dit een heel lastig punt. Zoals wellicht bekend, zien wij liever dat inwoners het vriendelijker en ook voordeliger omgekeerd inzamelen, om in te voeren. Waarom het amendement dat we mede hebben ingediend namens de VVD? Dat is omdat het grootste nadeel van diftar is, dat het al snel leidt tot een toename van het aantal afval dumping en zwerfafval. Het CDA wil geen verrommeling op het straatbeeld. Het effect van diftar blijkt bovendien minder groot dan gehoopt, dat blijkt uit vele onderzoeken. Bovendien pakt het systeem nadelig uit voor ouderen en gezinnen met jonge kinderen. En tot slot kan de afrekening aan het einde van het jaar tot stevige naheffingen leiden, die voor arme huishoudens rauw op het dak vallen. Bovenstaande komt letterlijk uit ons verkiezingsprogramma en elke letter ervan staat nog als een huis. Voor al onze zorgen zien wij nog niets terug. Hoe gaat de gemeente nou afval dumping en zwerfvuil bestrijden? Is er al een plan? Hoe worden gezinnen met jonge kinderen geholpen? Hoe worden ouderen in een klein appartement geholpen, waar nog steeds geen GFT-bak staat? De wethouder had, wat dit laatste punt betreft, het over fasering en dat al deze problemen voor het nieuwe jaar zijn opgelost. Hoe rijmt de wethouder dat eigenlijk met de aanbeveling van VANG, het nationaal programma om 2 jaar voor de introductie van

diftar alles op orde te hebben. De voorzitter: Ik wil u erop wijzen, dat deze vragen het bespreekpunt te buiten gaan. We hebben het niet over VANG, niet over handhaven. We hebben het over de tarieven. Als dit van invloed is op de tarieven, moet u mij dat even uitleggen. De heer Ruijtenberg: Ik had hetzelfde punt. De heer Van den Beukel: De uitleg ervan is, de heer Halkes in de commissie de wethouder heeft gevraagd om inzicht in de kwaliteit van de afvalstromen. De wethouder zei toen, dat hij ging uitzoeken of die beschikbaar zijn en als dat het geval is deze naar de raad te sturen. Tot op heden hebben wij, ondanks vele verzoeken, maar ik zie hem knikken, via de griffie nog niets gezien. We waren ook wel verbaasd dat op het twitteraccount van de gemeente daar wel inzichten bleken te zijn. Dus er bleek wel een afval scheidingsproef. We horen graag van de wethouder of dat plaats gevonden heeft en wat de resultaten daarvan zijn. Dat heeft te maken met de tarieven, zeg ik richting de heer Ruijtenberg en de voorzitter: hoe hoger de tarieven, blijkt bij andere gemeenten, hoe groter het effect kan zijn op de vervuilingsgraad van de gerecyclede stromen. Volgens afval hoogleraar Gradus is dat dus een belangrijk probleem. Dan over het voorstel, dit was slechts het amendement. Onze inwoners hebben geen idee wat er gaat gebeuren. Erin verdiepen willen ze misschien wel doen, als ik ze spreek, maar er zijn al zorgen over de inflatie, de energierekening en de zorgverzekeringspremie, die fors omhoog gaat. Daarom zeggen wij, samen met de VVD: nu geen diftar. Wat ons betreft komt er uitstel en als het aan het CDA ligt, daarna ook afstel. In ons gezamenlijk amendement geven we de inwoners en de gemeente meer tijd om te wennen aan het nieuwe systeem. Mocht het amendement het niet halen, dan stemmen wij dus ook tegen het voorstel. Want wij willen inwoners die hun best doen een jaar later niet afstraffen met hogere tarieven, maar een betere service verlenen, waardoor scheiden aantrekkelijker en makkelijker wordt. Dat gaat inwoners echt helpen om vanuit een intrinsieke motivatie te blijven scheiden. De heer Ruijtenberg: Het verbaast me toch even, dat u dit allemaal gaat roepen. Als wij diftar niet gaan invoeren en we gaan weer een jaar uitstellen, dan blijven we nog steeds meer afval produceren. Wat betekent dat? Dat de tarieven volgend jaar omhoog moeten gaan, doordat we gestraft worden door de rijksoverheid voor het feit dat we ons niet houden aan de doelstelling om naar beneden te gaan. Bent u het met me een, dat is de vraag, dat als wij niets doen, als u het uitstelt, dat het dan zeker is dat de tarieven in 2024 omhoog gaan en dat u nu eigenlijk een verhaaltje aan het vertellen bent dat feitelijk niet juist is. De heer Van den Beukel: Daar ben ik het mee oneens. Feitelijk helpen we u, meneer Ruijtenberg. Het amendement van de VVD en het CDA helpt de heer Ruijtenberg in het realiseren van zijn ambities, wat van het grootste belang is voor alle gemeenten die diftar hebben ingevoerd, is dat je je voorbereidingen succesvol doet en dat je die hebt afgemaakt. In de commissiebespreking waren er vanuit de breedte van de raad waren er grote zorgen over de communicatie, ook vanuit de fractie van de CU, om maar een dwarsstraat te noemen. Dus juist als u belang hecht aan een zorgvuldige invoering van diftar, en volgens mij hecht u dat, dan zou u voor dit amendement moeten stemmen, dus ik reken op uw steun. Tot slot. Wij kunnen wel tellen en vermoeden dat de meerderheid van de raad straks de diftar polonaise loopt. Een feestje dat de inwoners mogen betalen, maar waar ze nog niets van af weten. Wij blijven luisteren naar onze inwoners, we zullen de signalen doorzetten naar deze zaal. Wat was het mooi geweest, gewoon huis aan huis gescheiden afvalstromen ophalen, waaronder plastic en het ondergronds inzamelen van afval. De voorzitter: Ik ga u afbreken. De heer Van den Beukel: We zijn niet de eerste gemeente die diftar invoert, maar waarschijnlijk wel één van de laatste. Tot zover.

De heer Ruijtenberg, GL: Ik ben een beetje verbaasd over het CDA, dat ben ik wel vaker, maar in dit geval toch heel erg. Het CDA heeft namelijk ongeveer de hele verkiezingscampagne en al jaren daarvoor, echt al jaren, geroepen dat diftar niets is, dat het slecht is, dat het een ongelooflijke fout is. Daar is de campagne ongeveer aan opgehangen. Dat is ook het succes geweest van hun campagne, ze zijn immers gestegen van 5 naar 6 zetels, dat hebben ze goed gedaan. En dan nu roepen dat inwoners niets weten van diftar, dat ze het niet begrijpen. Eigenlijk zeggen ze daarmee dat de eigen campagne, ondanks de winst, toch niet goed was. De voorzitter: Ook dit gaat niet over de tarieven. De heer Ruijtenberg: Nee, dat klopt, dit gaat over mijn verbazing over het CDA, die eigenlijk zichzelf tegen spreekt en gewoon een strijd voert die al over is. Houd erover op, het gaat over de tarieven. Het amendement van het CDA en VVD zullen wij uiteraard niet steunen, het is een onzin-amendement. Klaar. Laat ik beginnen met het amendement van L3B. De heer Van den Beukel: Even heel serieus, dank voor de zendtijd voor politieke partijen en de reclame die u maakte voor het CDA. Even serieus de vraag, de heer Ruijtenberg deelt toch ook de zorgen van het CDA, breed in de commissie besproken, dat de invoering toch wel snel gaat en dat de communicatie toch echt nog voor een deel op gang moet komen. Zijn die zorgen voor hem volledig weg genomen? Heeft hij er alle vertrouwen in, dat op 1 januari alles gladjes verloopt? De heer Ruijtenberg: Nee, niet alles zal gladjes verlopen, want bij elk nieuw project zullen opstartproblemen zijn en er zullen dingen fout gaan, dat klopt. Aan de andere kant, we hebben nog 2 maanden om dit te regelen. Het is belangrijk, dat we dit vandaag aannemen, zodat inwoners goed geïnformeerd kunnen worden over wat het kost. We gaan dat doen, dus daar heb ik hoop. Er is een rekenkamerrapport over geweest, we zijn hier al jaren en jaren over bezig. Mevrouw Den Heijer en ik hebben 2 jaar geleden nog een motie ingediend over het verhaal dat afvalverwerking duurder zou worden als je het niet doet. Als je nu zegt: de burgers weten van niets en worden verrast. Die burger weet het echt wel, hoor, want we zijn hier al heel veel jaar mee bezig. Gaat alles goed in het begin? Nee, waarschijnlijk niet. Maar we gaan leren en we gaan het beter doen. We gaan er uiteindelijk voor zorgen, dat het afval naar beneden gaat

en uiteindelijk gaan we de doelstelling halen. Dat is wat we gaan doen. De heer Ruijtenberg: Ik wil het over het amendement van L3B hebben, over de kwijschelding. Dat gaan we uiteraard niet steunen, omdat we er zelf een amendement over hebben en wij denken dat ons amendement beter is. Simpel. U kunt allemaal de toelichting lezen, dat hoeft ik niet te herhalen. Het amendement over het ophalen van grof vuil van L3B gaan we steunen. Wij denken dat het goed is, dat het een lager tarief blijft, om de eenvoudige reden dat mensen die het nu gratis weg brengen zelf een auto hebben, dat zullen ze toch wel doen. Mensen die het laten ophalen, hebben vaak geen eigen auto, om die er nu extra voor te belasten, dat lijkt ons niet eerlijk, dus dat gaan we uiteraard steunen. Onze eigen moties ga ik ook niet toelichten, u kunt allemaal lezen en ik wil het een beetje rap houden, aangezien we een volle agenda hebben. Ik wil wel één ding zeggen over de motie afval scheiden moet in 2024 lonend zijn. Die heb ik ook ingediend namens mevrouw Verhoef van de PvdA, dat was ik net vergeten, mijn excuus aan mevrouw Verhoef. Dan over het amendement van mevrouw Verhoef: die gaan we niet steunen, omdat wij een eigen amendement hebben. Daar wil ik het bij laten.

Mevrouw Verhoef, PvdA: Ik ga nog een korte toelichting geven op het amendement volledige kwijschelding van afvalstoffenheffing voor mensen op het sociaal minimum. Dat gaat er dus om dat wij liever gaan voor profiel 1 en niet voor profiel 2. Wij kunnen ons niet vinden in profiel 2, omdat de kwijscheldingsregeling van de afvalstoffenheffing voor mensen met een laag inkomen daardoor worden beperkt. Ze hebben nu nog recht op 100% kwijschelding, maar dat wordt dus in het raadsvoorstel terug gebracht tot volledige kwijschelding van het vaste deel van de afvalstoffenheffing en een aantal gratis aanbiedingen, maar wel beperkt. We vinden de reden, die daarvoor wordt gegeven, die steekt ons. De reden is namelijk, dat er angst bestaat voor fraude, dat er dus extra rotzooi van de bureaus in de container van die mensen wordt gestopt die vrijstelling hebben. Er wordt ook nog gesproken over een leereffect. De heer Ruijtenberg: Vindt u dat er ook voor mensen met lage inkomens in ieder geval een financiële prikkel zou moeten zijn om deel te nemen aan diftar en afval te scheiden? En dat er met profiel 1 te weinig financiële prikkel is? Mevrouw Verhoef: Ja, ik vind zeker dat er voor iedereen een financiële prikkel zou moeten zijn, maar ik weet niet of je dat bij mensen op het sociaal minimum moet doen. Zoals ik heb gezegd, de reden waarom dit wordt gedaan, laten we het maar niet doen, want het werkt fraude in de hand, we hebben de voorbeelden van de toeslagenaffaire en ook bij de participatiewet gaat het nog weleens mis. Als je fraude koppelt aan vrijstelling geven aan mensen met een laag inkomen en op het sociaal minimum leven, wordt dat meestal geen feestje. Ook het leereffect hierbij betrekken vinden wij bevoogdend. Dat is de toelichting. Dat is het amendement. En de toelichting bij de motie, in het netwerk van de PvdA zitten veel grote gezinnen, grote huishoudens en die huishoudens komen geregeld naar ons toe op schoolpleinen, bij de sportverenigingen en ze zeggen: we maken ons grote zorgen, wij zijn een groot huishouden en we zijn bang dat onze lasten echt gaan toenemen. Meer-persoonshuishoudens, daar worden nu geen extra kosten in rekening gebracht voor elk lid van het huishouden boven de 2 personen. Dus of je met zijn tweeën bent of met zijn vijven of achten, in principe betaalt je nu allemaal hetzelfde. Je kan ervan uitgaan, dat grote huishoudens in de praktijk meer restafval zullen produceren dan kleinere huishoudens. Op zich kan je zeggen: de vervuiler betaalt, dat is de simpele weg die je kan bewandelen. Maar wij hebben toch het idee dat er huishoudens zijn, die jaarlijks geconfronteerd gaan worden met extra kosten en dat met name lage of midden inkomens huishoudens, die net niet in aanmerking komen voor die toeslagen, financieel kwetsbaar kunnen worden. We vinden dat je als gemeente daar alert op moet zijn, dat je een zorgplicht hebt en dat je rechtvaardige belastingheffing moet doen. Je moet tarieven op dat punt kunnen herzien als dat nodig is. Daarom dus de vraag om een evaluatie, om te zien hoe dit de grote huishoudens treft en of we misschien dan toch in het jaar erop een aanpassing zouden moeten doen. Ik ga kort in op de andere amendementen en moties. Het amendement van GL, waarbij een aanpassing van profiel 2 wordt gedaan, kunnen wij niet steunen, want wij willen profiel 1. Het amendement van het CDA gaan wij niet steunen, met name vanwege de woordvoering van de heer Van den Beukel, die op zich heel gepassioneerd was. Als je maar ergens in gelooft, dan komt het ooit wel weer terug. Wij hebben onze bushalte, die ooit terug gaat komen. En u denkt dat we weer terug gaan naar de tijd voor de invoering van diftar. De hartstocht die daar uit spreekt, spreekt me wel aan, maar ik ga het amendement niet steunen. Het amendement van L3B over het huis aan huis inzamelen van grof huishoudelijk afval, gaan wij steunen, dat past wel in onze lijn. Het volgende amendement van L3B niet, want dat blijft vast houden aan profiel 2. Afval scheiden moet ook in 2024 lonend zijn, wij zijn mede indiener. Wij vinden juist dat je als burger op termijn minder zou moeten gaan betalen, omdat je steeds beter gaat scheiden. Dat levert ook extra inkomsten op voor de gemeente. Er zijn allerlei manieren om dat businessmodel zo te maken, dat mensen op den duur minder betalen voor afval ophalen, omdat ze zo goed scheiden. Dat zou eigenlijk je visie moeten zijn op deze hele omschakeling naar diftar. De luiers moeten gerecycled worden, dat kunnen wij steunen. Dank u wel.

De heer Jumelet, WIJ: Ik zal proberen me te beperken tot de moties en amendementen, ik zal het kort houden, zoals u gewend bent. Ik ga beginnen bij het begin. Het amendement van het CDA, eigenlijk zegt het CDA, we horen wat de heer Van den Beukel zegt: we zijn tegen diftar. Wat mij bij blijft uit de discussie die net gevoerd is, die iets buiten de orde was, is van beeldvorming. Het beeld dat het CDA

neerzet van diftar zet heel veel mensen op het verkeerde been. Dat betekent in mijn beleving, dat is gelijk mijn oproep richting het college, om met name de komende 2 maanden in de communicatie heel duidelijk te maken wat de consequenties zijn, ook als we het niet doen, dat we dan helemaal de pineut zijn, want dan gaan we echt veel betalen. Nu hebben we er zelf nog invloed op. We kunnen gelijk blijven of er zelfs iets onder, mits je maar gewoon je best doet. Goed gedrag loont. De heer Van den Beukel: Toch een vraag aan de heer Jumelet. Heeft hij dan niet gehoord, dat wij niet perse in eerste instantie tegen diftar zijn? Wij zijn voor omgekeerd inzamelen. Heeft hij dat niet gehoord? De heer Jumelet: Aan mijn gehoor mankeert niets, maar ik kan ook tussen de regels door lezen. Ik heb een klein beetje uw campagne gevolgd tijdens de verkiezingen en daar sprak maar één ding uit: dat u tegen diftar bent. U kunt zeggen dat het niet waar is, maar ik ben natuurlijk ook niet achterlijk. Het amendement van GL, dat zullen we niet steunen. Uw amendement zullen we ook niet steunen, heer Van den Beukel, dus maakt u zich geen zorgen. Het amendement van GL zullen we niet steunen. Wij vinden het amendement dat we samen met L3B indienen een beter amendement. Wij vinden ook wat de heer Van Doorn zegt, de regelmaat van 1 keer per week vinden wij een betere. Wij gaan een stapje verder dan u in uw amendement vraagt. Het amendement van mevrouw Verhoef rondom volledige kwijschelding van afvalstoffenheffing voor mensen op het sociaal minimum. Wij zijn op zich voor een goed kwijscheldingsbeleid, ook op dit punt, maar er moet wel een prikkel in het verhaal blijven zitten. U haalt er de toeslagenaffaire bij, maar uiteindelijk willen we er met elkaar voor zorgen dat het restafval terug gaat. Je wilt ook die prikkel erin hebben, ook bij de categorie die in aanmerking komt voor de kwijschelding. In die zin zullen we het amendement niet steunen. De 2 amendementen die we mede hebben ingediend zullen we uiteraard steunen, geen toelichting. De motie van mevrouw Verhoef rondom de evaluatie financiële gevolgen voor grote huishoudens, daar wacht ik de beantwoording van de wethouder af. In beginsel zijn we daar geen voorstander van, maar het wordt wel ingewikkeld met controleren en ambtelijke inzet. Wij vragen ons af, op het moment dat mensen kopje onder dreigen te gaan dan hebben we het kwijscheldingsbeleid. Maar er zijn ook grote gezinnen waarbij het geld tegen de plinten op klotst, waar geld geen probleem is, om nou die mensen voordeel te geven is ook wel een beetje raar. Maar ik wacht de beantwoording van de wethouder af. Mevrouw Verhoef: Ik wil aan de heer Jumelet vragen om nog even goed te kijken naar de motie, want het gaat ons met name om huishoudens die dreigen financieel kwetsbaar te worden maar nu nog niet of helemaal niet in aanmerking komen voor de kwijschelding. Het gaat dus om de inkomensgroepen die net aan de onderkant zitten. Natuurlijk hoeft het niet te gaan doen voor mensen met een hoog inkomen. De heer Jumelet: We wachten de beantwoording van de wethouder even af. We staan er niet positief tegenover, maar wellicht kan de wethouder ons over de streep trekken. Dan kom ik bij de motie van GL rondom de luiers. Aanvankelijk zouden wij die mee tekenen, maar we hebben niet mee getekend, omdat wij toch wel een beetje moeite hebben met de datum van 1 januari, de uitvoerbaarheid. We willen graag een toelichting van de wethouder of het überhaupt mogelijk is. Het is heel sympathiek, met name luiers en incontinentiemateriaal moeten goed ingezameld kunnen worden bij het ABS of wat dan ook. De vraag is de uitvoerbaarheid, of dat inderdaad mogelijk is. Daar wachten we de wethouder even op af, voordat we daar definitief nee tegen zeggen. Misschien dat hij ons op dit punt kan overtuigen. De heer Ruijtenberg: Misschien dat ik daar een kleine toelichting op kan geven. In de motie staat nadrukkelijk: voor 1 januari 2023 in ieder geval bij het afvalbrengstation. Wij hebben goede contacten met de mensen die bij het afvalbrengstation werken, de heer B. Die heeft aangegeven dat het bij het ABS in ieder geval geen probleem oplevert voor 2023. De heer Jumelet: Dank voor de toelichting, maar we wachten graag de wethouder op dit punt af. Er is ook nog een contract, ik weet niet of het daarin past. We zien het wel, we horen het wel. Tenslotte de laatste motie van GL rondom het afval scheiden moet ook in 2024 lonend zijn. Wat betekent dat nou? Wellicht kan de wethouder daar ook nog even iets over zeggen, dus daar wachten we ook nog even de wethouder op af, wat hij daarvan vindt. Dat was hem, dank u wel.

De heer Weerheijm, D66: We hebben het hier al lang over gehad, er is een rekenkamerrapport. We hebben het vanavond over het hoe, niet meer over wat we gaan doen, dus ik zal me daartoe beperken. Als het aan mijn fractie lag, was dit een hamerstuk, maar daar was niet iedereen het over eens. Een heel lijstje amendementen en moties, die ik door ga lopen op geheel willekeurige volgorde. Ik begin bij het amendement van het CDA, u heeft wel verwacht dat ik daar niet voor ga stemmen. D66 kiest ervoor om volgend jaar al de rekening te gaan beperken en niet dat we dat verder vooruit schuiven. Dan de motie en amendementen van de PvdA. Over de kwijschelding, de keuze voor scenario 1 i.p.v. scenario 2. Ik kan me op zich wel vinden in de woorden van mevrouw Verhoef als het gaat over die fraude. Ik denk dat we dat zeker niet moeten willen als gemeente, maar D66 is wel van mening dat alle inwoners kunnen bijdragen aan een beter scheiden van afval en ook willen bijdragen aan het beter scheiden van afval, vandaar dat we niet gaan voor volledige kwijschelding, dus wij zullen tegen stemmen. De motie over de grote gezinnen, daar kunnen we in grote lijnen aansluiten bij de heer Jumelet. Uiteindelijk hangt het niet af van het aantal mensen in gezinnen, maar ook hoe je afval scheidt. Als ik zie hoeveel PMD ik in een week bij elkaar verzamel, als ik dat bij het restafval zou gooien, zou ik zelfs als 1-persoonshuishouden een flinke rekening kunnen creëren. Ook bij ons de vraag: wat is een groot gezin? 3 kinderen, 4 kinderen, 8 kinderen, 6 kinderen? Het wordt een heel ingewikkeld verhaal om het op die manier te evalueren, want het zijn allemaal individuele gevallen en ik denk niet dat daar een grote lijn in te trekken valt. Mevrouw

Verhoef: Een korte toelichting. Wij zaten ook te dubben: wat zijn grote gezinnen? Nu is het gewoon, het maakt niet uit of je met zijn tweeën bent of met zijn zessen of achten, je betaalt hetzelfde tarief. Groot is meer dan 2, maar met name de gezinnen die 4 of 5 kinderen hebben, die dan wat eerder in de problemen komen. De heer Weerheijm: Dank voor uw toelichting. Het is inderdaad het starttarief, een servicetarief, dat is wel terecht dat dat voor iedereen hetzelfde is, want die ondergrondse container bij een appartementencomplex, moet geplaatst worden, dus die investering is echt voor iedereen hetzelfde. Het is het gebruik wat de kosten maakt. Zo werkt het systeem nou eenmaal, dus ook daar voelen we niet echt een noodzaak om voor te stemmen. Dan ga ik door naar het amendement en motie van uw buurman, van GL. Allereerst aanpassen profiel 2. Wij waarderen het rekenwerk dat GL heeft gedaan over het formaat van de zakken en dergelijke. Op zeer een zeer sympathiek amendement, maar ik kom er zo nog even op terug bij het amendement van L3B, waarom we daar toch net iets meer voor voelen op dit moment. Dan de motie afval scheiden moet ook in 2024 lonend zijn, daar kan ik kort over zijn: die kunnen wij steunen. Het is goed dat GL alvast een voorschot neemt op hoe we het volgend jaar gaan doen en wat voor maatregelen we misschien dan moeten gaan nemen. Dus daar zijn we zeker voorstander van. De motie over de luiers, mijn fractie heeft hier lang over nagedacht en is groot voorstander van het recyclen van luiers. Dat betekent dat je ze gescheiden moet inzamelen. Wat we een beetje lastig vinden op dit moment, voor zover wij weten is er zeer beperkt capaciteit in Nederland voor het daadwerkelijk kunnen recyclen van die luiers. Dan kan je wel gescheiden gaan ophalen, maar als het toch in dezelfde verbrandingsoven gaat met de rest van het restafval, dan is dat ook een beetje zonde van de tijd en het geld, dat we daarin steken. Dus we kijken even naar de reactie van de wethouder of ons beeld daarbij klopt, maar voorlopig willen we liever niet gescheiden gaan inzamelen als het niet daadwerkelijk gerecycled kan worden. Dan ga ik door naar het amendement van L3B, kwijschelding. Een sympathiek voorstel om het gelijk te trekken met het aantal weken en maanden van het jaar, dat scheelt een hoop geturf voor inwoners en het bijhouden van lijstjes: wanneer heb ik nou die cliënt aan de weg gezet? Voordat wij zeggen of we hier voor of tegen zijn, willen we horen welke kosten dit met zich meebrengt. We kunnen het ons voorstellen dat het niet al te veel is, maar dat willen we zeker hebben. Dan tot slot het amendement van L3B over tarieven van het inzamelen van het grof huishoudelijk afval. Ook hier hebben we lang over nagedacht. Aan de ene kant snappen wij heel erg de intentie, zeker als je een lager inkomen hebt en geen auto hebt, dat je dan voor een voordelige prijs je grof afval thuis kunt laten ophalen. Als je met de auto naar de milieustraat gaat, dan is het wel gratis. Aan de andere kant zien we ook, dat er heel veel gebruik wordt gemaakt van deze service. Dit jaar al meer dan 600 keer, vorig jaar meer dan 1.000 keer. Het blijft alleen maar toenemen. Dat roept bij ons de vraag op: wij weten niet wie er gebruik maakt van die dienst, want € 25 is ook goedkoper dan een aanhanger huren om achter je auto te hangen om je bank weg te brengen waar je van af wilt. Dus dat vinden wij een beetje moeilijk. Ook het voorstel voor de dekking, om het uit de egaliseringsreserve te doen. Dat kan je maar 1 jaar doen, volgend jaar loop je dan toch tegen het probleem aan, dat je het zult moeten gaan verwerken in de heffingen. Dan kom je bij het scenario: wat is ons uitgangspunt? Dan willen we toch een eerlijke prijs voor afval betalen. Ook daar kijken we naar de reactie van het college, maar daar staan we niet helemaal positief tegenover, ondanks dat we de intentie goed snappen. Tot zover.

De heer Markus, CU: Het mag duidelijk zijn, dat wij voor diftar zijn, liefst zo snel mogelijk, dus uitstekend dat we dat in 2023 gaan invoeren en daarmee ook gelijk tegen het amendement van CDA en VVD, want die stellen voor het minimaal een jaar uit te stellen en ik kan zomaar raden dat van uitstel dan ook afstel gaat komen. Wel hadden wij inderdaad zorgen over de communicatie, dat memoreerde de heer Van den Beukel terecht. Daarom hadden we in de commissie de vraag aan de wethouder: kan het college een meting uitvoeren om te kijken in hoeverre die communicatie goed is overgekomen? Daar kwam een halve, hele, anderhalve toezegging op. Ik wil graag horen of dat er nou wel of niet gaat komen en hoe de wethouder dat denkt uit te voeren. Er moet wel een goede meting zijn, zodat we er echt iets mee kunnen. Dat communicatie belangrijk is, blijkt maar weer uit wat er vandaag allemaal gezegd wordt over diftar, hele en halve onwaarheden die helaas weer langs komen. Dan nog even over de kwijschelding. Als CU steunen wij het voorstel van het college, profiel 2. Dat is niet omdat wij geloven in het fraudeverhaal, dat memoreerde mevrouw Verhoef terecht, dat is wel een heel raar argument, maar wel omdat wij geloven dat iedereen een prikkel kan hebben om afval goed te scheiden. De heer Van Santen: Een uitspraak over het amendement van het CDA en VVD. U zegt: van uitstel komt afstel. Waar baseert u op, dat het dan afstel wordt? De heer Markus: Ik formuleerde: daar zo zomaar eens afstel van kunnen komen. Als u zegt dat dat niet gaat gebeuren, dan zou ik dat fantastisch vinden. Dat is een mening, die ik poneer, dat klopt inderdaad. Het volgt feitelijk niet uit het amendement, zeker niet. Als ik recht naar de overkant kijk, kan ik het me voorstellen dat dat wel het geval is. Er wordt geknikt, dus het was een redelijk goede aanname. Dan over de kwijschelding. Wij geloven wel dat het goed is als mensen een prikkel hebben en ik denk dat dat prima kan. Wij zullen alle amendementen op dit punt dan ook niet steunen. Grof vuil, dat dienen wij mede in. Niet zozeer omdat het leidt tot afval dumping, maar ook omdat sommige mensen niet in staat zijn om hun grof vuil naar het afvalbrengstation te brengen. We vinden het wel wrang dat die mensen onevenredig hard gestraft worden door hogere kosten. Het argument van de wethouder, dat de kosten voor afvalverwerking zijn toegenomen, dat heeft natuurlijk niet te maken met het ophalen an sich. Dat heeft gewoon te maken met het verwerken van grof vuil. Of

die mensen het nou zelf brengen, dumpen en het komt later bij het afvalbrengstation, dat maakt niet zoveel uit. Vandaar dat we dit mede hebben ingediend. Dan de luiers, daar hebben we het in de commissie ook over gehad. Wij staan hier zeker sympathiek tegenover. Ik weet uit eigen ervaring dat als luiers 4 weken in de zon liggen te dampen, dan zet je hem echt voor je lol aan de weg en dan betaal je met alle liefde dat geld, want dan ben je er klaar mee. Dan is het wel goed dat je mensen de kans biedt om luiers op een andere plek kwijt te kunnen. Maar we horen wel graag van het college in hoeverre hetgeen nu gesteld wordt qua tijdspad of dat haalbaar is. Als dat zo is, dan zullen we dat zeker steunen. Dan een motie van GL om voor 2024 scenario's mee te nemen voor het vaste deel dat verlaagd wordt. Dat vinden we nog te vroeg, laten we die discussie voeren bij de vaststelling van de tarieven volgend jaar. Dan bekijken we hoe we dat dan gaan doen, dan hebben we ervaring van een jaar opgebouwd. Dan de motie over de evaluatie van grote gezinnen. Ik denk niet dat wij die zullen gaan steunen. Wij zijn ervan overtuigd dat grote gezinnen ook prima afval kunnen scheiden. Ergens is het logisch, hoe hard ook, dat zij wat meer moeten betalen voor afval, omdat zij ook meer afval produceren. Vanuit dat standpunt, als je dan gaat evalueren en je doet er niets mee, dan is het ook een beetje overbodig. Daarnaast vragen we ons af of het überhaupt kan. Ik weet niet of je persoonsgegevens kan koppelen, zodat je ook weet of een huishouden uit 4, 5, 6, 7 of 8 mensen bestaat. Als dat überhaupt niet kan, dan is die motie ook niet uitvoerbaar. Dat was het.

De heer Van Santen, VVD: Ik hoop dat mijn woordvoering mevrouw Verhoef overtuigt om voor het amendement te stemmen met CDA en VVD. Wees niet bevreesd, ik zal reageren op het hoe en niet op het wat, dus luistert u aandachtig, ook al geloven wij voor de langere termijn in nascheiding. Wij beoordelen dit voorstel dan ook met name op de wijze van invoering van de tarieven. Laat ik daar helder over zijn: daar maken wij ons wel zorgen over. De communicatie is te laat wat ons betreft en onduidelijk. Wat wij niet willen, is dat onze inwoners verrast over wat er nu op hen afkomt. Daar zijn we wel bevreesd over, dat ze niet zien wat het uiteindelijk voor de portemonnee gaat betekenen. Daarom is het niet zo gek, een overgangperiode voor te stellen, zodat er een goede voorbereiding kan zijn en een gedegen invoering. Als ik kijk naar het grote aantal maatwerk, moties en amendementen, dan geeft mij dat ook niet direct het gevoel dat we er klaar voor zijn op zo'n korte termijn. Als we het dan hebben over de amendementen en moties, het amendement van L3B, inzake het tarief voor grof afval, dat steunen wij. Een stijging van 300% van het tarief vinden wij echt bizar. De heer Jumelet: Ik heb een vraag aan de heer Van Santen. De heer Van den Beukel was nogal uitgesproken, toen hij zei: uitstel leidt tot afstel. Geldt dat ook voor de VVD? U dient gezamenlijk het amendement in. De heer Van Santen: Nee, want wij hebben voor het voorstel gestemd. Als er een goede invoering is en goede implementatie, dan is het geen probleem. Maar daar maken wij ons juist zorgen over, vandaar het amendement. Dat zei ik eigenlijk ook al tegen de heer Markus. Wij kunnen moties en amendementen die leiden tot lagere kosten voor de ene groep en tot hogere kosten voor een andere groep niet steunen, want we komen dan verder van het principe: de vervuiler betaalt. Dus daar zijn we niet voor. Het is ook tegenstrijdig aan de letterlijke boodschap, die het college aan onze inwoners probeert af te geven: meer afval scheiden is minder betalen. Dat soort moties en amendementen gaat daar tegen in. Onverteerbaar voor ons is wel dat als alle inwoners gezamenlijk het hartstikke goed doen, dan worden ze niet beloond voor het afval scheiden, maar dan worden ze bestraft of gestraft. Dat vinden we een moeilijk verhaal. We hebben het idee, dat de communicatie het daar niet over heeft. Ik vind het sympathiek zoals GL probeert dat te voorkomen, alleen de manier waarop, met een lagere frequentie van restafval ophalen, dat heeft niet onze voorkeur. Wij zijn niet voor het verlagen van het serviceniveau, maar eerder voor het verhogen. Helaas. De heer Ruijtenberg: Even voor de duidelijkheid, het is niet voor het verlagen van het serviceniveau, het is het doelmatig inzetten van je materiaal. Als blijkt dat onze inwoners heel, heel goed afval scheiden, daar heb ik vertrouwen in, dan kan je 2 dingen doen. Of je kunt de vrachtwagen leeg door de straten laten rijden, daar is niemand voor. Of je kunt zeggen: we gaan de frequentie iets ruimer maken of we gaan de routes langer maken, zodat er meer efficiëntie is. Ik ken de VVD als een partij die altijd voor efficiëntie is, in dit geval lijkt het me dat hij dit wel moet steunen. De heer Van Santen: We zijn zeker voor efficiëntie, alleen niet voor het verlagen van het serviceniveau. Het wordt toch lastig, als er zoveel weken niet opgehaald wordt, dat de inwoners hun zakken dan moeten laten staan, want niet iedereen zal dezelfde hoeveelheid afval hebben, dus daar zijn we geen voorstander van. Wat ik positief vind, is dat het inwisselen van de bakken eenmalig gratis is, dat is positief. Al met al mag blijken uit mijn woordvoering is dat we het advies zonder het amendement van het CDA en VVD niet kunnen steunen. Dank u wel.

Beantwoording college

Wethouder Muis: Ik wil recht doen aan de moties en amendementen, dus ik ga overal goed aangeven wat kan en wat niet kan, wat aan de raad is en waar de raad verstandig aan doet. Dat lijkt me ook goed voor de besluitvorming straks, dat we het niet al te snel afraffelen, maar met gepaste spoed. De commissie heeft 5 oktober een goede discussie gehad. Vooral met elkaar, maar ook met het college en ook met de samenleving. Er zijn veel vragen gesteld tijdens, ervoor, erna, via de media, op allerlei manieren zijn er vragen binnen gekomen, die zijn ook allemaal beantwoord. De organisatie heeft er heel hard aan

gewerkt, de vragen zijn natuurlijk allemaal terecht. We kunnen zeggen dat het leeft. Vanavond gaat het over 3 besluiten. Er is al aan gerefereerd, ik heb in de commissie 2 toezeggingen gedaan. 1 ging over de nulmeting en 1 ging over de effectiviteit van de communicatie. Daar wil ik eerst even iets over zeggen, de antwoorden zijn naar u onderweg en die krijgt u morgen of begin volgende week, maar voor de discussie is het handig dat u weet wat daar de inhoud kort van is. Dan kom ik bij de amendementen en moties en ik zal proberen dat wat sneller te doen. De toezegging over de nulmeting. Waarom willen we dat, waarom wilt u dat? U wilt weten de kwaliteit van de afvalstromen. Wij gaan als onderdeel van de invoering van het variabele deel van de afvalstoffenheffing voor het restafval in november, dus komende maand, sorteeranalyses uitvoeren op PMD en GFT. Er werd net gevraagd of gezegd: er zijn al analyses. Dat klopt, dat is op het restafval. Maar an sich is dat niet zo interessant, want je moet het combineren met die grond afvalstromen om te kijken wat er gebeurt. We gaan dus kijken naar PMD en GFT of er na 1 januari een risico is op meer vervuiling dan normaal. Daarnaast gaan we ook sorteeranalyses uitvoeren op het afval in prullenbakken om te kijken of daar meer in gestopt gaat worden, waar ik niet vanuit ga, want volgens mij is dat heel lastig met die kleine openingen om daar je vuilniszak in te proppen, maar goed, mensen zijn creatief, dus dat gaan we bekijken. Dat gaan we herhalen in 2023 om te zien of er een effect is na de verandering per 1 januari en die uitkomsten worden allemaal met u gedeeld. De heer Van Santen: Ik hoor de wethouder het hebben over analyses, hartstikke goed dat dat gebeurt. Waarom gebeurt dat nu pas? Wethouder Muis: Omdat we nu met een ander systeem gaan werken. Het gebeurt niet nu pas, we hebben nu analyses op het restafval. Omdat we het anders gaan doen, gaan we kijken welk effect dat heeft op PMD en GFT. De heer Van Santen: Ik begrijp dat we nu naar dat systeem gaan, maar we weten toch al een hele tijd dat we hier naartoe gaan, waarom is het niet veel eerder gebeurd? Wethouder Muis: We zijn nu bezig het in te voeren, volgens mij is dat het antwoord, dat we het daarom nu gaan doen. We kunnen veel onderzoeken, maar de vraag is: waarom doe je dat en wat wil je ermee? Wij gaan het nu op deze manier doen. U krijgt dit antwoord ook via de griffie naar u toe. Als u daar dan nog andere vragen over heeft, dan hoor ik die graag. Dan naar de volgende toezegging, over de effectiviteit van de communicatie. Daar is naar gevraagd o.a. door de heer Markus, maar ook door anderen. Ik heb daar toegezegd, dat we gaan kijken, inderdaad een halve toezegging, of Lansingerland Peilt of dat wellicht een mogelijkheid zou kunnen zijn. We hebben daar extern advies op gevraagd en dan wil je het ook goed doen. We willen ook een representatieve uitslag hebben, daarom kiezen we niet voor Lansingerland Peilt. We willen een representatieve meting doen aan huis, omdat dat een grotere respons oplevert, die dus representatief is, waarbij we een steekproef houden, een mix van hoog- en laagbouw en een mix sociaal economische achtergronden, zodat het een goed beeld oplevert. Over communicatie is het e.e.a. gezegd, ik heb net ook aangegeven dat het loopt. We krijgen vragen binnen, verzoeken voor de afvalcoaches, die campagne loopt nog door tot en met na januari en dat gaan we ook evalueren, ook op basis van de representatieve steekproef of het aanpassing behoeft. Dan ga ik naar de amendementen en moties. L3B, een amendement over kwijtschelding, de heer Van Doorn en van WIJ. Op zich is dit uitvoerbaar, zou uitvoerbaar kunnen zijn, als u daar in meerderheid voor kiest. Het klopt dat die communicatie dan makkelijker is, herkenbaarder. Overigens zijn er mensen die het om de 6 weken zouden willen doen, maar ik begrijp de achterliggende gedachte, dat dat makkelijker is om te onthouden. Overigens kunnen mensen ook via de afvalteller via de SVHW zien hoe vaak ze het hebben aangeboden, maar het college kan hier in mee gaan. Dan is er nog een amendement van GL, dat een beetje dezelfde strekking heeft, dus ik denk dat het een keuze is aan u, welke uw voorkeur heeft. Ik denk niet dat je beide aan kan nemen. Dan gaan we naar het andere amendement van L3B, over het grof huishoudelijk afval, het wordt mede ingediend door CU, WIJ en ook door andere partijen gesteund. We begrijpen dat. Het is een grote stap, maar het college heeft dit bedacht, omdat het in lijn is met hetzelfde principe: de vervuiler betaalt. Inwoners die er geen gebruik van maken, gaan hier dus ook aan meebetalen en steeds meer aan meebetalen, omdat steeds meer mensen het grof vuil op deze manier laten ophalen. Als u als raad dit aan gaat nemen, dan wil ik u vragen te kijken naar de dekking uit de egalisatievoorziening. Dat zou best een jaar kunnen, maar als je dit structureel op die € 25 wilt houden, dan is dat niet handig, want die voorziening hebben we ook voor andere doeleinden. Ik zou toch wel willen voorstellen dat het uit het vaste deel van de heffing gaat komen in de toekomst. De heer Van Santen: Dit is toch een ander soort afvalstroom. De vervuiler betaalt bij regulier afval, daar kan ik me iets bij bedenken. Alleen, als je bankstel oud is na 20 jaar, wat moet je anders? Welk alternatief heeft de inwoner? Wethouder Muis: Volgens mij hebben we het hier in de commissie ook over gehad. Ik heb toen een aantal alternatieven aangegeven, het lijkt me niet zinvol om dat te herhalen, op welke manieren je van je afval af kunt komen. Het gaat erom: wil je dit kostendekkend doen, dan moet je naar € 75. Als u ervoor kiest om dat niet te doen, ook prima, dan gaat die € 50 gewoon mee in de rest van het tarief. Of via de egalisatievoorziening, maar als je dat structureel doet, dan is dat ook op. De heer Markus: We hebben het er in de commissie over gehad, maar ik snap die oplopende kosten niet. Ik kan me niet voorstellen dat een ritje van het ABS naar iemand om zijn bank op te halen € 75 kost. Of hij hem nou zelf brengt of laat ophalen, dat is het enige verschil. Het verwerken van die bank dat moet hoe dan ook gebeuren. Ik snap echt niet dat er gesproken wordt van oplopende kosten. Als het € 75 kost voor een ritje van het ABS om een bank op te halen, dan wil ik het wel voor de helft doen, dan loop je dik binnen. Wethouder Muis: Ik zie een businessmodel. Er is hier ook een technische vraag over gesteld, dat is niet met u allemaal gedeeld, denk ik. Of wel. Ik zie de heer Van den Beukel knikken. Hij is gedeeld, hoe die is

opgebouwd, uit welke componenten. Leuker kunnen we het niet maken en goedkoper ook niet. De heer Van den Beukel: Om de discussie een beetje te helpen. De beantwoording is € 50 voor een ritje en € 25 voor de verwerking. Dat staat in de beantwoording van de vraag. Ik heb daarover geen vraag, maar even een verhelderende vraag om de tweede termijn te ontlasten over uw reactie, dank daarvoor, op de sorteerprouven. U geeft aan, dat u die gaat doen op PMD en GFT, blij mee. De grote zorg is, net als in andere gemeenten, dat daar meer vervuiling optreedt. Men zegt weleens: PMD is het nieuwe rest in diftar-gemeenten, dat willen we niet. Bent u bereid om die sorteerprouven ook uit te voeren op oud papier en karton? Omdat je daar ook een toenemende vervuiling ziet. Ook bij textiel, omdat dat de meest waardevolle grondstof is. Als daar vervuiling zou optreden, dan zijn we echt achteruit aan het boeren. Bent u bereid die prouven uit te breiden en om de resultaten van die prouven met de raad te delen wanneer ze beschikbaar zijn. De voorzitter: Dit is niet direct van toepassing op de tarieven. De wethouder heeft het zelf uitgelokt door te reageren op onderwerpen die u heeft aangedragen. Maar u kunt het ook in de commissie agenderen. Het gaat nu over de tarieven. Heel kort deze vraag, als u er verder over wilt spreken: in de volgende commissie. Wethouder Muis: Dat lijkt me sowieso een goede reactie. Er is gekozen voor deze stroom, omdat daar het risico het grootst is. Je kunt natuurlijk heel veel onderzoeken, maar ik denk dat ik hierin het advies van de burgemeester zeker volg: laten we dat op een ander moment bekijken of stelt u daar schriftelijke vragen over, dan kunnen we op die manier kijken of het wel of niet zinvol is om dat mee te nemen en ook wat dat kost, want er hangt natuurlijk ook een prijskaartje aan, dat begrijpt u natuurlijk ook. Dan kom ik bij het amendement van het CDA en de VVD, scenario nul. Hiermee voer je geen variabel tarief in en je doet geen recht aan het genomen raadsbesluit. Het staat dus haaks op uw eigen beleid, dus wij gaan deze zeker ten strengste ontraden, omdat we dan het beleid eigenlijk niet in gaan voeren. Het is geen scenario, het is uitstel. Als u zegt: dat is het ook. Daar kiezen wij dus niet voor. Volgens mij hebben we het daar al genoeg over gehad, we hebben het er al 4 jaar over gehad. Wij ontraden dit amendement, dat zal u niet vreemd voorkomen. Dan het amendement van GL, de heer Ruijtenberg, aanpassing profiel 2 kwijschelding afvalstoffenheffing. Daar heb ik het net over gehad. We begrijpen de wens, net zoals we de wens vanuit L3B begrijpen om die doelgroep tegemoet te komen. In theorie omarmen we deze ook, maar we kunnen ze niet beide omarmen en uitvoeren, dus het is aan u om te bepalen welke uw voorkeur heeft. Dat laat ik daar even bij. Dan de moties. Van GL over de luiers, daar is al heel veel over gezegd, het verhaal wordt eigenlijk steeds beter. De titel is: luiers kunnen en moeten gerecycled worden. Het moeten, dat vind ik zeker een sympathiek streven en doel, en ik denk dat heel veel mensen dat vinden. Alleen, voor ons is er geen capaciteit om dat te doen. Er is één locatie in het oosten van het land, maar die zit vol. We kunnen wel die luiers apart gaan inzamelen, we kunnen bakken neerzetten bij het afvalbrengstation of op een andere manier, maar dan wordt het alsnog verbrand. Dan ga je eigenlijk hogere kosten maken met nul milieuwinst of rendement, dus dat lijkt ons op dit moment niet zinvol. Als de motie wordt ingetrokken, daar gaat u zelf over, maar ik kan wel toezeggen dat we het willen onderzoeken, wat er in 2023 mogelijk is, want de techniek om ons heen staat niet stil, dat geldt voor meer onderwerpen. Dat volgen wij heel goed, zodat wij weten hoe we dat mee kunnen nemen in de contracten. We hebben natuurlijk ook te maken met contracten, waar het binnen past. Door te zeggen: we gaan het per 1 januari doen. Dat gaat een beetje heel erg snel en dat is gewoon niet uit te voeren. De heer Ruijtenberg: Ik hoor de wethouder heel duidelijk zeggen, dat hij een toezegging wil doen te onderzoeken voor 2023. Als hij in die toezegging mee kan nemen dat hij contact op gaat nemen met zijn collega wethouders in Helmond, Oss, Tiel, West-Betuwe, Zaltbommel, Neder Betuwe, Over Betuwe, Boxtel, Maastricht, Peel en Maas, waar het al gebeurt, dan trek ik de motie in. Wethouder Muis: Ik weet niet of we ze allemaal zullen bellen, maar we gaan zeker verder kijken wat er in 2023 mogelijk zou zijn, ook de beschikbare verwerkingscapaciteit. Maar ook op basis van onze huidige contracten kijken of dat dan kan en dan komen we bij u terug met een advies. Dan de motie van GL afval scheiden moet ook in 2024 lonend zijn, mede ingediend door mevrouw Verhoef van de PvdA. Ook hier, ik zou willen zeggen, het dictum daar kunnen we ons onder voorwaarde in vinden. Op die manier, dat we willen onderzoeken eventuele scenario's waarbij het vaste bedrag minimaal gelijk blijft, als die relevant en uitvoerbaar zijn. Wat bedoel ik daarmee? Geeft het aanbod gedrag daar straks aanleiding toe, zijn we bereid het serviceniveau aan te passen, zijn die aanpassingen contractueel uitvoerbaar, met die voorwaarden kunnen we dat dictum omarmen. Dan ga ik naar het amendement van de PvdA, van mevrouw Verhoef, volledige kwijschelding van afvalstoffenheffing van mensen op het sociaal minimum. Dat klinkt natuurlijk ook ontzettend sympathiek, maar we hebben niet voor niets een profiel 2 voorgelegd, we willen ook dat inwoners die kwijschelding ontvangen aan de slag gaan met beter scheiden en dat kunnen ze best. Het zou betuttelend zijn als we ervan uitgaan dat ze dat niet kunnen, dus laten we nou eerst kijken of ze dat kunnen, hoe goed dat lukt. Mocht het nou helemaal niet lukken, dan zijn we echt de beroerdste niet, dan gaan we daarnaar kijken, want het is niet onze bedoeling om het mensen moeilijk te maken, we willen juist dat iedereen mee kan doen en een bijdrage kan leveren. Mevrouw Verhoef: Ik vertrouw er ook op dat ze het kunnen, maar de kosten lijken wel omhoog te gaan. U zegt: mocht het ze niet lukken, komen ze in de problemen, dan gaan we ernaar kijken. Hoe gaat u dat doen? Wethouder Muis: Ik ga niet vooruit lopen daarop. Ik heb aangegeven: die kosten lopen niet op. Die mensen worden gestimuleerd, geprikkeld om ook hun afval beter te scheiden. Het is niet dat ze alle aanbiedingen moeten betalen, dat wordt straks ook nog geamendeerd, dus volgens mij wordt u door uw collega's al een stuk tegemoet geholpen.

Volgens mij moeten we dit gewoon ervaren. Natuurlijk, als we merken dat het de doelgroep door factoren die we nu niet weten helemaal niet lukt, dan gaan we daar natuurlijk naar kijken, maar ik ga er niet op vooruit lopen wat we dan gaan doen. Dan de motie van de PvdA, samen met CDA, over de evaluatie van de financiële gevolgen nieuwe tarieven afvalstoffenheffing voor grote huishoudens. Groot, als ik het goed heb gelezen, gaat het al om gezinnen met 3 personen, begrijp ik. Maar door andere partijen is er ook al naar gevraagd. Het is natuurlijk ontzettend ingewikkeld om dit te gaan onderzoeken überhaupt, afgezien van wat je ermee zou willen, om uit te zoeken: wat ga je dan onderzoeken? Je komt er achter dat grote gezinnen meer afval hebben, maar dat wisten we al, dat hoeven we niet te onderzoeken. Als je hiervoor kiest, wat het college niet wilt, omdat dan kleine gezinnen, stellen en alleenstaanden mee gaan betalen aan die grote gezinnen, die niet perse een laag inkomen hebben, want het zijn verschillende inkomens. U gaat daarmee ook kleine gezinnen en alleenstaanden met een lager of midden inkomen extra op kosten jagen, omdat ze mee moeten betalen met de grote gezinnen. Vervolgens, als we het zouden onderzoeken, dan is het arbitrair waar je de grens legt: wat is groot, nog even los van AVG. Ik wil dit u echt ontraden of daar nog eens even heel goed over door denken of we dit als college zouden moeten willen. Dan ben ik aan het eind.

De heer Ruijtenberg, GL: Ik wil een verzoek doen voor een korte schorsing van hooguit 5 minuten. De voorzitter: Dan schors ik de vergadering voor 5 minuten.

Schorsing

De voorzitter: Als u allemaal gaat zitten, kunnen we verder, want volgens mij zijn de 5 minuten voorbij. Ik heropen de vergadering. Ik ga u langs in dezelfde volgorde. Ik verzoek u alleen te spreken als u wat nieuws heeft toe te voegen.

Tweede termijn

De heer Van Doorn: De 2 amendementen van GL en PvdA over kwijschelding, die gaan wij niet steunen omdat wij zelf gesteund door een meerderheid met een alternatief komen. Scenario nul toevoegen van het CDA en VVD: voor L3B staat de noodzaak van afval scheiden centraal. Die zouden we geautomatiseerd doen, het is duidelijk geworden dat dat allemaal niet tot de opties behoort, zeker niet op de korte termijn. Neemt niet weg dat we naar een tarief moeten en dan vinden wij een gedifferentieerd tarief het meest helpende om dat doel te bereiken en de inwoner invloed te geven op de kosten. De heer Van Santen: Ik hoor de heer Van Doorn zeggen: niet op korte termijn. Op het moment dat dat dus wel mogelijk is, op een technische manier nascheiding, bent u daar dan wel voorstander van ten opzichte van dit systeem? De voorzitter: We gaan niet de discussie over de wijze van inzameling doen. De heer Van Doorn: Ik wilde zeggen: u kunt de beelden terugkijken, dan kunt u mij wat horen zeggen, meneer Van Santen, dus dat hoe ik niet nog een keer te doen. Scenario nul is in ieder geval van de dingen die we nu stellen niet helpend, dus wij zullen tegen dat amendement stemmen. De motie van GL over luiers, volgens mij ging dat naar een heel mooi hoogtepunt toe, waarbij GL deze zal intrekken dan wel wij zullen het steunen, want ik hoor de wethouder zeggen dat hij in 2023 perspectief ziet op resultaten en dat was voor ons het belangrijkste, uitvoerbaar en realistisch. Maar daar hoe ik op dit moment niet op in te gaan, anders zullen wij voor stemmen. De PvdA motie over grote gezinnen, dat is ook uitstekend toegelicht door de wethouder, wat daar de keerzijde van de medaille is. Doelgroepenbeleid op dit vlak gaat zeker in het begin niet helpen. Communicatie en implementatie, in dat kader zullen wij lonend voor 2024 niet steunen, laten we ons eerst eens een jaar richten op de implementatie en communicatie met de samenleving en het tot een succes brengen. Laten we daarna gaan kijken wat er nog allemaal kan verbeteren en ons in deze fase richten op realisatie. Daar wil ik het bij laten.

De heer Ruijtenberg, G: De heer Van den Beukel was net eerder aan de beurt, maar er komt misschien verwarring. De motie over luiers en incontinentiemateriaal gaan wij inderdaad terugtrekken. De wethouder heeft daar een duidelijke toezegging over gedaan, dank u wel daarvoor. Dan de motie over afvalscheiding moet in 2024 lonend zijn, daar was een kleine spraakverwarring tussen de wethouder en ik, waarvan ik dacht dat hij iets veranderd wilde hebben in het dictum. Dat blijkt achteraf niet zo te zijn. Hij kan deze omarmen. Wij zijn erover uit. Ik ben tevreden met de beantwoording van de wethouder en ik ga ervan uit, dat de wethouder dit zo spoedig mogelijk ons doet toekomen, zodat we goed ons oordeel erover kunnen hebben. Ik wil de wethouder bedanken voor zijn beantwoording. Daar wil ik het bij laten.

De heer Van den Beukel, CDA: Dank aan de wethouder voor de uitgebreide beantwoording. Ik vind het heel fijn, dat we nu uitgebreid over de invoering spreken. Dat is eigenlijk de portee van het amendement van mijn partijgenoot Hans van der Stelt heel lang geleden, dat het belangrijk is om tijdig over de invoering te spreken, het is niet tijdig, maar we hebben het wel over alle details en dat is plezierig. Maar één ding wil ik van mij werpen. Er wat geïmpliceerd in mijn beleving, dat er halve waarheden over tafel zouden gaan. Dat daagt degene uit, die dat beluistert, mijn inbreng specifiek, om dat specifiek te maken

en het anders te laten rusten. Nog één vervolgvraag aan de wethouder na zijn beantwoording, om een bespreekpunt te besparen de volgende keer. Is hij bereid om de resultaten van de inzamelproef te delen met de raad? Dank u wel.

Mevrouw Verhoef, PvdA: Ik begin even bij mijn eigen amendementen en motie. Ik voel relatief weinig steun vanuit de raad. De wethouder heeft duidelijk toegelicht waarom dit voor het college niet de beste strategie is. Hij zegt: we moeten dit gaan ervaren, we moeten kijken hoe dit uitpakt voor deze groepen. Ik hoor L3B zeggen: we gaan geen doelgroepenbeleid doen. Ik hoor dat aan en ik leg me er in die zin bij neer, maar ik kan niet anders doen dan zelf als partij ook in de gaten houden hoe het gaat met deze huishoudens. Mochten we signalen hebben dat het echt uit de hand loopt, dat we dan bij u dat als bespreekstuk neerleggen of in ieder geval aan de bel trekken. De voorzitter: Betekent dat dat u uw motie intrekt? Mevrouw Verhoef: Nee, want ik denk dat het een heel duidelijk voorstel is hoe wij erin staan en hoe wij het zien. Ik ga het niet intrekken, maar ik tel alle knopen. Omdat het amendement over de kwijtschelding van de PvdA het niet gaat halen, daarom ga ik van harte wel het amendement van L3B en andere steunen, omdat dat ook een voordeel zal bieden voor grote huishoudens en mensen op het sociaal minimum, dat is het amendement om meer aanbiedingen mogelijk te maken. Het amendement van GL ga ik niet steunen, want het is minder verstrekkend. Het amendement van het CDA ga ik niet steunen, dat heb ik eerder toegelicht. Het amendement van L3B ga ik steunen, over ophalen grof huishoudelijk afval voor het oude tarief. De motie afval scheiden moet ook lonend zijn, dat blijven we indienen, want het is ook omarmd door de wethouder, dat is fijn. En de luiers is ingetrokken, dus dat is van de baan.

De heer Jumelet, WIJ: Ik had bij 3 moties aangegeven, dat wij de beantwoording van de wethouder zouden afwachten. De toelichting van de wethouder over de grote huishoudens was heel helder, daar zullen we tegen stemmen. De motie rondom de luiers is ingetrokken, dus daar gaan we niet over stemmen. En de laatste, afval scheiden moet ook in 2024 lonend zijn, een helder verhaal van de wethouder, hij omarmt hem, dus daar zullen we voor stemmen. Tenslotte toch nog even richting de heer Van den Beukel. U kunt net doen alsof er niets gebeurd is, maar de Heraut en Hart van Lansingerland hebben redelijk vol gestaan. De bushokjes hebben vol gehangen, dus het is niet zo dat er niets gebeurd is. We hebben er het volste vertrouwen in, dat er de komende 2 maanden een goede campagne is op weg naar de invoering van diftar. Dank u wel.

De heer Markus, CU: Wethouder, dank voor de toezegging, die is helder, die zien we verschijnen. Nog even in reactie op afval scheiden moet ook 2024 lonend zijn, wij stonden daar wat kritisch in, maar we horen van de wethouder dat het makkelijk uitvoerbaar is, dus we zullen die motie steunen. Dank u wel.

De heer Van Santen, VVD: Ik heb nog 2 vragen aan de wethouder over de tarieven. Ik krijg vragen van inwoners in appartementsgebouwen met van die grote bakken, waar ze alles in gooien. Ze vroegen aan mij: hoe zit dat dan voor ons? Het kan aan mij liggen, maar ik kon het antwoord niet geven. Hoe gaat dat daar dan, wat zijn hun tarieven dan? De onderzoeken en analyses die u gaat uitvoeren dit jaar, maar misschien ook volgend jaar, kunnen die leiden tot voorstellen vanuit het college tot bijstelling van de tarieven? De voorzitter: De eerste is echt een technische vraag, de tweede is toepasselijk.

De heer Weerheijm, D66: Allereerst dank aan de wethouder voor de uitgebreide beantwoording op alle moties en amendementen. Ik ben blij met de toezegging over de luiers, ook blij dat de heer Ruijtenberg zijn motie daardoor heeft kunnen intrekken. We vonden het al vervelend om tegen de motie te stemmen, omdat we de intentie delen. Voor de rest heb ik duidelijk gemaakt hoe wij tegenover alle moties en amendementen staan. Ik kan het hierbij laten.

Wethouder Muis: Excuses over de onduidelijkheid m.b.t. afval scheiden moet lonend zijn. Ik had aangegeven hoe we dat dictum lezen en in die context kunnen we hem omarmen. Dan toch even terug komen op die analyses. We doen nu analyses, niet alleen nu, maar dat doen we al jaren, van het restafval. Er wordt gekeken wat erin zit aan PMD, GFT. Dat wordt door de inzamelaars gecontroleerd om te kijken of dat dus voldoet aan de vereiste zuiverheid. Die informatie kan de heer Van den Beukel, maar ook alle andere fracties krijgen. Ik zie de heer Van den Beukel knikken, dat is wat hij bedoelt. Dan het vervolg, dat gaat erover, dat we het meer in samenhang willen bekijken zodat we het effect kunnen zien van het flexibele tarief, maar dat is wel helder geworden. Dan had ik nog van de heer Van Santen, natuurlijk gaan we evalueren, wanneer evalueren? U gaat ieder jaar de tarieven vast stellen. Ik zie knikken aan de overkant, dus dat klopt. Dus er is ieder jaar gelegenheid om, hopelijk niet zo lang als vanavond, maar als het nodig is dan doen we dat met alle liefde, maar u mag er ieder jaar iets van vinden. Nog even kort, hoewel het niet mag van de burgemeester, maar we zijn bezig met de hoogbouw, dat het allemaal op tijd klaar is voor de invoering. Ik hoor van verschillende kanten dat het duidelijk is, dus ik denk dat het een kwestie is van de komende maanden alles goed lezen wat er allemaal verschijnt. Bedankt.

De voorzitter: Dan zijn we aan het eind van de bespreking van dit agendapunt, we gaan nog stemmen. Ik verzoek even uw aandacht voor de volgorde, want die is niet de volgorde van indiening, omdat er 3 amendementen zijn ingediend op het onderwerp kwijtschelding. Zoals u weet beginnen we dan met het meest verstrekkende, dat is het amendement ingediend door mevrouw Verhoef, omdat zij het profiel wijzigt. Als die wordt aangenomen, dan geldt profiel 1 en dan vervallen de andere wegens strijdigheid. Als die niet wordt aangenomen, is de meest vergaande die van de heer Van Doorn, dus die komt als tweede in stemming. Als die is aangenomen, vervalt die van de heer Ruijtenberg als minder verstrekkend. Die kan ik dan niet in stemming brengen, want dan spreekt u zichzelf tegen, vandaar dat dat niet gaat. Dan zou de heer Ruijtenberg moeten voorstellen om die van de heer Van Doorn te schrappen, maar dat heeft hij niet gedaan. Het is technisch: eerst nummer 038, dan nummer 034, dan nummer 037, alles indien van toepassing. Daarna gaan we naar nummer 035 en nummer 036. Daarna het voorstel en tenslotte de moties. De heer Van Santen: Vertelt u niet alleen het nummer, maar ook van wie en waarover. De voorzitter: Zeker, ik ga u daarbij helpen, dat we zeker weten dat het de goede is. Bij de moties eerst die van de heer Ruijtenberg nummer 032 en dan die van mevrouw Verhoef nummer 033.

De voorzitter: We gaan stemmen. Het eerste amendement dat in stemming komt is van mevrouw Verhoef, volledige kwijtschelding afvalstoffenheffing voor mensen op sociaal minimum. Met 1 stem voor en de overige tegen, is deze verworpen.

De voorzitter: Dan breng ik in stemming het amendement van de heer Van Doorn over de kwijtschelding. Voor 22, tegen 9 stemmen. Deze is aangenomen. Daarmee vervalt het amendement van de heer Ruijtenberg vanwege strijdigheid.

De voorzitter: Dan het amendement van de heer Van Doorn, kostendekkend tarief voor het aan huis inzamelen van grof huishoudelijk afval. Voor 28, tegen 3. Deze is ook aangenomen.

De voorzitter: Dan het amendement ingediend door de heer Van den Beukel, advies tarieven afvalstoffenheffing, scenario nul. Voor 9, tegen 22. Deze is verworpen.

De voorzitter: Dan gaan wij stemmen over het voorstel zelf. Voor 22, tegen 9. Het voorstel is aangenomen.

De voorzitter: Dan de motie, ingediend door de heer Ruijtenberg, afval scheiden moeten ook in 2024 lonend zijn. Voor 22, tegen 9. De motie is aangenomen.

De voorzitter: Tenslotte de motie van mevrouw Verhoef, evaluatie financiële gevolgen voor de nieuwe tarieven afvalstoffenheffing 2023 voor grote huishoudens. Voor 6, tegen 25. Deze is verworpen. Daarmee zijn we aan het einde van dit agendapunt. Dank u voor uw bijdrage.

10.c Integrale Laadvisie Lansingerland

De heer Van den Beukel, CDA: Ter toelichting alleen. Het is een amendement, dat ik niet ga voorlezen, waarvan de essentie is dat wij in de laadvisie, waarin was beloofd in alle stukken over moties en toezeggingen, dat er uitkomsten in zouden zitten van het onderzoek naar de mogelijkheid van een pilot voor het laden vanaf eigen dak. Die zaten er niet in, de uitkomsten van het onderzoek. Wij conclusie trekken wij zelf en via het amendement wordt geregeld dat er een pilot komt vanaf 1 januari 2023, zodat m.b.t. kabelgoten inwoners kunnen vragen om kabelgoottegels via de website van de gemeente, zodat ze kunnen laden vanuit de eigen woning. Dit was mijn nulde termijn, dan mijn eerste termijn. Ik zal alsnog proberen het bondig te houden, overigens, ook hier vervang ik collega Job Halkes, dus laat dat een beetje een excuus zijn. Voor de volledigheid, mede indieners van dit amendement zijn de heer Ruijtenberg en de heer Machielse. Waarom dit amendement? Onze visie op dit stuk: een goede wereld achterlaten voor de volgende generaties is een groot goed. Door bijvoorbeeld het stimuleren van elektrisch rijden, kunnen af van fossiele brandstoffen. De oorlog in Oekraïne heeft ons laten zien hoe kwetsbaar we zijn op energiegebied. Dat steeds meer inwoners elektrisch of hybride rijden, is mooi. Dat er extra laadpalen komen is belangrijk. Maar er is nog iets dat kan bijdragen aan die versnelling, namelijk het makkelijker maken om voor de eigen deur met goedkope stroom, met een eigen laadpaal, d.m.v. de eigen zonnepanelen de auto op te laden. En nee, wij als CDA zijn niet de eerste die het in de raad opperen. L3B, WIJ, GL vroegen eerder naar de mogelijkheden. Een goed idee heeft gelukkig vele vaders. Lansingerland is geen eiland in een Stille Oceaan en kent vele collega-gemeenten die hetzelfde vraagstuk kennen. In Soest is een pilot geweest met kabelgoottegels en die was erg succesvol en is omgezet in permanent beleid. De gemeente Westland, een gemeente hier heel dichtbij, volgt in het najaar. Laten we niet zelf het wiel uitvinden, opnieuw, maar de werkwijze van die gemeenten overnemen. Daarom dienen we samen met die andere partijen een amendement in. Niet om een idee te stelen of om ermee te pronken, maar omdat onze inwoners het willen. Het zou een breed gedragen ambitie mogen zijn, dat is het ook, want het staat ook in het coalitieakkoord. Het amendement is dan ook nadrukkelijk bedoeld als een aanmoediging richting het college om mee aan de slag te gaan. Wel horen we graag van het

college of er nog mogelijke beren op de vermeende laadplek liggen, zoals bestaande contracten met een aantal aanbieders in onze gemeente, maar een uitgebreid onderzoek lijkt ons overbodig en verkwisting van gemeenschapsgeld. Afronden, we kunnen instemmen met deze laadvisie en horen graag van andere partijen of ze meegaan in ons amendement. Dank u wel. De voorzitter: U moet het hele dictum voorlezen, dat heeft u niet gedaan. Het is lang, maar u moet het ook mondeling indienen, tot aan het woordje toelichting. De heer Van den Beukel: Gaat u koffie halen, neem een kopje thee.

A2022-039

Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor. De Integrale Laadvisie Lansingerland 2022 (T22.02751), hierna te noemen 'visie', vast te stellen, met dien verstande dat in de visie op pagina 20, paragraaf 5.6, tweede alinea de tekst: " ... kiezen we ervoor om laadkabels vanuit de woning of gebouw op, over of onder het trottoir niet toe te staan ." wordt vervangen door: " ... kiezen we ervoor om in beginsel laadkabels vanuit de woning of een gebouw op of over het trottoir niet toe te staan .." en voorts dat op pagina 20, paragraaf 5.6, tweede alinea de tekst: "...Ook kabelgoten kunnen een..." tot en met: "...van alle grondgebonden woningen kabels over het trottoir liggen..." Wordt vervangen door: ".. Met betrekking tot kabelgoten zal de gemeente vanaf 1 januari 2023 starten met een pilot waarbij inwoners plaatsing van zogenaamde kabelgoottegels kunnen aanvragen op de website van de gemeente. Na plaatsing daarvan is laden vanaf de eigen woning naar een openbare parkeerplaats tijdelijk toegestaan gedurende de looptijd van de pilot. Dit onder de volgende voorwaarden: de parkeerplaats tegenover de voordeur van de bewoner grenst direct aan het trottoir en dus niet aan een gras- of groenstrook, weg of fietspad; het oplaadpunt staat op eigen terrein van de bewoner; de parkeerplaats blijft vrij toegankelijk en te gebruiken door iedereen. Na het laden ruimt de bewoner de laadkabel netjes op. Dit om aan te geven dat de parkeerplaats vrij en voor iedereen toegankelijk en te gebruiken is en niet exclusief bestemd is voor de bewoner; de directe burens gaan akkoord met het leggen van de kabelgoottegels; de gebruikte laadkabel verkeert in goede staat; bewoners die op eigen terrein een parkeerplaats hebben of kunnen realiseren komen niet in aanmerking; de gemeente betaalt de pilot, plaatst de tegels en blijft daar eigenaar van; de pilot duurt in beginsel 2 jaar, maar de gemeente kan om dringende redenen de pilot op ieder moment gemotiveerd beëindigen; bewoners kunnen geen rechten ontleen aan de pilot. Na afloop van de pilot evalueert de gemeente deze en zal zij naar aanleiding van deze evaluatie beslissen of zij laden vanaf eigen terrein gebruikmakend van kabelgoottegels voortaan zal toestaan."

De heer Machielse, VVD: Ik heb maar 2 openbaringen toe te voegen aan de woorden van de heer Van den Beukel. Allereerst wil ik toevoegen: we moeten ook een beetje realistisch zijn, het gebeurt nu heel veel, inwoners die gewoon een snoer over de stoep heen trekken, of het nou wel of niet mag, het gebeurt dagelijks. Dat veroorzaakt veel gevaarlijke situaties op trottoirs, dus laten we dat ook hiermee kunnen oplossen en een antwoord bieden aan inwoners die dit graag willen. Maar het andere is, dat ik ook wil delen, dat met dit soort maatregelen ikzelf ook begin na te denken over het rijden van een elektrische auto. De VVD kan van harte instemmen met het amendement en zeker ook met de voorliggende laadvisie. Dank u wel. De voorzitter: Een schokkende onthulling.

De heer Jumelet, WIJ: Wij hebben als WIJ in de vorige periode meerderde malen dit onderwerp aan de orde gesteld en ik ben blij met de steun van de heer Van den Beukel op dit onderwerp, zeker daar het ook in het coalitieakkoord uitgebreid beschreven staat en hij daarmee direct of indirect steun geeft op dit punt voor het coalitieakkoord, maar ook voor de laadvisie waar het in staat. De vraag die mijn fractie bezig houdt: op het moment dat je dit zegt, we hebben niet voor niets gezegd, laten we een onderzoek doen, kijken hoe je het probleem oplost. We weten gewoon, dat er heel veel risico's zitten aan snoeren over de straat, maar wellicht zijn er andere oplossingen. Laten we het onderzoek keurig netjes afwachten in 2023, dan zien we vanzelf wel of dit een oplossing is of dat er wellicht andere inventieve oplossingen zijn. Mijn fractie heeft eigenlijk geen behoefte aan dit amendement, wij wachten het onderzoek af dat wij afgesproken hebben, wat ook in deze laadvisie staat. Deze oplossing, eigenlijk is het niet de meest elegante oplossing. Wij denken dat het niet heel erg duurzaam in de zin van houdbaar is. Tenslotte nog even richting de heer Machielse. Op de weg die tegenover ons loopt wordt te hard gereden, bent u dan bereid om daar borden van 80km neer te zetten. Het is eigenlijk dezelfde situatie. De mensen rijden te hard. Mensen leggen nu illegaal een kabel over de straat en dat gaan we dan legaliseren. De voorzitter: U opent hier een heel debat, waar het simpel gaat over één amendement. De heer Machielse: Weet u, als wij als gemeente willen bereiken dat mensen meer elektrisch gaan rijden en dat wij dat ondersteunen, dan ja, dan vind ik de zaken die nu gebeuren die bijdragen aan het realiseren van dat doel om het te legaliseren. En nee, het is geenszins een doel voor de VVD om inwoners te stimuleren 80km over de Boterdorpsweg te laten rijden. De heer Jumelet: Daarmee bevestigt de heer Machielse hetgeen ik zeg en verwijs ik graag naar het coalitieakkoord en de laadvisie zelf. Ik voel ook enorme steun van zijn kant voor hetgeen wij als coalitie hebben afgesproken. Dank u wel. De heer Van den Beukel: Ik vraag me af waar de heer Jumelet vandaan haalt, dat deze pilot in de laadvisie staat en of hij niet teleurgesteld is in het feit dat in alle overzichten van moties en toezeggingen staat dat er onderzoek zou plaats vinden en dat de uitkomsten daarvan in de laadvisie zouden staan. Ik vraag me tot slot af of de heer Jumelet het niet zonde vindt van de moeite om onderzoek te doen naar iets wat elders

al bewezen effectief is. De heer Jumelet: Het staat in de laadvisie, dat wij onderzoek gaan doen, elkaar verwijzend naar het coalitieakkoord. Wie zegt dat dit de oplossing is. Wellicht zijn er andere inventieve oplossingen voor het laden van voertuigen van mensen die niet op eigen terrein kunnen parkeren en bijvoorbeeld aan kunnen sluiten op een punt op een lantaarnpaal, of verzin het. De techniek gaat heel hard. Laten we daar in alle rust naar kijken, 2023 is al zeer nabij, geen overhaaste beslissingen nu. Ik vind het een verantwoorde aanpak. Dank u wel.

De heer Ruijtenberg, GL: GL steunt het voorstel van de heer Van den Beukel en de heer Machielse van harte om de doodeenvoudige reden: we zien nu al een toename in het gebruik van elektrische auto's. Inmiddels is er een omslagpunt gekomen, waarop een elektrische auto goedkoper is qua verbruik dan een fossiele brandstofauto. Er gaat waarschijnlijk een situatie zijn in 2025, dat alle bedrijfslease-auto's elektrisch zullen moeten zijn. Het is de toekomst. We merken dat het aantal laadpunten nog onvoldoende is. Mensen ervaren het als hinder om elektrisch te gaan rijden. Als gemeente moeten wij dat faciliteren. Dat doen we onvoldoende naar onze mening. Hiermee komen we tegemoet aan toekomstige ontwikkelingen, komen we tegemoet aan burgers die het graag willen, komen we tegemoet aan duurzaamheidsidealen. Dat je dit als proef doet, sluit niet uit dat je ook nog open staat voor andere ontwikkelingen in de toekomst. Dit is belangrijk voor de burgers die hierom vragen. Daarom steunen wij dit voorstel.

De heer Van Doorn, L3B: Ik sluit me grotendeels aan bij de woorden van de heer Jumelet. Het siert het CDA, dat ze alle partijen noemen die er al vaker over gesproken hebben, dus het is ook een beetje een open deur intrappen vanavond, want iedereen staat achter deze lijn, iedereen wil dit onderzoek, zo simpel is het. Ik zie meneer Machielse schudden, maar dat is wel zo, want net werd gezegd, terecht: het voelt toch een beetje als landjepik, zeker omdat meneer Van den Beukel terecht meldt: het staat in het coalitieakkoord, het wordt uitgezocht. Het is gewoon verstandig beleid om wat ervaringen vanuit andere gemeente eerst proberen te vertalen naar je eigen gemeente, kijken waar je tegenaan loopt en dan tot een besluit te komen. Maar dit gaat er komen, want iedereen wil dit graag, dus laten we vooral daar de energie in stoppen in plaats van elkaar vliegen af te vangen. De heer Van den Beukel: Nu breekt mijn klomp, dit vind ik zeer onheus. Ten eerste op het punt: iedereen wil dit. Heeft de heer Van Doorn niet de commissievergadering mee geluisterd, waar de heer Fortuyn zei: ik wil dit niet. Vervolgens werd hij terecht gewezen door de heer Jumelet, die zei: het staat in het coalitieakkoord. Dus niet iedereen wil dit. Ja, in de raad wel, maar het college nog niet perse. Inmiddels wel, dat geloof ik ook zeker. Ten tweede, landjepik, volgens mij heb ik mijn argumentatie niet uitgebreid gebaseerd op het feit dat we dit gewoon graag willen realiseren en dat we een extra onderzoek niet kunnen uitleggen naar onze inwoners. Mocht de heer Van Doorn het uitleggen aan onze inwoners, dat een bewezen effectieve oplossing nog een half jaar of misschien wel een jaar wordt uitgesteld en daarmee mensen verstoken blijven van goedkope groene stroom, juist in deze tijd van energiecrisis. De heer Van Doorn: Gelukkig weet de heer Van den Beukel, dat als een raad bij meerderheid iets wil, dat het college dat dan uitvoert, dus ik maak me daar niet zo heel veel zorgen om, dat het niet wordt uitgevoerd. Dat ten eerste en ten tweede heb ik net uitgelegd waarom wij dit kunnen uitleggen, omdat je in je planmakerij de vertaling naar je eigen gemeente moet maken, naar de specifieke omstandigheden hier en de methodieken die er zijn. Dank u wel.

Mevrouw Verhoef, PvdA: Ook de PvdA is een voorstander van meer laadopties om elektrisch rijden te bevorderen. Voor mensen die zelf niet op hun eigen terrein kunnen parkeren, geen eigen carport hebben of een plek om dat te doen, zijn aangewezen op laadpalen in de buurt. De ervaring wijst uit, dat die vaak bezet zijn, dus dat is lastig. Dus op zich, alle opties die er zijn om dicht bij huis een laadoptie mogelijk te maken via elektriciteit uit het eigen huis of op een andere manier, dat juichen wij toe. We juichen toe dat we het in ieder geval proberen te stimuleren, maar ik vind dit een heel lastig amendement. In de strekking geloven we, maar het is een bespreekstuk, een motie in een amendement gegoten, maar dan wel helemaal dicht getimmerd met allerlei voorwaarden, dat vind ik niet de manier om te doen. Jan Jumelet geeft aan: in 2023 gaan we onderzoek doen. Dat staat in de laadvisie, ik heb het zo gauw nu niet kunnen terugvinden, maar dat neem ik dan aan. Ik vind eigenlijk ook, dat we daar op moeten wachten. Ik denk wel dat een amendement op zijn plaats is. Ik zou al die lange teksten niet willen, maar ik zou wel het eerste deel van tekst: kiezen we ervoor om laadkabels vanuit de woning of gebouw over, op of onder het trottoir niet toe te staan. Om die te vervangen door een zin: kiezen we ervoor om in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek in 2023 in beginsel laadkabels vanuit de woning of gebouw op of over het trottoir niet toe te staan. Want dan geef je aan: we wachten op het onderzoek, we gaan het voorlopig even niet toestaan, maar als het onderzoek uitwijst, dat er toch mogelijkheden zijn om het bijvoorbeeld met zo'n goot te doen, dan moeten we wel de ruimte hebben om die laadvisie daarop aan te passen of het beleid. Dat zou mijn voorstel zijn, volgens mij kan dan iedereen ermee leven. De heer Jumelet: Daarmee is het amendement volledig overbodig, want dat staat gewoon in de laadvisie en het staat in het coalitieakkoord. Je kan blijven amenderen, maar als het erin staat, staat het erin. Wat wil je meer? Mevrouw Verhoef: Tegen de heer Jumelet wil ik zeggen: ik vertrouw erop, dat dat onderzoek gaat gebeuren, dat staat erin, dat klopt. Maar er staat dus ook in die visie: we kiezen ervoor om kabels op,

over of onder het trottoir niet toe te staan. Dus daarmee houden we dus niet de optie open om na het onderzoek. Of we gaan dan de laadvisie nog een keer op de agenda zetten, dat kan ook. U spreekt uzelf tegen, u wilt ruimte houden, maar we gaan het never nooit toestaan. Dank u wel. De heer Jumelet: Dat zeg ik niet. Wat uiteindelijk de oplossing is, dat zullen we zien uit dat onderzoek. Wat je nu niet wil, zijn allerlei kunstige constructies over stoepen. Op het moment dat daar iemand valt en zijn heup breekt, dan weet ik al wat er gebeurt: dan roept iedereen ach en wee. Wat wil je als raad en gemeente? Ik denk dat het verstandig is, wat het college zegt en wat in het coalitieakkoord is afgesproken: laten we gewoon eens fatsoenlijk onderzoek doen, dan komt er iets uit, wellicht is er een oplossing met goten, wie zal het zeggen, maar laten we even dat onderzoek afwachten. Mevrouw Verhoef: Volgens mij vat u precies samen wat ik zeg. Alleen, uw eigen laadvisie spreekt toe wat u beoogt. Het woord 'niet' staat er keihard in. Maar ik kan ook vrede hebben met het hele amendement aan de kant zetten. Het is jammer dat u mij niet begrijpt.

Beantwoording college

Wethouder Fortuyn: Ik zal het kort houden. De redeneerlijn, zoals die door meneer Jumelet van WIJ is aangegeven, volgen wij als college volledig. Laten we daar helder in zijn. We hebben het afgesproken in het coalitieakkoord en we hebben een raadsvoorstel, dat we het in 2023 gaan oppakken. Dat hebben we daarin staan, dat we onderzoek gaan doen. Als u dit amendement zou aannemen, dan zouden we eigenlijk vooruitlopen op de toekomst van het onderzoek. Wij zeggen als college niet: nu niet, never niet, nooit niet. Er zijn natuurlijk veel adviezen in de buitenwereld, die erop wijzen dat hier nadelen aan kleven, maar we nemen het absoluut mee in het onderzoek. Het zou zomaar de oplossing kunnen zijn naar de toekomst, maar dan hebben we het wel goed onderzocht. Gesteld dat er toch een andere oplossing is, die technologisch beter is of meer naar de toekomst gericht, want we moeten het niet alleen voor vandaag doen, maar ook in de toekomst kijken, dan zou ik balen als een stekker dat ik tegen diezelfde inwoners moet zeggen: haal het er maar weer uit, want we hebben een andere oplossing. Dan heb ik weer wat uit te leggen. Laten we nou het onderzoek afwachten, dit gaat mee. Het kan best zo zijn, dat veel van uw aangedragen punten, meneer Van den Beukel, wellicht onderdeel van de afspraken zijn, die dan in de verordening gaan behoren. Dus wij als college ontraden dit amendement met de argumentatie die ik zojuist gebruikt heb.

Tweede termijn

De heer Van den Beukel: Dank aan de wethouder voor de beantwoording. Toch wel echt teleurstellend, in alle oprechtheid. Ik zal de inwoners, die hierover bij ons aankloppen, naar de heer Van Doorn doorsturen, want die kan het uitleggen, zegt hij. Ik niet. Ik kan het echt niet uitleggen, dat we een bewezen oplossing hier nog een keer uitstellen en onderzoek gaan doen. Een onderzoek nota bene, die toezeggingen zijn gedaan in januari en eerder. Het had de laatste 9 maanden echt kunnen plaats vinden, er was gewoon sprake van onwil bij de wethouder. Dat mag, daar heeft hij recht op, maar die tijd is er geweest. Nu weer wachten op het volgende onderzoek, volgens mij is die noodzaak er niet. Een bestuurlijke opmerking, de heer Jumelet ontleent veel vertrouwen aan het coalitieakkoord, dat begrijp ik vanuit hem, maar het coalitieakkoord heeft geen status in de raad en ook niet in de buitenwereld, dus ik vind dat niet heel relevant. Ik hoop maar dat de stemming positiever gaat uitpakken dan ik vrees, maar anders dat het onderzoek wel heel snel gaat plaats vinden. Ik spreek de verwachting uit, dat we dan alsnog een pilot gaan krijgen met kabelgoottegels alleen een paar maandjes later, jammer.

De heer Markus, CU: Het is heerlijk om in de eerste termijn af te wachten wat er aan meningen en standpunten wordt gedeeld. Ik snap de frustratie van de heer Van den Beukel. Als het onderzoek snel gedaan wordt, kan je er snel mee aan de slag. Toch geloven wij er wel in. Ik denk zeker dat het grote verhaal een goede optie is, maar ik denk dat het goed is om het uit te zoeken. Maak er vaart mee, want ik heb liever dat er vandaag iets geregeld wordt dan morgen.

De heer Weerheijm, D66: Ik had stiekem dezelfde strategie gekozen als de heer Markus. Mijn excuses dat ik even vertrok bij de eerste inbreng van de heer Van den Beukel, dat was absoluut niet persoonlijk, maar er waren anders dingen gebeurd die beneden de waardigheid van dit huis zouden zijn. Serieus blijven gaat nu niet meer lukken, maar ik kan het verder kort houden. Ik kan me in grote lijnen aansluiten bij de woorden van de heer Markus. Daar wil ik het voor nu bij laten.

De heer Jumelet, WIJ: De heer Van den Beukel zegt dat ik teveel rechten ontleen aan het coalitieakkoord, maar dat is het voordeel als je in de coalitie zit, dan mag je daar een beetje op steunen. Dat zijn afspraken die voor ons leidend zijn als fractie. Maar ik nodig hem uit, kijk nog eens goed wat daar staat, dan zie je dat er heel veel gaat gebeuren. Tenslotte, wat de wethouder aangeeft, daar zijn wij het van harte mee eens: zorgvuldigheid voor snelheid. Want uiteindelijk wil je ook voorkomen dat je weer een 180 graden draai moet maken. Natuurlijk, wij verwachten dat we snel in 2023 hiermee aan de slag gaan. Dank u wel.

De voorzitter: We gaan over tot de stemming. Uiteraard eerst het amendement en daarna de visie zelf. De stemming over het amendement, ingediend door de heer Van den Beukel, over de integrale laadvisie. Voor 10, tegen 21, deze is verworpen. Dan gaan wij stemmen over de integrale laadvisie zelf. Die is met algemene stemmen aangenomen.

10.d Financiën Casa Cadanza

De voorzitter: Allereerst even de geheimhouding. Ik wijs u erop, dat de geheimhouding geldt op de hele stukken, niet alleen de cijfers. Er zijn wel wat verhalen, die mij bereiken, dat er hier en daar uit de geheime stukken wordt geput buiten dit huis, buiten deze ruimte. Ik wijs u erop: dat is een strafbaar feit. Ik denk echt, dat dat niet opzettelijk gebeurt, daar ben ik van overtuigd, want anders had ik aangifte gedaan en moeten doen. Dus ik wijs iedereen erop: geheimhouding van stukken, die u oplegt is echt absoluut. Houd u eraan, want ik doe aangifte en moet aangifte doen op het moment dat ik geluiden krijg serieus dat erover gesproken wordt buiten dit huis, buiten uw fractievergaderingen en dergelijke. Dat heeft ernstige gevolgen, niet allen voor het imago van de gemeente, maar ook voor degene die daarvan het slachtoffer is. Ik wijs u daar in uw eigen belang op: houd u daaraan. Dan het cultuurhuis. In januari 2020 heeft u besloten een cultuurhuis met verschillende functies te gaan realiseren. Het wordt alleen duurder dan wij gedacht hadden te kunnen in deze tijd. Niet onverwachts misschien. De gemeenteraad gaat vandaag beslissen of ze extra geld in de realisatie van het cultuurhuis willen steken. Daarvoor zijn 2 amendementen aangekondigd en die 2 amendementen gaan we als eerste doen in een nulde termijn. Ik doe nu wat vaker een nulde termijn, omdat ik gemerkt heb, als je niet kan reageren in de eerste termijn, dat dat lastig wordt gevonden. Als er meer dan 1 amendement is, zal ik vaker een nulde termijn doen. Ook hier. Ik heb 2 amendementen aangekondigd gekregen, door mevrouw Draak en de heer Bergwerff.

Nulde termijn

Mevrouw Draak, VVD: Als ik goed heb opgelet, ga ik alleen het dictum voorlezen en de toelichting mag ik straks in mijn termijn doen, toch? Ik dien dit amendement natuurlijk in namens de VVD, maar ook namens de heer Bergwerff van het CDA, de heer Paul Lieveise van de CU, Marko Ruijtenberg van GL en Petra Verhoef van de PvdA. Het gaat over het inzetten van Eneco-gelden voor de bouw van Casa Cadanza.

A2022-040

Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor. Dat wij het raadsvoorstel vaststellen met dien verstande dat beslispunt 5 wordt vervangen door, dit wordt lastig voorlezen, doordat ik de bedragen niet kan noemen. Het is wiskundig niet correct, maar iedere keer als er een bedrag staat, dan zeg ik X. De structureel hogere lasten in de gemeentebegroting van € X voor € X te dekken door: de hogere kapitaallasten ad € X voor het casco en installaties van het pand te dekken door een aanvullend bedrag van € X te onttrekken aan de Reserve Enecogelden en deze te storten in de reserve kapitaallasten. Vervolgens de kapitaallasten ad € X voor de losse en vaste inrichting te dekken door een aanvullend bedrag van € X te onttrekken aan de Reserve Enecogelden en deze te storten in de reserve kapitaallasten. En vervolgens de kapitaallasten ad € X voor de duurzaamheidsinvesteringen te dekken door een aanvullend bedrag van € X te onttrekken aan de Reserve Enecogelden en deze te storten in de reserve kapitaallasten. Dat heeft wel tot gevolg, dat aan het raadsbesluit een beslispunt wordt toegevoegd dat luidt, onder 11: De eerder gedane onttrekkingen aan de algemene reserve ter hoogte van € X terug te draaien en deze bedragen te onttrekken aan de Reserve Enecogelden.

De voorzitter: Voor de luisteraar geef ik aan, dat de X-jes in het voorstel cijfertjes zijn. Die worden allemaal ingevuld in het stuk, maar de bedragen zijn dus vertrouwelijk vanwege de financiële belangen van de gemeente en aanverwante betrokkenen.

De heer Bergwerff, CDA: Ik zal wat korter zijn met het dictum, want het is maar één lange zin.

A2022-041

Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor. Het raadsbesluit vast te stellen met dien verstande dat de beslispunten 8 en 9 en de aanhef 'Beheer en exploitatie fietsenstalling' uit het dictum worden geschrapt.

Ik denk dat het handig is als ik de toelichting in mijn eerste termijn doe. Dank u.

Eerste termijn

Mevrouw Draak, VVD: Ik ga onze termijn beginnen met een toelichting op het amendement. In de commissie heb ik al geteld wat andere partijen ervan zouden vinden. De gemeenteraad heeft bij de

verkoop van de Eneco-aandelen de wens uitgesproken De gemeenteraad van Lansingerland heeft bij de verkoop van de Eneco aandelen de wens uitgesproken dat de opbrengst van deze aandelenverkoop moet worden gebruikt om extra te investeren in de gemeente, met de bedoeling dat inwoners, lokale ondernemers en/of plaatselijke maatschappelijke organisaties daarvan maximaal profiteren. Als je kijkt naar was Casa Cadanza behelst, dan voldoet dat hier eigenlijk helemaal aan. Uiteindelijk is er ook een toetsingskader gekomen om gedetailleerder te kunnen toetsen, dat is deze week door de ambtelijke organisatie voor ons gedaan. Daar komt ook uit, dat vrijwel alle seinen op groen staan uit ons eigen toetsingskader met uitzondering van 2 punten op de financiële weging. Daar wil ik wel graag iets over toelichten. Er staat namelijk in ons afwegingskader, de groene laat ik even achterwege, want iedereen heeft de stukken gelezen, maar er staat: de mate waarin de innovatieve investering zichzelf terugverdient of rendabel is en de mate waarin andere partijen financieel bijdragen aan de investering en daarmee investeren in publiek belang van Lansingerland. Dit komt in het toetsingskader niet positief uit, maar uiteindelijk is dat ook helemaal niet het doel van het cultuurhuis. De bedoeling daarvan is juist, dat wij als samenleving investeren in contacten en samenhang, bibliotheek en allerlei andere zaken in de samenleving. Dat het op rood uitkomt, past precies bij dit project. Wij denken dus dat het heel goed zou zijn om vanuit de Eneco-gelden dit project te realiseren. Gezien de vele steun, die we op voorhand hebben gezien door de mede-indieners ben ik heel benieuwd naar de andere partijen, hoe zij daar over denken, die niet hebben mee getekend. Dan ga ik even naar de inhoud van het project Casa Cadanza. Ik heb namens de VVD geen behoefte meer om allerlei vragen te stellen, mitsen en maren te vertellen, er is zoveel over gesproken. Wij zijn klaar voor ons besluit. Om dat te kunnen toelichten wil ik graag een klein stukje uit ons verkiezingsprogramma voorlezen en daarna is mijn termijn nog kort. In ons verkiezingsprogramma staat: de VVD is voorstander van een cultuurhuis in de 3 dorpen, zodat er podia zijn voor ons eigen cultuuraanbod. Dat betekent dat wij het cultuurhuis in het centrum van Berkel en Rodenrijs steunen. Uiteraard niet tegen iedere prijs en niet onder iedere voorwaarde, maar wij realiseren ons dat Lansingerland zich de afgelopen jaren vooral op de stenen groei heeft gericht en minder op de vorming van maatschappelijk cement. De VVD juicht het toe, dat de bibliotheek in deze multifunctionele gebouwen wordt gehuisvest, zodat ook vrijwilligersorganisaties, horeca en podia elkaar op een plaats ontmoeten en dat deze locaties levendig en goed bezocht worden. Wat ons betreft, de voltallige fractie, is dit waar we nog steeds 100% achter staan. Alleen, er zit een heel klein addertje onder het gras. In ons verkiezingsprogramma staat: niet tegen iedere prijs en niet onder iedere voorwaarde. De realiteit is, dat zowel binnen onze fractie als in de achterban, de leden van de VVD, niet iedereen deze zelfde afweging maakt. Dat wil niet zeggen, dat wij verdeeld zijn, wij staan juist allemaal achter wat in ons verkiezingsprogramma staat. Alleen, waar sommige mensen in onze fractie juist heel graag willen dat dat cultuurhuis er komt, door alle voordelen die daarvan zijn opgenoemd, maar vooral door de centrale ontmoetingsplek, door levendigheid in het centrum, dat ondernemers ervan mee kunnen profiteren en vooral dat onze bibliotheek de ambitie kan waarmaken om de mooiste jeugdbibliotheek van Nederland te worden, dat zijn allemaal dingen die wij toejuichen, dat moet er komen. Maar er zijn ook mensen binnen de VVD Lansingerland en binnen onze fractie, die zeggen: de prijs die nu betaald moet worden is echt veel te hoog. Dat komt niet vaak voor bij de VVD, maar u zult bij het stembord voor- en tegenstemmers zien, maar dat doet recht aan het democratisch proces en hoe we hier met elkaar in de raad zitten.

De heer Bergwerff, CDA: Ik geef u eerst even wat toelichting betreffende mijn amendement, zoals ik had beloofd. De intentie van dit amendement heeft ermee te maken, dat als wij nu ja zeggen tegen het raadsvoorstel Casa Cadanza, dan zeggen wij ook ja tegen de exploitatie van een bewaakte fietsenstalling, die hoge structurele lasten met zich meebrengt, omdat het bewaakt is. Het CDA ziet een fietsgarage wel als een meerwaarde van een dusdanig cultuurhuis, dus we zijn niet tegen die fietsgarage. Alleen zien wij ook andere mogelijkheden om die fietsgarage te beveiligen in plaats van die dure beveiliging. Bijvoorbeeld camera's, dat zou voldoende zijn om de veiligheid voldoende te waarborgen en dit is een veel goedkopere oplossing. Een andere optie is iemand inzetten die enige afstand heeft tot de arbeidsmarkt en dat die de rol van beveiliging op zich neemt. Allerlei ideeën. Daarom stellen wij met ons amendement voor, dat wij volgend jaar dit stukje, die fietsparkeergarage van het cultuurhuis mee nemen in het integraal plan fietsenstalling. Die wordt ergens halverwege volgend jaar in de commissie ruimte besproken. Waarom zouden we dit er niet aan toevoegen? Ik benadruk echt: wij zijn niet tegen de fietsgarage, die willen wij gewoon, maar wel tegen die genoemde structureel hoge kosten, die gepaard gaan met een dure beveiliging. Ik wil ook benadrukken, dit amendement levert echt geen vertraging op, het bouwen kan gewoon doorgaan als straks een meerderheid voor stemt. Alles kan gewoon volgens plan verlopen. Alleen wordt dit stukje even uit het plan gehaald en daar wordt volgend jaar over besloten. Die angst wil ik gelijk weg nemen als die er zou zijn. Het amendement van de VVD, inzetten reserve Eneco-gelden voor de bouw. Dat is wat ons betreft echt wel van toepassing in dit geval, daarom zijn we ook mede indiener. Wij hebben ooit afgesproken, dat het toetsingskader investering uit Eneco-gelden, daar hebben we een aantal toetsingskader vast gelegd, daar waren wij als CDA natuurlijk voorstander van. In die lijn past dat heel goed bij deze investering, dus wij hebben dit met open armen ontvangen. Wij zijn ook blij en dankbaar dat de VVD dit initiatief wilde doen. Nu even nog over het raadsvoorstel. In de commissie samenleving j.l. hebben wij als CDA ons standpunt vrij duidelijk naar voren gebracht. Ons

standpunt is onveranderd. Ik houd het kort. Het CDA houdt vast aan het eerder afgesproken bedrag voor de realisatie van het cultuurhuis. We zijn dus niet tegen het cultuurhuis, we zijn dus ook niet tegen geld besteden aan cultuur, want dat gevoel kreeg ik de vorige keer, dat men dat verkeerd kon interpreteren. Natuurlijk willen wij echt wel geld investeren in cultuur, maar gezien de huidige financiële wijzigingen in het plan voor dit betreffende cultuurhuis, zijn wij dusdanig geschrokken, dat wij niet kunnen instemmen. Hierom houden vast aan het bedrag dat we eerder hebben afgesproken voor realisatie en exploitatie. Dit is ook tevens conform ons verkiezingsprogramma. Echter, we hebben een amendement ingediend en wij zijn mede ondertekenaar van het amendement van de VVD. Hierbij wil ik zeggen: dit doen wij omdat wij wel mee willen blijven praten, ondanks dat we tegen zullen stemmen, dat kan ik alvast zeggen. Maar we willen wel mee blijven praten als blijkt dat een meerderheid toch voor gaat stemmen. Dus we willen ons niet buiten spel zetten, we blijven betrokken en we blijven mee denken. Dank u wel.

De heer Lieverse, CU: De afgelopen periode hebben we opnieuw ontwikkelingen rond ons cultuurhuis op de agenda gehad, meerdere bijeenkomsten. Redenen waren de gewijzigde omstandigheden van financiële aard, de focus kwam daardoor geheel te liggen op wat het kost. Een begrijpelijke focus, maar ook jammer. Voor de CU is het doordachte plan, dat in januari 2020 door onze raad is vastgesteld, het uitgangspunt gebleven. De recente uitgebreide toelichting door het college op de achtergronden van de gewijzigde omstandigheden, schriftelijk maar ook in de besprekingen en nog eens in de laatste brieven, wekt bij de CU vertrouwen. De creatieve manier van het college om de financiële last voor de aankomende begrotingen te beperken steunen we op hoofdlijnen. Alleen op het punt van de onttrekking uit de algemene reserve hebben we bedenkingen, we zijn daarom ook mede indiener van het amendement van de VVD om hiervoor de braakliggende Eneco-gelden te benutten. De financiële zorgen van het CDA over een bewaakte fietsenstalling begrijpen we, maar delen we vooralsnog niet. Ten eerste, we zijn steeds voorstander geweest om een fietsen mogelijk te maken. Fietsparkeren is daarvoor een hulp. Daarnaast mag een aanpassing van de opzet van de bouw geen vertraging opleveren. Verder, diefstal van fietsen is een plaag, die we overal om ons heen horen. Er is iets anders, het lijkt off topic, maar ik ga het toch noemen. Juist deze week had ik een gesprek met 3 jonge dames, HAVO-leerlingen in de eindexamen klas. Terloops kwam aan bod het zich veilig voelen in het donker, het zich niet veilig voelen in het donker. Wat noemden ze zoal: ik bel naar huis als ik onderweg ga, ook al is het 10 minuten fietsen. Een ander: als ik 's avonds alleen naar huis moet fietsen, doe ik geen jurkje aan, maar een spijkerbroek. Voor veel mensen is 's avonds, bijvoorbeeld na een avondje uit, een onbewaakte, ondergrondse fietsenstalling binnen gaan een no-go. Graag horen we van het college wat zij vinden van dit amendement, maar vooralsnog geen steun van ons. Ik begon met de focus op wat het kost, het wordt hoog tijd dat de focus op andere aspecten komt te liggen. Zeker, onze raad zal ook de komende jaren regelmatig moeten beslissen over een subsidie voor het cultuurhuis. Daarbij zal ook steeds gekeken moeten worden naar wat het ons brengt. Dat heeft gemaakt dat onze fractie geheel op één lijn is gekomen. Vanaf de nota cultuurhuis in 2017 zien we uit naar een cultureel aanbod dichtbij, ook in Berkel centrum. Film, cabaret, festivals, jeugdtheater, maar ook een eigentijds literair aanbod en allerlei bibliotheek activiteiten. Een plek, waar je kunt ontspannen, je laten inspireren of je in iets verdiepen. Een plek vooral ook, waar je mensen kunt ontmoeten, in een periode waarin gevoelens van eenzaamheid gegroeid zijn, eveneens hoog op de agenda moet staan. Tot slot. De CU ziet uit naar een spoedige en voorspoedige start van het stichtingsbestuur en een feestelijke opening van Casa Cadanza nog in deze raadsperiode.

De heer Ruijtenberg, GL: Er is de afgelopen jaren al heel veel gezegd over het cultuurhuis. Ik kan me voor een heel groot gedeelte echt aansluiten bij wat de heer Lieverse heeft gezegd. De afgelopen periode is er teveel besteed aan wat het kost en te weinig aan wat het allemaal op gaat leveren. Mevrouw Draak noemde het al: maatschappelijk cement. Dat is wat zo'n cultuurhuis inderdaad is. Een cultuurhuis is de kans om de gemeente te verlevendigen, om ervoor te zorgen dat er een cultureel aanbod is, om te zorgen dat het echt gaat bruisen. Het is de unieke kans om deze gemeente iets speciaals te bieden, iets wat we niet hebben, iets wat hoort in een gemeente van 75.000 tot 90.000 inwoners. We hebben dadelijk een sterke binding met de regio, mensen vanuit Pijnacker, vanuit Schiebroek, vanuit Zoetermeer, die komen hier naartoe om te winkelen, die komen hier naartoe voor de horeca, ze kunnen hier ook naartoe komen voor het cultuuraanbod, dat we nu te weinig hebben in onze gemeente. Natuurlijk, we hebben goede culturele voorzieningen met o.a. theater De Vlammen, maar het kan veel beter, het moet veel beter, dat zijn we verplicht aan onze toekomstige, maar ook onze huidige inwoners. Het extra geld, dat we moeten investeren, ja, daar balen wij ook van. We hadden veel liever gezien dat het binnen het budget was gegaan, dat we destijds gesteld hadden. Maar we weten ook de realiteit, er is inflatie, er zijn extra duurzaamheidsmaatregelen nodig, de bouwkosten zijn gestegen, van materialen maar ook van arbeid, dat moet je allemaal mee wegen. De beelden zoals ze nu geschapen zijn, daar in de begroting, bieden ons veel vertrouwen en veel houvast voor de toekomst. Nu balen we even, we hebben er nu pijn van, maar uiteindelijk zal het veel meer opleveren, het zal veel mooier zijn, beter zijn. Ik roep iedereen op om voor dit voorstel te stemmen om de realisatie van het cultuurhuis mogelijk te maken. Dan de 2 amendementen. Het amendement van mevrouw Draak hebben wij mede ondertekend, juist omdat wij ook inzien, als we ergens het Eneco-geld voor gaan gebruiken, dan is het

juist voor dit. Het moet iets zijn dat langdurig aanwezig is en iets toevoegt aan de gemeente, het raakt al die boxjes aan. Het Eneco-geld is de ideale methode om daarvoor te gebruiken. Het amendement van het CDA zullen wij niet steunen. Wij vinden dat de fietsgarage echt een onderdeel is van Casa Cadanza, het moet zelfs deel uitmaken van de beleving van Casa Cadanza. Zoals de heer Lieveerse al zei: de persoon die daar zit, die toezicht houdt, zorgt voor een gevoel van veiligheid, het zorgt voor extra jeuk aan het hele concept, iets wat een camera niet doet. Dank u wel.

Mevrouw Verhoef, PvdA: De PvdA hecht sterk aan de komst van het cultuurhuis, dat past bij een gemeente van onze omvang en ook qua opbouw, leeftijd en interesses. Dan gaan we investeren in cultuur op een niveau dat ook echt past bij de wensen van onze inwoners, maar ook wat wij passend vinden als PvdA. Het gaat niet alleen om cultuur, maar het gaat ook om mogelijkheden voor ontmoeting en ook het laten deelnemen van inwoners aan de samenleving, dan bedoel ik inwoners voor wie dat minder makkelijk is, omdat ze niet zo makkelijk uit hun schulp komen of naar horeca gaan, maar hier wel een wat laagdrempeligere manier hebben om elkaar te ontmoeten. Duurzaamheid is belangrijk, dus investeringen daarvoor kunnen wij van harte ondersteunen. Ook het gratis en bewaakt fietsparkeren vinden wij een heel belangrijk aspect, omdat je juist in een centrum moet stimuleren dat mensen op de fiets komen. Er zijn nu eenmaal steeds meer elektrische fietsen en die zet je toch echt wel graag bewaakt weg. Zoals de heer Ruijtenberg zei: natuurlijk zijn ook onze burens uit omliggende gemeenten van harte welkom en ook die kunnen op de fiets hier naartoe komen. Het is natuurlijk heel jammer, dat er op dit moment een hoger krediet nodig is, maar het is uitgebreid aan ons uitgelegd, waarom dat zo is, en daar zijn heel duidelijke redenen voor. Wij zullen dit besluit in zijn volledigheid steunen. Wij zijn wel mede indiener van het amendement, dus in die zin willen we wel aanpassen dat er niet vanuit de algemene reserve, maar vanuit de Eneco-gelden dit wordt gefinancierd en dat we dat juist heel passend vinden. We bouwen dit voor de komende decennia. Nu niet investeren of minder investeren, dat kan je later niet meer repareren, dus ook ik roep alle fracties op, die nog twijfelen, om dit voorstel toch te steunen. Dank u wel.

Mevrouw Heijblom, D66: Mooie bijdrage van GL en PvdA, maar ik heb toch een spreektekst hier, die ga ik toch doornemen, maar eigenlijk komt het op hetzelfde neer. D66 vindt kunst en cultuur een zeer belangrijk thema in onze gemeente en op dit moment investeren wij zwaar onder het gemiddelde in cultuur in vergelijking tot andere gemeenten. Onze pijlen zijn daarom gericht op Casa Cadanza. Wat D66 betreft komt het cultuurhuis er zeker, ook als dit meer kost dan begroot. Casa Cadanza is zeer belangrijk voor de levendigheid in het centrum en voor alle Lansingerlandse inwoners. Het centrum biedt kunst en cultuur dichterbij huis dan de grote steden om Lansingerland heen, dit maakt het laagdrempelig voor alle inwoners van Lansingerland en draagt daardoor bij aan de gemeenschapszin en het ontmoeten en verbinden met elkaar, 3 enorm belangrijke thema's of waarden in deze huidige tijd, die zich kenmerkt door verschillende crises en uitdagingen. Maar ook het stimuleren van het debat en het bieden van een podium voor onze jeugdige inwoners, die behoefte hebben zich te uiten d.m.v. kleinkunst of anderszins zijn noemenswaardige aspecten. Dat het cultuurhuis ook een grote maatschappelijke functie kan hebben is dus wel duidelijk. Speciaal voor onze vele jeugd is het heel mooie en belangrijk dat er een creatieve plek is waar men zich creatief kan uitleven en waar de waarde van kunst en cultuur kan worden ervaren. Ook zal de bibliotheek een spilfunctie hebben of zijn van Casa Cadanza. Bibliotheek is zeer belangrijk om onze kinderen plezier in lezen te laten ervaren en kennis te laten maken met literatuur. Daarnaast biedt de bibliotheek ontwikkeling en algemene educatie, zoals het aanleren van digi-vaardigheden voor wie dat nodig heeft. De bibliotheek kan soms best een hoge drempel hebben voor mensen, een sociale ontmoetingsplek zoals Casa Cadanza verlaagt deze drempel. Daarbij komt ook nog dat Casa Cadanza in de broodnodige fietsenstalling zal voorzien voor Berkel centrum west. Aansluitend aan de andere sprekers: je bouwt niet een centrum voor 4 jaar, je bouwt het voor tientallen jaren. Nu gaan knippen betekent een kaalslag voor het centrum voor de komende decennia. Dit is lokaal van groot belang, dat het geen kaalslag wordt, voor onze inwoners, onze ondernemers, onze verenigingen. Een plek voor alle vormen van ondersteuning, zowel sociaal, educatief en economisch, is gewoon heel belangrijk. Niet penny wise, pound foolish zijn. Het amendement van de VVD gaan wij steunen. Fijn dat mevrouw Draak ook nog even het toetsingskader uitlegt, dat die toets al is gedaan, en in die uitleg kunnen wij ons goed vinden. Met het amendement van het CDA gaan ook wij niet mee, omdat er regelmatig fietsen worden gestolen. Je moet gewoon veilig je fiets weg kunnen zetten in Berkel centrum west. Een bewaakte fietsenstalling is prima, het biedt ook werkgelegenheid. Wat ons betreft geen twijfel. Ook wij zijn een groot voorstander van het cultuurhuis, ook al wordt het duurder dan we van tevoren hadden gedacht. Daar zijn redenen voor, die zijn al genoemd. Ook wij roepen iedereen op om voor te gaan stemmen, want dit kan een parel worden voor de gemeente Lansingerland.

De heer Erwich, L3B: Het cultuurhuis Casa Cadanza kan vanavond een feit worden. Vanavond neemt de raad een beslissing of we wel of niet doorgaan met de ontwikkeling van het cultuurhuis. De specifieke vraag die voor ligt, gaat toch over geld, om de gevraagde extra investering beschikbaar te stellen. Toch wilde ik u eerst even mee nemen naar de originele uitgangspunten. Blok B functioneert als een trekpleister voor cultuur, vrije tijd en recreatie. Het zwaartepunt zou liggen bij theater en film met een

zaal van 200 tot 250 stoelen. Er zou sprake zijn van een samenwerking met een grote bibliotheek. Het lijkt er nu een beetje op, dat vastgestelde uitgangspunten en het zwaartepunt van Blok B veranderd zijn. De bibliotheek lijkt nu een hoofdfunctie te nemen ten koste van de theaterzaal. De keuze die wij moeten maken is een lastige, dat vonden we 2 jaar geleden ook al, toen onze fractie verdeeld stemde. 3 fractieleden waren tegen en 6 waren voor. De balans van de weegschaal wijst voor onze fractieleden dan ook per persoon een andere kant op. Om definitief de balans te kunnen bepalen wil ik graag onze argumenten toch even benoemen. Voor de voorstemmers weegt het zwaar dat dit plan ons een prachtig cultuurhuis oplevert met groot belang en maatschappelijke waarde, waar ook veel dans, muziek en theater samen komen, waar we de bibliotheek kunnen huisvesten, een mooi stuk horeca, een ontmoetingscentrum waar jong en oud kunnen chillen, waarmee we ook in tijden van crises samen kunnen zijn. Een plek voor ontspanning, ontwikkeling en inspiratie. Een gebouw dat nog vele generaties zal blijven staan en daarmee karakteristiek is voor onze gemeente. Voor de tegenstemmers kost het gebouw enorm veel geld. Dit is niet nieuw, dat heeft onze fractie namelijk altijd al gevonden. We hebben daarom destijds een strak financieel kader vastgesteld. Nu stoppen zou betekenen, dat we deze kosten niet meer hoeven te maken en geen extra investering hoeven te doen. Er zijn verschillende crisissen gaande en hoe kunnen we zo'n enorme investering nu aan onze inwoners uitleggen? Het zal dus niet verrassen, dat onze fractie wederom vanavond verdeeld zal stemmen. Niet omdat we het cultuurhuis niet willen of geen warm hart toedragen, maar een deel van de fractie twijfelt nog enorm. De weegschaal slaat nog niet uit naar links of naar rechts, voor hen is de doorslaggevende factor niet zozeer de extra investering, maar wel wat er tegenover staat: wat krijg je ervoor? Voor hen weegt zwaar dat het gebouw, dat nog vele generaties blijft bestaan, het zoveelste podiumzaaltje wordt met 200 stoelen, dat vonden en vinden wij nog altijd te klein, zowel qua uitstraling, invulling als exploitatiemogelijkheden, maar ook in verhouding tot de gevraagde investering. Zo zien we als fractie kansen voor zeker 50 stoelen extra, bijvoorbeeld door de kantoorplekken anders of elders in te delen, zodat er desnoods een ronde ruimte ontstaat voor een theater met 250 stoelen. Eventueel overgebleven ruimte kunnen we altijd nog extra vullen met expositieruimte voor makende kunstenaars. We willen een prominente plek in het cultuurhuis voor een theaterzaal met 250 stoelen, daarom doen we hier nogmaals een appel om het aantal stoelen te vergroten naar minimaal 250, zodat we ook bredere doelgroepen in de regio kunnen bedienen, maar ook het cultuurhuis niet langer het zoveelste zaaltje is, maar echt een theaterzaal met 250 stoelen, dat sluit wat ons betreft beter aan bij de behoefte en de groei-opgave van Lansingerland. Het sluit ook beter aan bij de programmering van kleinere zalen in de omgeving. Er liggen voldoende kansen om Lansingerland te betrekken bij de regionale programmering. Mevrouw Verhoef: U wilt een wat meer glamoureuze grootschalige uitstraling hebben. Maar hoe kijkt u dan naar de rol, die zo'n cultuurhuis ook heeft, met name de bibliotheek die erin gevestigd is en laagdrempelige horeca, om mensen elkaar te laten ontmoeten, ook mensen voor wie dat wat minder makkelijk is. Hoe ziet u dat dan? De heer Erwich: Ik dacht dat ik dat net vertelde, dat dat een belangrijk onderdeel is van het cultuurhuis. Het lijkt me dat we daar goed tegenaan kijken. We hebben nog wel een vraag aan de wethouder. Mevrouw Verhoef: Een kleine aanvullende vraag. Als je er meer stoelen in zet, dan moet er toch ergens een stukje weg. Of niet? De heer Erwich: Ja. Dat klopt. Je zou kunnen kiezen. En die keuze is snel gemaakt: of kantoren of iets anders ergens anders plaatsen. En er dan toch voor zorgen, dat er een mooie zaal van 250 stoelen komt. Die mogelijkheid is er. Als u naar de plattegrond kijkt, komt u misschien nog wel tot goede ideeën daarvoor. Dus mijn vraag aan de wethouder is: kan de wethouder ons toezeggen dat voor de gevraagde investering minimaal 50 stoelen extra gerealiseerd kunnen worden in de theaterzaal. Met die toezegging zal voor enkelen van ons de balans van de weegschaal misschien naar de positieve kant uitwijken. Dank u wel. U wilt nog weten wat we met de amendementen doen. Van de VVD, daar wachten we op het oordeel van het college. Van het CDA, helaas, wij willen wel een bewaakte fietsenstalling.

De heer Alsemgeest, WIJ: Als raadslid leer je ook nog elke dag en ik werd er zojuist op attent gemaakt door mijn collega Jan Jumelet, dat ik mijn betoog niet kan beginnen zoals ik zou willen beginnen, want dan herhaal ik iets uit de commissie en dat mag niet, dus ik moet er een klein beetje in komen. Ik kan wel terugkomen op hetgeen ik altijd zeg: beslissingen neem je vanuit je hart of vanuit je hoofd, oftewel je verstand, of vanuit je hart, vanuit je gevoel of een combinatie ervan. Dan refereer ik heel even aan de woorden van de heer Ruijtenberg. Hij zegt: we moeten stoppen met alleen maar kijken naar die cijfers. Dat had ik ook opgeschreven: stop eens met in het aquarium kijken, naar die cijfers, en ga eens buiten kijken wat er aan de hand is. Cultuur is niet alleen maar schilderijen of beeldhouwwerk. Cultuur maak je zelf, met elkaar: muziek, dans, creativiteit, theater, klein op lokaal niveau, maar ook op wat grotere schaal. Het cultuurhuis moet een huis van ontmoeten en verbinden zijn. Jongeren die daar even kunnen chillen, die daar hun huiswerk kunnen maken, omdat ze daar thuis de plek en de rust niet voor hebben, die daar uitgedaagd worden om zich op een creatieve manier te uiten in dans, muziek, theater en noem maar op. Mensen die rustig een boek komen lezen, mensen die op weg geholpen worden in de digitale wereld, die ze amper bij kunnen houden. Ouderen die koffie komen drinken, omdat het gezelliger is om samen koffie te drinken dan alleen. Mijns inziens is cultuurhuis niet eens het juiste woord. Het zou eigenlijk een cultuurthuis moeten heten. Tot zover even mijn hart en mijn gevoel. Terug naar mijn hoofd en het verstand. Het cultuurhuis willen we in het nieuwe winkelcentrum van Berkel neer gaan zetten, de plek voor ontmoeten en verbinden. Maar die plek is eenmalig, want als we het nu niet doen, dan komt er

iets anders in de plaats en dan is de plaats vergeven. Het cultuurhuis en de exploitatie kost geld, dat is klip en klaar. Net als de sportparken en de sporthal voor de sport, het zwembad voor de zwemmers en het recreatieschap voor andere recreatievormen. Allemaal onderdelen van onze samenleving, die onze samenleving maken tot wat het is. Naast sport en recreatie is cultuur ook belangrijk voor ons als gemeenschap. Maar dan dient zich natuurlijk de grote vraag aan of we de financiën ervoor hebben en of we ze ervoor willen aanwenden. De fractie van WIJ is hier positief over. We hebben hier als gemeente voldoende middelen voor en zeker als we hier de Eneco-gelden voor aanwenden. We steunen dan ook van harte het amendement van de VVD betreffende de Eneco-gelden. Het amendement van het CDA, de fietsenstalling, zullen we niet steunen, omdat we hier bij het cultuurhuis toch graag een bewaakte fietsenstalling willen. Dan verder met de jaarlijks terugkomende exploitatiekosten. Hier ziet een deel van onze fractie bezwaren. Mogelijk oplopende kosten door de energiecrisis, de oplopende inflatie, tegenvallende bezoekersaantallen, omdat het economisch minder gaat in de huishoudens en men dan als eerste cultuur links laat liggen. We zullen dan ook vanavond als fractie verdeeld stemmen over het voorliggende raadsvoorstel. We hebben er lang en diepgaand over gesproken en we zien allemaal wel nut en noodzaak van een cultuurhuis, maar we komen er op het vlak van de financiën met elkaar niet uit. Dat we verdeeld stemmen, wil niet zeggen dat we verdeeld zijn. Wij zijn en blijven WIJ. Het was voor mij als woordvoerder van onze fractie geen eenvoudige taak om een betoog te schrijven, wetende dat we verdeeld zijn op dit onderwerp, maar met respect voor elkaars ideeën hopen we allemaal, zowel de voor- als tegenstemmers, dat we vanavond de juiste beslissing nemen. Want wat de toekomst brengen zal, blijft altijd ongewis. Mevrouw Verhoef: Het is natuurlijk een fractie-aangelegenheid, maar ik vraag me af: zou u toch een tipje van de sluier kunnen oplichten. Kunt u ongeveer aangeven hoe, het aantal dat positief zal stemmen en negatief, zodat ik vast een beetje vooruit kan kijken. De heer Alsemgeest: Nee, daar moet ik mevrouw Verhoef natuurlijk even teleurstellen, dat komt bij de stemming naar boven. Ik wil wel namens de fractieleden die tegen het voorstel zullen stemmen een collectieve stemverklaring afgeven en die luidt:

Cultuur is belangrijk, daar is onze gehele fractie het mee eens. Het eenmalig optuigen van een mooi gebouw, waar we met zijn allen van kunnen genieten, is één en daar hebben we geld genoeg voor, zeker vanuit de verkoop van de Eneco-aandelen. Het cultuurhuis kan zichzelf echter niet bedruipen. Dat was al duidelijk en is nog duidelijker geworden, want de jaarlijkse bijdrage gaat nu al verder omhoog. Helaas wordt steeds duidelijker en voelbaarder in de samenleving, dat de economische en financiële situatie in de hele wereld, dus ook in Lansingerland, aan het verschuiven is. Een aantal fractieleden vindt het onverantwoord om nu toch verder te gaan met dit project, omdat ze denken dat de kans groot is dat er in de toekomst meer geld nodig is voor de exploitatie. Kortom, een deel van onze fractie vindt het financiële risico te groot.

Mevrouw Verhoef: Ik maak me zorgen. Is de heer Alsemgeest het met me eens, dat als we nu niet investeren, dat we dan ook de eerdere investeringen en inzet verliezen, dat we eigenlijk kapitaal vernietigen. De heer Alsemgeest: Daar kan ik het deels mee eens zijn. Ik moet in dit betoog mijn hele fractie vertegenwoordigen, dus ik kan daar verder niet op ingaan. Straks met de stemming komen we daar vanzelf uit. Als laatste rest mij nog een ieder toe te wensen, dat we met elkaar vanavond. De heer Lieverse: U zit in een lastig pakket, dat u verschillende verhalen moet gaan vertellen in uw eigen woordvoering, dat snap ik, maar tegelijkertijd kunt u misschien wel uitleggen wat u bedoelt met: de exploitatiekosten zullen gaan stijgen. Bedoelt u indexering? Wat bedoelt u precies? Welke kosten gaan stijgen? U kunt ze niet benoemen in de openbaarheid, dat hebben we afgesproken, maar u kunt wel zeggen wat u bedoelt met die opmerking. De heer Alsemgeest: Ik kan daar niet op ingaan, dat is jammer voor de heer Lieverse. Dit is een stemverklaring van de mensen die straks tegen stemmen. Ik kan u niet vertellen of ik daar één van ben, dus ik moet dit even achterwege laten. Rest mij een ieder toe te wensen, dat we met elkaar vanavond de juiste beslissing nemen, waar we over vele jaren nog met een goed gevoel aan terugdenken. Dank u wel.

Beantwoording college

Wethouder Crossen: Mooie afsluitende woorden: een juiste beslissing nemen. Allereerst ga ik mevrouw Draak bedanken, dat zij dit amendement heeft ingediend. Wij spraken er in de commissie over en toen heb ik aangegeven: het college heeft het vorige raadsvoorstel gevolgd en daarom diezelfde dekking aangegeven, maar we begrijpen helemaal waarom u dit doet. Wij laten het amendement oordeel raad, maar u begrijpt dat het uitstekend op deze manier kan. Het tweede amendement, de bewaakte fietsenstalling eruit halen, als ik het zo kort mag samenvatten, raadt het college af. Ik begrijp heel goed waarom u dat zegt, meneer Bergwerff, u heeft het idee dat als we hiermee instemmen, dat het college dan vrij spel heeft om het op deze manier te gaan doen. Vanuit het college krijgt deze raad de toezegging dat die 3 stallingen volgend jaar aan de raad worden voorgelegd: hoe we het precies gaan beheren, of dat camera's zijn, welke mensen dat zijn. We gaan de raad informeren, we bespreken het met uw commissie en we gaan het ter besluitvorming aan u voorleggen. Ik wil daarmee voorstellen, dat dit amendement overbodig is, want als u dit amendement zou aannemen als raad, dan hebben wij geen

goed besluit genomen, als het voorstel ook wordt aangenomen. Als we dit aannemen, dan hebben we de kosten voor de fietsenstalling niet gedekt en dan hebben we iets niet goed gedaan, want we besluiten wel tot die fietsenstalling. Dat daarover. Dan de verschillende woordvoeringen, of ik daar nog vragen in heb gevonden. De heer Bergwerff heeft verder geen andere vragen. Meneer Lieverse heeft voor het amendement Eneco betoogd, de andere tegen. Dank voor uw wensen voor een voorspoedige start. Meneer Ruijtenberg heeft ook geen vragen, mevrouw Verhoef ook niet. Dan ga ik naar de 2 laatste woordvoerders. Mevrouw Heijblom, ook dank voor uw woordvoering, waar toch wel een aantal vragen in zit. Ik denk dat bij meneer Alsemgeest duidelijk is, hij heeft uitgelegd, dat zijn fractie verdeeld gaat stemmen, maar daar zit verder geen vraag meer in richting het college. Het gaat om hoofd en hart, heb ik begrepen. Richting de fractie van L3B, die worstelt. U worstelt al heel lang, dat weet ik, ook bij het vorige voorstel al. Hoe moet die theaterzaal er nou uitzien? Daar hebben we verschillende meningen over, dat hebben we ook in de commissie uitgebreid besproken, dat heeft de projectleider ook toegelicht. Het college kent uw wens. Waar het college op dit moment mee aan de gang kan gaan, is onderzoeken of wij het aantal stoelen nog wat uit kunnen breiden, maar het casco, als ik dat woord mag gebruiken, staat natuurlijk vast. Het college wil u toezeggen om te kijken naar een toevoeging van 25 stoelen in de theaterzaal. Wij vinden het de meest interessante optie om het te onderzoeken binnen, nu ga ik een deftig woord zeggen, dat heb ik ambtelijk mee gekregen, de dimensionering van de zaal. Dan begrijpt u wat ik bedoel: de zaal is nu de zaal. In dat beton kunnen we niet zomaar ramen of openingen hakken, maar het college gaat daar echt zijn best voor doen. Ik breng de raad in herinnering, dat het aanvankelijk 150 stoelen waren. Op verzoek van de raad is dat al opgeplust naar 200 en zelfs 202, heb ik begrepen. Maar wij gaan deze zoektocht ondernemen. Richting meneer Erwich, richting L3B kunnen we de raad hierover informeren in het eerste kwartaal 2023. Het is belangrijk, we gaan niet 3 jaar wachten voordat we u dat gaan vertellen. Op die manier wil het college deze handschoen van u oppakken. Wij hopen dat u daarmee voldoende heeft om over uw twijfel heen te stappen en voor het voorstel te stemmen. Ik heb geen vragen meer gehoord, dus dit was de eerste termijn van het college.

De heer Erwich, L3B: Ik wil schorsen. De voorzitter: U wilt schorsen. Ik ga dat toestaan. Ik schors de vergadering voor 10 minuten.

Schorsing

De voorzitter: Ik heropen de vergadering.

Tweede termijn

Mevrouw Draak, VVD: Als eerste even een excuus aan mijn linker buurman, want ik was in mijn vuur in mijn eerste termijn vergeten te reageren op het amendement van het CDA. Nu is er inmiddels door de beantwoording van de wethouder wel een nieuwe werkelijkheid over. Ik vind het echt heel fijn, dat de wethouder die toezegging heeft gedaan, dat is prima, maar ik wil me in principe alsnog aansluiten bij de uitleg van de heer Lieverse. Die sloot heel erg aan bij hoe de VVD denkt over een bewaakte fietsenstalling in Berkel centrum op die locatie. We gaan het amendement niet steunen als het niet wordt ingetrokken op basis van de toezegging. Dan nog even over de toezegging over het aantal theaterstoelen. Op zich is onze fractie daar gewoon blij mee, dat de wethouder dat alsnog gaat onderzoeken. Het was voor ons geen showstopper geweest. Ik heb al eerder gezegd: voor ons hoeft het echt niet weer opnieuw allemaal bediscussieerd te worden, maar mocht het lukken om er toch nog wat stoelen bij te krijgen, dan vinden wij dat prima. Verder kunnen we gaan stemmen wat ons betreft.

De heer Bergwerff, CDA: Vanzelfsprekend zijn wij als CDA heel blij met het antwoord van de wethouder. Dat betekent dat het gebeuren rondom de fietsenstalling nog in de commissie aan de orde komt. Voor alle duidelijkheid: het CDA is natuurlijk niet tegen een bewaakte fietsenstalling. Alleen, wij willen het graag hebben over andere, alternatieve mogelijkheden om daar invulling aan te geven. Dus niet perse iemand die per uur betaald wordt, maar het kan ook op een andere manier gedaan worden, bijvoorbeeld door iemand met een afstand op de arbeidsmarkt. Dat wordt vervolgd, hebben we dus begrepen van de wethouder. Daar zijn wij heel blij mee. Anders hadden we wel een meerderheid gehaald, verwachtten we. Het is nu natuurlijk heel spannend. Wij kunnen rekenen, het gaat er gewoon om spannen, zeker omdat verschillende fracties aangeven verdeeld te gaan stemmen. Ik wil wel aangeven: is er een meerderheid voor, dan hoop ik dat de mensen die voor gaan stemmen gelijk hebben in de toekomst en dat wij als CDA ongelijk hebben. Maar dat is toekomstmuziek, dat gaan we meemaken. Is de meerderheid tegen, dat is misschien nog belangrijker om gezegd te hebben, dan hoop ik dat we echt nog met zijn allen om de tafel kunnen om een ander en dus goedkoper cultuurhuis te realiseren. Hoe we dat gaan doen, dat is nog even blanco, maar dat is wel weer vanaf een blanco A4-tje kijken wat we willen houden, wat we anders willen, noem maar op. Daar laat ik het even bij in mijn tweede termijn. Dank u wel. De voorzitter: Even voor de duidelijkheid: houdt u vast aan het amendement? Of trekt u het terug? De heer Bergwerff: Het amendement trekken wij in, de toezegging is voldoende voor ons. Dank u.

De heer Lieverse, CU: Het gaat er voor ons niet om om gelijk te hebben of om ongelijk te hebben. We vinden het heel fijn om een signaal afgegeven te hebben waarom we het een heel goed plan vinden, waar jaren aan gewerkt is met onderliggende nota's en nu hebben we een plan met een financiële dekking, die heel solide is. We zien uit naar het vervolg.

De heer Ruijtenberg, GL: Ik wil nog één laatste poging doen om de twijfelaars alsnog over de streep te trekken. Realiseer u zich: wat gebeurt er als wij dit niet gaan doen? Dan hebben we niet iets voor onze eigen inwoners. We trekken mensen hier naartoe die vervolgens hier geld gaan uitgeven, wat goed is voor onze lokale economie. Ook jagen we mensen vanuit deze gemeente, die iets cultureels willen doen, weg. We jagen lokale toneelgroepen weg, we jagen scholen weg, die een musicalopstelling niet in hun eigen school kunnen doen. Ook daar moeten we rekening mee houden, dat die er dan niet meer zijn. Nog één ding. Ik mag geen bedragen noemen, maar over de exploitatie: we rekenen onszelf arm. Daar is een veel te negatief beeld over geschetst, dat komt echt wel goed. Het is in werkelijkheid veel positiever. Dan echt tot slot. 10 jaar geleden vervloekten we de grondposities op Wilderszijde, we wilden daar van af. Nu zijn we uit de kosten en we zijn daar blij mee. Houd dat in uw achterhoofd.

Mevrouw Verhoef, PvdA: Ik ben blij met de beantwoording van de wethouder, dat de fietsenstallingen nog aan ons worden voorgelegd en dat het college gaat onderzoeken of er 25 extra stoelen bij kunnen binnen de dimensies van de zaal, dat is voor ons wel belangrijk, want het moet niet ten koste gaan van andere functies. Wij gaan zeker volmondig, met ons hele hart, ga ik namens de fractie voor dit cultuurhuis stemmen. Ik weet zelf op basis van de stukken die wij hebben kunnen zien, wat het betekent als we nu geen klap op dit besluit geven, maar ik denk dat het belangrijk is dat ook de inwoners dat begrijpen en daarom wil ik vragen of de wethouder heel kort kan toelichten: wat gebeurt er als we hier geen klap op geven, wat betekent dat voor Lansingerland financieel maar vooral ook cultureel? Dank u.

De heer Erwich, L3B: Ik heb toch nog wel wat te zeggen. De investeringen, die we nu willen gaan doen, zijn dermate groot dat wij een onderzoek voor 25 stoelen veel te mager vinden. Daar vragen we de wethouder om een toezegging voor minimaal die 25 stoelen. Dus minimaal de 25 stoelen. Met deze plus en de toezegging voor een onderzoek naar 50 stoelen. Dan komen we al een heel eind in de richting. Dan denk ik dat we het verschil samen aardig oplossen. Daar hoor ik graag een antwoord op.

De heer Alsemgeest, WIJ: Verder geen toevoegingen.

De voorzitter: De wethouder vraagt om een korte schorsing. Dat gaat we doen.

Schorsing

De voorzitter: Ik heropen de vergadering.

Beantwoording college

Wethouder Crossen: Dank dat we even kort konden overleggen. We hebben 2 vragen in de tweede termijn gekregen. Mevrouw Verhoef vroeg om toch nog een keer te formuleren: wat als het niet door gaat? We hebben u dat in de raadsinformatiebrief n.a.v. de commissie ook laten weten, op een rijtje gezet. We weten met elkaar, dat deze plek dan weg is. We hebben deze plek niet meer, daar komt een appartementengebouw met een commerciële plint, zoals dat deftig heet. De bibliotheek Oostland past daar niet in. Al zouden ze erin passen, dan zit je met een commerciële huur en het hele effect van het samenwerken in een cultuurhuis ben je kwijt. Er is ook een aantal gebruikers, die al heel lang hier op wachten. Ik noem Helicon, toneelverenigingen, het jeugd- en jongerenwerk die er ook gebruik van zullen maken, die zullen allemaal een ander onderkomen moeten hebben. U heeft in die raadsinformatiebrief in een andere versie daarbij ook getallen gezien. Het centrumgebied, denk daar ook goed over na, wat het doet voor dit centrumgebied als er geen cultuurhuis staat. Dan komt er nog zo'n appartement met een mooi plint eronder, met winkels die er al zoveel zijn. Daar gaan we iets verliezen. We zijn ook de fietsenstalling, fietsgarage heb ik gehoord, daar kwijt en we zullen een oplossing moeten vinden, mogelijk ten koste van een aantal parkeerplaatsen, maar mooi zal het niet worden. We zijn het effect van een mooie, bewaakte fietsenstalling daar kwijt. Als wij dit bij elkaar optellen, dat heeft u gezien, en we zetten het af tegen het jaarlijkse bedrag dat nu structureel op de begroting staat, dan zien we dat dit bedrag aanzienlijk hoger zal oplopen. Plus, dat we er voorlopig niet zijn. We zijn hier al een paar jaar mee bezig, dat heeft meneer Lieverse ook genoemd. Ga maar weer eens een nieuwe locatie zoeken, we zien bij andere projecten hoe moeilijk dat is. Als je ergens een school kwijt wil, moet je ook de hele gemeente rond. Dat als antwoord op uw vraag om dat ook richting de inwoners uit te spreken. Dan komt de heer Erwich met een andere vraag. Heer Erwich, ik kan vanuit het college toezeggen, dat wij onderzoeken die minimale 25 stoelen toe te voegen. Die toezegging staat. De heer Erwich: Ik had eigenlijk een andere vraag. Dat was om een toezegging op die 25 stoelen. U heeft het over een onderzoek. Wethouder Crossen: Excuus, ik ben niet duidelijk. De toezegging, die ik in de eerste termijn

al heb gedaan, dat wij in het eerste kwartaal van 2023 daarmee terug komen, met die 25 stoelen. Dat is een toezegging vanuit het college. Mevrouw Verhoef: Ik wil het nu wel helder hebben. Doet u de toezegging dat u met 25 stoelen aankomt? Of dat u een onderzoek doet of dat mogelijk is? U wilt het natuurlijk graag in het midden houden, dat begrijp ik, maar het is niet helder. Wethouder Cnossen: De kool en de geit. Ik heb in de eerste termijn inderdaad richting de heer Erwich, richting L3B, gezegd dat wij dat gaan onderzoeken als interessante optie om de fractie van L3B tegemoet te komen. Dat onderzoeken moet wel eerst gebeuren, want ik kan niet beoordelen vanuit deze zaal hoe we dat precies gaan doen. Maar als de heer Erwich de toezegging wil hebben van die minimale 25 stoelen, dan krijgt hij deze vanavond. Ik kijk ook de zaal rond en weet hoe belangrijk het is dat we hiermee doorgaan. Knopen tellen, daar heet iemand het over gehad. Daar ben ik ook mee bezig, vandaar een iets hardere toezegging dan in de eerste termijn. Terecht, mevrouw Verhoef. Mevrouw Draak: Ik had eigenlijk dezelfde vraag als mevrouw Verhoef, maar misschien luister ik gewoon niet goed. In het eerste deel van de beantwoording zegt de wethouder: ik kan het niet zeggen, de toezegging is dat we onderzoeken of het lukt. Zo vertaal ik dat. Vervolgens, in de volgende zin zegt ze toch: ik merk dat het belangrijk is, dus ik zeg die stoelen toe. Ik heb nog een vraag, die stel ik er gelijk achteraan. De tweede vraag is: stel je voor, ik ga er toch even vanuit dat het een onderzoek is. Vervolgens komt het college terug en stel, die 25 stoelen passen erin, gaat dat dan automatisch binnen het budget dat we nu vast stellen? Of komen daar ook weer wijzigingen voor? Wethouder Cnossen: Ik leer altijd, dat je niet teveel in als/dan moet praten. Ik probeerde aan te geven richting L3B dat ik nu niet kan overzien hoe die 25 stoelen nou precies in die zaal passen, daar ben ik totaal ongeschikt voor. Maar toch wel de toezegging dat we daar heel serieus onderzoek naar doen. Ik heb van tevoren al even gesproken met de mensen die er wel verstand van hebben: joh, wat zijn de mogelijkheden? Op basis daarvan zeg ik nu in de tweede termijn iets directer toe: als dit u over de streep haalt, dan zegt het college die 25 extra stoelen toe. Is dat meer budget? Nee, ik wil voorlopig niet meer naar deze raad. De heer Erwich: Ik dank de wethouder voor de toezegging, die 25 stoelen, dat is belangrijk. Wat u vergeet, is dat ik vroeg om een onderzoek voor 50. Als dat kan, ben ik harstikke blij. Wethouder Cnossen: U moet het college ook niet overvragen. Ik wil wel met droge ogen hier een belofte doen. Als ik dat over die 50 stoelen moet doen, dan blijven mijn ogen niet droog en dat vind ik niet eerlijk.

De voorzitter: Dan zijn we aan het einde van deze tweede termijn en gaan wij over tot de stemming. We hebben nog 1 amendement. De heer Bergwerff heeft de zijne ingetrokken. Het amendement dat ik in stemming breng: inzetten reserve Eneco-gelden voor bouw Casa Cadanza. U kunt stemmen. Dat is met algemene stemmen aangenomen.

De voorzitter: Dan gaan wij stemmen over het voorstel zelf: financiën Casa Cadanza. Voor 19 stemmen, tegen 12. Het voorstel is aangenomen.

Mevrouw Verhoef: Ik wil een verklaring geven. De voorzitter: U heeft in uw termijn heel duidelijk aangegeven wat u ervan vindt. Een stemverklaring is om een stem duiding te geven, die daar mogelijk niet duidelijk uit wordt. Anders zou iedereen na zijn tweede termijn nog een derde termijn kunnen toevoegen, vandaar dat ik streng ben, nog los van de timing, want ik weet: ben altijd bereid nog terug te komen.

De voorzitter: We hebben nog 2 punten en ik ga ervan uit, dat u het af wilt maken. Het kan kort, los even van de indieners, u kunt echt in 3 zinnen, de moties zijn helder, aangeven wat u ervan vindt. Ik doe een beroep op u om dat ook te doen.

10.e Verordening nadeelcompensatie

Mevrouw Verhoef, PvdA: Ik ben zo vrij om de hele motie voor te lezen, ook de toelichting. De voorzitter: U heeft gewoon uw eerste termijn. U kunt uw motie indienen en het toelichten met deze tekst of met uw eigen woorden, wat u wenst. Wel de tekst van het dictum uitspreken, de toelichting mag in uw eigen woorden. Mevrouw Verhoef: Het zal niemand ontgaan zijn, dat het centrum Bergschenhoek in het afgelopen half jaar of nog langer open lag, daar was veel overlast voor met name de bezoekers. Daar hebben de winkeliers last van ondervonden, dat is inmiddels wel helder. Het is zeer aannemelijk dat de ondernemers in Bergschenhoek, en sommigen meer dan anderen, minder omzet hebben gedraaid ten gevolge van die langdurige en ingrijpende werkzaamheden rond die herinrichting in centrum Bergschenhoek. Maar alleen de ondernemers die hier formeel zorgen hebben geuit, zijn door wethouder Fortuyn mondeling geïnformeerd over het feit dat men aanspraak kan maken op een vergoeding via de planschade verordening Lansingerland. Het is aannemelijk dat ook andere ondernemers schade hebben ondervonden in de vorm van inkomstenderving en die moeten dus ook die mogelijkheid hebben, dat is fair, om eventueel als ze daarvoor in aanmerking zouden komen ook die planschade aanvraag in te dienen. Gezien de lange duur en intensiteit van die werkzaamheden lijkt het ons ook attent om de ondernemers te faciliteren bij het indienen van hun aanvraag. Daarmee bedoel ik: uitleg te geven als dingen niet duidelijk mochten zijn. Dus het dictum luidt:

M2022-034

Verzoekt het college om zo snel mogelijk maar niet later dan 15 november 2022 alle ondernemers in Bergschenhoek zo helder mogelijk op schrift te informeren over de planschaderegeling. Hen daarbij aan te bieden om te faciliteren bij het indienen van een aanvraag, in ieder geval minimaal de toelichting geven. In de toekomst bij dergelijke grootschalige werkzaamheden in winkelcentra strakker te managen teneinde het nadeel voor ondernemers zo veel mogelijk te beperken. En gaat over tot de orde van de dag.

Deze heb ik alleen ingediend, maar ook wel in de lijn van allerlei vragen die WIJ heeft gesteld, omdat die zich daar ook zorgen over maakte. Dat wil ik nog even gezegd hebben. Dank u wel.

De heer Ruijtenberg, GL: Ik zal heel kort zijn. Ik heb het al vaker gezegd: MKB is de kurk waar de Lansingerlandse economie op drijft. We moeten die overeind houden, niet alleen in Covid, maar ook daarna vanwege werkzaamheden, dus wij zullen de motie van de PvdA ondersteunen.

De heer Blonk, L3B: Wij gaan voor deze motie stemmen. Ik wil er toch een aantal dingen bij zeggen. Elke ondernemer die door de werkzaamheden aantoonbaar minder omzet heeft gedraaid dient te worden gecompenseerd volgens de regeling. De toetsing van inkomsten van meer of minder omzet lijkt nu te gebeuren op basis van referentie uit 2021. Dat was een coronajaar en niet representatief voor de omzet in het geval van aanvraag planschade, zoals in Bergschenhoek. Ter vergelijking 2019 moet het zijn, of als het meerdere jaren moeten zijn 2019, 2018, dus niet 2020 en 2021. Dank u wel.

De heer De Graaf, VVD: Ik heb eerder vanavond complimenten gegeven aan onze gemeente en de prestatie die wij in Bergschenhoek hebben geleverd, die verdient niet de schoonheidsprijs. Het heeft te lang geduurd, overlast veroorzaakt langer dan gepland. Dat we daar iets tegenover stellen als gemeente, daar kunnen we ons in vinden. We hebben veel sympathie voor de motie van de PvdA. Wel een verduidelijkende vraag aan mevrouw Verhoef: wij zitten wel te kauwen op het woord faciliteren bij punt 2. De rol van de gemeente is niet dat wij aanvragen vooraf gaan invullen en dat soort zaken. Dus als faciliteren ook is informeren of van informatie voorzien, een beetje begeleiden is tot daar aan toe, maar het actief actie nemen als gemeente, dat lijkt me niet onze rol, dus dat is voor ons geen onderdeel van punt 2. Als mevrouw Verhoef bevestigt dat dat inderdaad zo is, dan is het wat ons betreft akkoord.

De heer Jumelet, WIJ: Dank aan mevrouw Verhoef om de motie in te dienen. Ze refereerde al even aan het feit dat mijn collega's er al meerdere keren vragen over hebben gesteld. Wij staan uiteraard positief tegenover deze motie. Toch nog even n.a.v. wat de heer De Graaf zegt, anders lijkt het of de gemeente erg in gebreke is gebleven. Wat wij begrepen hebben, is dat er allerlei dingen speelden met riolering en dergelijke, waardoor het werk uitliep. Het is niet altijd te voorzien, dat dingen uitlopen. De zwarte piet neerleggen bij de gemeente vind ik wel een beetje makkelijk. We moeten niet te snel de schuld op de schouders nemen, want er zijn omstandigheden die meer tijd vragen. De heer De Graaf: Daar heeft meneer Jumelet voor een deel gelijk in. Ik permitteer mezelf de vrijheid als civiel ingenieur van huis uit om op inhoud hier een mening over te hebben. Als ik zie wat daar gebeurd is, dan heeft de aannemer daar niet altijd de juiste dingen gedaan en niet op tijd. Dat gebeurt onder de verantwoordelijkheid van de gemeente en ik denk dat ons daar wel enige zelfreflectie past. Dank u wel. De heer Jumelet: Zelfreflectie is nooit fout, maar aan de andere kant: het boetekleed aantrekken is ook soms goed. Soms moet je je het niet te snel aantrekken, er kunnen omstandigheden zijn.

De heer Hofman, CU: We hebben de motie tot ons genomen. Sympathiek opgesteld, maar we lazen er vooral ook staand beleid in. We vroegen ons richting de wethouder af: heeft de wethouder deze motie nodig bij het faciliteren dan wel op tafel krijgen van planschades? Heeft hij het nodig voor de uitoefening van zijn taak? Dat is eigenlijk de vraag.

De heer Van den Beukel, CDA: Ik sluit me korthedshalve aan bij de woorden van de heer Hofman.

Beantwoording college

Wethouder Fortuyn: Een korte reactie van mijn kant. Op zich is wat je doet actief gaan informeren in plaats van: de regeling is er al, daar kunt u op aansluiten. Het is min of meer actief informeren, dat wordt gevraagd, om dat in de toekomst te gaan doen. Wij zeggen als college: ja, er is wet- en regelgeving over, we hebben een verordening. Wij zullen dit actief naar ons toetrekken, ook in Bergschenhoek, om die ondernemers in het hele gebied, het is niet alleen de Dorpsstraat geweest, ook de Kulck en er omheen, te informeren dat deze mogelijkheid tot planschade er is aan de hand van de regels die we daaromtrent hebben afgesproken. Wat dat betreft omarmen. Het is aan u om daar de motie voor te gebruiken. Is het nodig? Die vraag is gesteld. In principe niet, maar wat u in deze motie vraagt is specifiek voor winkelcentra. Ik ben blij dat Berkel centrum grotendeels klaar is en ook Bleiswijk klaar is. Bergschenhoek is ook klaar, dus wat mij betreft heb ik hem niet echt nodig, maar als u zich er

comfortabel bij voelt om er een soort standaard van te maken om deze regel op te nemen in de informatie naar de ondernemers toe, dan hebben wij daar als college geen bezwaar tegen. De heer Blonk: Ik had een zijpad gemaakt, heel bewust ook. Binnen de uitvoering van planschade heb je referentiejaren nodig. Mijn vraag was om daar in ieder geval geen coronajaren voor te nemen. Daar bent u niet op ingegaan. Wethouder Fortuyn: Eens. We moeten wel een realistisch jaar hebben, laten we dat nemen. Je moet wel kunnen vergelijken. Er zijn ook ondernemers, die er maar 2 jaar zitten, dus daar moeten we ook anders kijken naar de situatie. We zullen altijd coulant kijken, er zijn ook loketten voor om iets te regelen. We kijken er altijd met een coulant naar, maar we hebben ons ook aan wet- en regelgeving te houden. De motie an sich geen probleem en neem een realistisch jaar, zover dat in het bereik ligt van diezelfde ondernemer.

Tweede termijn

Mevrouw Verhoef, PvdA: Ik ben blij met de steun van, volgens mij, alle fracties. Ook blij met het antwoord van de wethouder, dat was heel duidelijk, daadkrachtig. Ook blij dat hij zegt dat de coulant wordt betracht, niet in een coronajaar. Nog even richting VVD en ook naar de andere fracties. Ik bedoel met faciliteren niet handje vast houden bij het indienen van de aanvraag en het opstellen. Maar inderdaad, mochten er vragen zijn die verhelderen. Misschien valt dat onder de coulant, waar de heer Fortuyn het over heeft. Dank.

De voorzitter: Dan gaan wij over tot de stemming, eerst het voorstel zelf. We gaan over het voorstel stemmen: verordening nadeelcompensatie. Dat is unaniem aangenomen.

De voorzitter: Dan gaan we stemmen over de motie van mevrouw Verhoef, alle ondernemers informeren. Ook met algemene stemmen aangenomen.

10.f Motie vreemd aan de orde: Noodfonds ondersteuning bij Energiearmoede

De heer Ruijtenberg, GL: Ondanks het late tijdstip wil ik toch deze motie in zijn volledigheid voorlezen. Het is namelijk een belangrijk onderwerp. Ik ga ervan uit, dat u het allemaal gelezen heeft en dat u er allemaal een oordeel over heeft kunnen vormen, maar toch ook voor mensen die eventueel nog kijken, dat kan ik me niet voorstellen, maar goed. Ik ga het toch helemaal voorlezen.

M2022-035

Onderwerp noodfonds ondersteuning bij energiearmoede. De raad van de gemeente Lansingerland in vergadering bijeen d.d. 20 oktober 2022, gehoord de beraadslaging. Constaterende dat de rijksoverheid heeft besloten om in 2022 alle huishoudens ongeveer € 545 korting op hun energierekening te geven en naar lage inkomens ongeveer € 1.300 energietoeslag. Dat het college een plan van aanpak energiearmoede heeft ontwikkeld voor huurder en dat ook nog zal doen voor woningeigenaren, gefinancierd uit rijksmiddelen. Overwegende dat de stijgende energieprijzen bij steeds meer huishoudens tot grote financiële problemen leiden, niet alleen de lagere inkomens maar ook de middenklasse inkomens hiermee te maken krijgen, generieke maatregelen vanuit het rijk en preventiebeleid vanuit de gemeente niet kan voorkomen dat individuele huishoudens acuut in betalingsproblemen kunnen komen. De gemeente een zorgplicht heeft voor haar inwoners. Gegevens van het CBS uit Q3 2022 uitwijst, dat 40% van de huishoudens in Lansingerland precies rond komt of spaargeld aanspreekt of reeds schulden maakt en er dus in potentie 9.931 huishoudens in problemen kunnen komen. Verzoekt het college om zo snel mogelijk maar niet later dan 31 oktober 2022 een noodfonds van € 800.000 ter beschikking te stellen voor inwoners die aantoonbaar door hogere energielasten in financiële problemen komen. Dit noodfonds te laten bestaan tot en met 31 maart 2023. De benodigde bestemmingsreserve en de storting van € 800.000 in het eerstvolgende P&C document te verwerken en indien nodig deels te onttrekken aan de algemene reserve. Indien er voor de termijn van 31 maart 2023 meer geld nodig is dan een nieuw verzoek te doen aan de raad van Lansingerland. Indien er op 31 maart gelden over zijn van dit noodfonds deze terug te storten in de algemene reserve. Dit noodfonds beschikbaar te stellen voor alle huishoudens met acute betalingsproblemen en bovendien maximaal een verzamelinkomen van 1,5 keer een modaal inkomen zonder vakantiegeld. In samenwerking met o.a. Humanitas Lansingerland en Schuldhulpmaatje Lansingerland tot één loket te komen waar inwoners zich kunnen melden. Uitgebreid informatie te verstrekken aan inwoners van het bestaan van dit loket en noodfonds.

Ik dien deze motie in tezamen met de heer Bergwerff van het CDA, mijn buurvrouw aan de linker zijde Petra Verhoef en mijn buurman aan de rechter zijde Paul Lieveise.

De heer Lieveise, CU: Niet om voor te kruipen, maar we vullen elkaar aan. Achter 1 van de 5 voordeuren bestaan problemen met geld. Dat is een Nederlands cijfer. Geweldig dat er in onze gemeente hulp bestaat voor wie ernstig in de knel is gekomen op financieel gebied. Dat naast de gemeente zelf deskundige hulp is van Humanitas, Schuldhulpmaatje, Kwadraad en alle getrainde vrijwilligers. Deze

motie brengt deze laatste extra in beeld om in deze verwarrende periode de handen ineen te slaan. Samen met de gemeente. Deze motie beoogt dus steun voor het college. In de recente commissievergadering legde de wethouder keurig uit welke ijzers we in het vuur hebben, zoals dat er onderzoek wordt gedaan waar de problemen precies zijn, hoe nijpend ze zijn enzovoorts. Een uitvoering van bestaande regelingen, die er gelukkig zijn. De CU is blij met die grondige aanpak maar mist in de tools om nu wat te doen. Essentieel in de motie is verder het gemeenschappelijke loket. Deskundige hulp van de mensen die gewend zijn zich bij schulden hulp te verlenen en ook achter de voordeur komen bij deze mensen. Hierdoor is voor de ambtenaren alleen een eindtoets nog nodig. Tot slot. Onze motie geeft een bovengrens aan, namelijk tot 1,5 modaal. Maar er zijn mogelijk ook andere inwoners die geen uitweg uit de schulden meer zien, al dan niet door de energieprijzen. Laten zij zich vooral ook melden bij het loket. Wellicht komen ze niet in aanmerking voor hulp uit het noodfonds, maar begeleiding en advisering kan ook voor hen welkom zijn bij wanhoop en schaamte hierover.

Mevrouw Verhoef, PvdA: De urgentie is al heel goed toegelicht en ook de strekking van de motie door de heer Ruijtenberg en door de heer Lieveerse. Wij hebben, de PvdA heeft inhoudelijk het voortouw genomen, maar de andere fracties, CDA en GL, hebben daar met ons mee gedacht en opgetrokken. We hebben het bespreekstuk aan de orde gebracht enkele weken geleden bij de commissie samenleving en daar hebben we een heel goed gesprek gehad onderling met alle fracties. Ook een reactie gehad van wethouder Hoek, die heel duidelijk liet zien: het college vindt dit belangrijk, het college wil hier ook echt wat aan gaan doen. Maar deze motie hebben we toch nodig geacht, omdat we het gevoel hebben, althans, mijn fractie heeft dat gevoel, net het gevoel van urgentie en nu wat kunnen doen, dat dat ontbreekt. De wethouder zegt: ik wil het eerst goed onderzoeken en ik wil de regeling goed inrichten. Dat is natuurlijk goed, maar wij willen eigenlijk met deze motie zorgen dat de wethouder ook geld heeft, een noodfonds, zoals het coronafonds, waarmee hij op korte termijn met het college stappen kan maken om de nood te gaan ledigen. Dat zit ook achter deze motie: vaart maken en u het budget geven om dit te gaan doen voor de inwoners. Daar wil ik het bij laten.

De heer Bergwerff, CDA: Ik zal de vorige sprekers niet herhalen, ze hebben niks gekst gezegd. Alles wat ze zeggen, daar zijn wij het mee eens. Ik benadruk nog wel even, het gaat hier om een tijdelijk gebeuren met een einddatum. Het gaat om mensen, die nu niet rond kunnen komen en daarom tijdelijk hulp ontvangen van de gemeente. Dit noodfonds moet echt een uitweg zijn voor hen die anders in de schulden terecht komen. We weten allemaal, die mensen hebben een probleem, maar wij als gemeenschap, als gemeente, hebben gewoon een zorgplicht, dus wij zullen uiteindelijk het probleem oplossen. Als fractieleden van het CDA zijn wij gekozen om op te komen voor hen die hulp echt nodig hebben. Door dit noodfonds kunnen we aan deze plicht voldoen. Ik vond het wel goed, dat de PvdA benoemt dat de beantwoording van de wethouder dusdanig gericht was op preventiebeleid, dat natuurlijk ook heel belangrijk is en heel goed is. Maar wij willen beleid voor mensen die morgen in de schulden komen door de hoge energiekosten. Dank u wel.

Mevrouw Draak, VVD: Ik denk toch dat ik iets anders heb gehoord in de commissie dan mevrouw Verhoef en de heer Bergwerff net schetsten. Meneer Kampinga heeft in de commissie samenleving goed gehoord hoe de VVD hier over denkt. Eigenlijk alles wat in de motie staat qua overwegingen en qua zorgen, dat delen we, dat bleek ook uit de commissiebespreking. Alleen, er zijn landelijk regelingen gemaakt voor de hoge energiekosten. De heer Jetten, de minister, heeft gezegd dat er niemand zal worden afgesloten. We hebben in echte gevallen van nood een bijzondere bijstandsregeling. Daarnaast heeft de wethouder ook uitgelegd hoeveel mogelijkheden er al zijn om inwoners te helpen. De VVD wil ook graag dat mensen die schulden krijgen door energiekosten in beeld komen. Of daar het noodfonds voor nodig is, wij denken niet. We moeten juist wat er al is optimaal uitnutten. Ik dacht gehoord te hebben in de commissie dat de wethouder er ook zo in zat, maar dat ga ik straks graag horen. Ondanks de enorm goede bedoelingen erachter zal de VVD deze motie niet steunen.

Mevrouw Heijblom, D66: Ik denk in dit geval heel erg in lijn met wat mevrouw Draak zegt. Ook wij vinden het een ontzettend sympathieke motie, waarvan we de bedoeling goed begrijpen. Ook wij vinden het belangrijk dat huishoudens niet in de financiële knel komen door hoge energiekosten en dalende koopkracht. Maar we hebben een noodfonds vanuit het rijk, een noodfonds energiearmoede. En eraanast trekt het rijk nog € 23,5 mld komend jaar uit om de koopkracht op peil te houden, dat is echt een ongekend groot bedrag. Af en toe denk ik ook weleens: die coronatijd was natuurlijk heel bijzonder, eigenlijk zijn we toen gewend geraakt aan al die grote compensatieregelingen, een fonds. Wij denken dat je het op een andere manier kan regelen met de regelingen die we al hebben. Wat wij hebben begrepen, is dat de wethouder hier al goed over nagedacht heeft of nog het e.e.a. wil uitzoeken. Wij willen graag horen wat dat is. Mevrouw Verhoef: Een korte interruptie. De bedoeling van deze motie is niet om in het gat te springen, we willen aanvullend zijn op wat het rijk doet. Sorry, we willen wel in het gat springen waar het rijk eigenlijk tekort schiet. We weten dat dat weldegelijk mogelijk is. De heer Lieveerse: Een vraag aan mevrouw Heijblom. Het voorstel wordt sympathiek genoemd, er komen miljarden aan volgend jaar. Maar wat is er nu voor mensen die in de problemen zitten? Mevrouw Heijblom: Dit jaar

wordt er ook behoorlijk wat gedaan voor de lagere inkomens. Deze maanden nog, november en december, ook vanuit het rijk. Inderdaad, zoals mevrouw Draak ook zegt, er zijn stevige toezeggingen gedaan door Jetten, die zegt: niemand wordt afgesloten deze winter. Wat ons betreft is dat voldoende. Daarnaast denk ik dat je ook moet gaan kijken naar de regelingen die allemaal opgetuigd worden, in welk eindplaatje die resulteren. De heer Ruijtenberg: Mevrouw Heijblom zegt terecht: er worden vanuit het rijk heel veel maatregelen genomen voor de lagere inkomens. Dat klopt. Maar deze motie gaat over de doelgroep van mensen met midden inkomens, die juist tussen wal en schip vallen, die niet met al die regelingen voor de lage inkomens kunnen meedoen. Beseft mevrouw Heijblom dat deze motie juist niet alleen, maar ook juist gaat over de mensen met midden inkomens, die nergens aanspraak op kunnen maken. Mevrouw Heijblom: Het is goed, dat u dat nog even expliciet uitspreekt, maar dan nog ben ik benieuwd waar de wethouder mee komt in zijn eerste termijn. De heer Lieverse: Misschien mag ik de vraag van mijn buurman dan expliciteren. We hadden deze week een bijeenkomst met meneer Dannenberg van Divosa, die legde uit dat juist de problematiek ligt bij de mensen die net buiten de categorie vallen, die hulp krijgen bij de problematiek. Om een voorbeeld te noemen: van Schuldhulpmaatje hoorden wij dat van de vele mensen die zij nu onder begeleiding hebben, er maar 1 is die mag rekenen op de energietoeslag. Ofwel, het is juist een heel andere categorie waar zoal aan gedacht wordt. Mevrouw Heijblom: Laten we even wachten op wat de wethouder straks heeft.

De heer Afalah, WIJ: Ik ga niet herhalen wat ik de vorige keer heb gezegd namens WIJ. Ik wil bedanken de partijen die deze motie hebben ingediend. Dat geeft het belang aan, denk ik. Ik ben eigenlijk best wel positief over de motie. Wat ik me wel afvraag is, gezien de beantwoording de vorige keer van de wethouder, dat zou ik graag willen weten van de wethouder: is deze motie nodig om de mensen in nood te helpen op dit moment? De zorgen die deze motie uit, delen wij. Ik denk dat we die breed delen. Ik maak me met name zorgen, als WIJ, juist voor die groep. Meneer Lieverse begon over de presentatie van gisteren, er is gewoon een groep die tussen wal en schip valt, die nu misschien in de problemen komt of al in de problemen is. Ik zou graag willen, dat er heel snel wat geregeld wordt voor die mensen. De heer Lieverse: Omdat meneer Afalah iets zegt over: is het wel nodig? Stel, een fictieve situatie, dat er heel weinig mensen zich zullen melden. Dan gaat het terug naar de kas waar het vandaan komt, de algemene reserve. Het is niet zo dat wij beogen een soort uitkering te geven aan zomaar iedereen tot 1,5 modaal. Nee, het gaat om mensen in noodsituaties. De heer Afalah: Ik kom daar nog op terug in mijn verhaal. Wat ik me ook afvraag, de mogelijkheden die er nu zijn, welke zijn dat? Er is bijzondere bijstand. Ik weet dat de gemeente Nijmegen heel snel iets op poten heeft gezet, daar kunnen mensen met een inkomen tot 150% van de norm al aankloppen, specifiek voor dit soort dingen. Ik vraag me af, dat wil ik ook weten van de wethouder, dat ze het onderzoeken: hoe snel kan hij daarmee terug komen? Er staat een datum van 31 oktober. Met alle respect, dat zijn 7 werkdagen. Hebben we de tijd om dat voor elkaar te krijgen? Vraag aan de wethouder: hoe kijkt hij daar tegenaan? Is dat haalbaar? Zo niet, hoeveel tijd heeft hij meer nodig? Wat is een reële termijn om daarop terug te komen? De heer Ruijtenberg: Die termijn hebben we expliciet genoemd. Wij hebben veel respect en heel veel vertrouwen in onze ambtenaren, zij kunnen dat. Zij kunnen ijzer met handen breken en ze zijn in staat om dit te doen. Ten tweede, de wethouder heeft in de commissie inderdaad aangegeven, dat hij geduld vraagt aan ons om het op poten te zetten. Ik heb in de commissie gezegd: wij hebben wellicht het geduld, maar de deurwaarders hebben geen geduld. Vandaar de termijn van 31 oktober om het echt zo snel mogelijk voor elkaar te krijgen. Als morgen een deurwaarder aanbelt, kan je nu niets. De heer Afalah: Als het kan, heel graag. Als we voor 31 oktober iets op poten kunnen zetten, waar we die mensen mee kunnen helpen: ik sta aan uw kant, WIJ als partij staat aan uw kant, daar is geen misverstand over. Ik vraag me alleen af of dat haalbaar is, dat zou ik graag van de wethouder willen horen. Uiteraard wil ik natuurlijk niet dat we mensen in de kou laten staan. De mensen die gaan aankloppen bij de gemeente moeten we gewoon helpen. Hoe? Dat doet er eigenlijk niet toe, maar ze moeten die hulp gewoon krijgen, dat ben ik het absoluut met u eens. Maar op welke manier, dat zou ik graag willen horen. Ik had een vraag inhoudelijk over de motie. De pot van € 800.000. Ik vroeg me af, de onderbouwing daarvan, waar is het precies op gebaseerd? Dat is meer een vraag naar de indieners en ook naar de wethouder: hoe kijkt hij naar dit bedrag? Waar ik ook mijn vragen bij heb, een noodfonds is tot 31 maart 2023, vanwaar die begrenzing? Als we zo'n fonds gaan oprichten, dan zie ik niet echt een reden waarom we dat op 31 maart 2023 stop moeten zetten, want we weten natuurlijk helemaal niet waar we staan over een paar maanden. Dat vind ik wel apart, waarom kunnen we het niet gewoon open laten, als we dat gaan doen? Ik ben benieuwd naar de indieners. De voorzitter: Om deze vraag te beantwoorden, daar heeft u een tweede termijn voor. De vragen die de heer Afalah stelt, kunt u in uw tweede termijn mee nemen, dan kan de heer Afalah zijn standpunt daarop vormen. De heer Afalah: Nog één punt. De motie betreft 1 à 1,5 keer modaal. Ook weer een vraag naar de indieners: waarom 1,5 keer modaal? De vorige keer begon de wethouder ook over maatwerk en daar ben ik het eigenlijk best wel mee eens. Er zijn mensen die door omstandigheden hun baan verliezen of wat dan ook, die ook in de problemen kunnen komen, ook al verdienen ze iets meer dan die 1,5 modaal. Als we al zoiets zouden willen optuigen, dan zou ik heel graag maatwerk willen leveren. Laat de mensen zich melden bij het loket, dat ene loket, dat vinden we wel belangrijk trouwens, dat het één loket is. Er zijn gewoon kleine ondernemers, ZZP'ers, mensen die hun inkomen zien dalen, die moeten we echt de mogelijkheid geven om zich te melden. Ik snap dus die begrenzing niet helemaal. Ik ben er echt wel van

overtuigd, dat we er wel uit komen, samen. Misschien hier en daar wat dingen aanpassen. Ik ben echt benieuwd naar de antwoorden van de wethouder. Dank u wel.

Mevrouw Gielis, L3B: Heel veel is al gezegd, dus ik ga het kort houden. Laten we voorop stellen, dat L3B nog steeds van mening is, dat we niemand in de kou moeten laten staan, niet letterlijk en niet figuurlijk. Daar waar noodhulp nodig is, moet dat snel en laagdrempelig bereikbaar zijn. We moeten er ook voor zorgen, dat zei meneer Lieveerse net ook, dat mensen niet schromen om schrijnende situaties zichtbaar te maken. Tijdens de commissievergadering over dit onderwerp heeft de wethouder heel erg uitvoerig verwoord wat er op dit gebied allemaal al gebeurt in Lansingerland. Ik zal het niet herhalen vanwege de tijd. En het rijk doet momenteel ook al heel veel, dat werd ook al gezegd door mevrouw Heijblom. Zo krijgt ieder huishouden in november en december de rijksbijdrage van € 190. Wij willen graag van de indieners weten hoe deze motie zich verhoudt tot al hetgeen wat al gebeurt op dit front. Hoe wordt het bedrag onderbouwd? We begrijpen dat als het over is terug gestort wordt, maar welke groep mensen zakt nu echt door het ijs? Die zijn er, daar zijn we ons terdege van bewust, dat ondanks alle regelingen er nog altijd mensen zijn die in de financiële problemen blijven of komen door de huidige situatie. Inderdaad, dat is misschien juist een groep die niet zo heel zichtbaar bij ons is. Maar we vinden de onderbouwing in deze motie niet helemaal voldoende. Dus we willen graag van de wethouder weten of hij deze motie kan uitvoeren zonder bestaande processen in de weg te zitten, want er kleven ook administratieve en personele consequenties aan. Stel, iemand zit in de bijstand en krijgt een aanvulling en komt daardoor over zijn bedrag heen en moet hij het terug betalen. Hoe wordt dat gecontroleerd, hoe wordt dat geregistreerd? Kortom, komt hiermee de ambtelijke organisatie dan niet onnodig onder druk te staan? De vraag is dus echt: is deze zeer, zeer, zeer sympathieke motie praktisch uitvoerbaar? De datum, de heer Afalah zei het al, 31 oktober: is dat reëel? Haastige spoed is zelden goed. Onze vraag is: hoe komt het geld van zo'n noodfonds bij de juiste mensen terecht? Gezinnen die in acute nood zitten, kunnen immers altijd al een beroep doen op de bijzondere bijstand. Daar is dat ene loket voor nodig, waar aan gewerkt wordt, waar alles samen komt en waar maatwerk geleverd kan worden. Daar wordt al aan gewerkt. Korte lijnen besparen geld, maar vooral tijd in dit geval. Ik zal heel veel niet herhalen van de vragen die al gesteld zijn. De wethouder heeft in de commissie al een toezegging gedaan om alles in het werk te stellen mensen met aantoonbare energiearmoede te helpen. Wij zijn erg benieuwd hoe de wethouder aankijkt tegen de uitvoering van deze motie en of deze motie hem helpt om te bereiken wat we allemaal willen: mensen helpen die in nood zitten.

Beantwoording college

Wethouder Hoek: Dank voor het opstellen van de motie. Ik vind hem sympathiek. En geloof me, het gevoel voor urgentie is absoluut aanwezig. We hebben ook echt oog voor de nood. Dat is ook de reden geweest waarom wij 3 weken geleden in het college al bedacht hebben: jongens, we moeten iets doen met een bepaalde doelgroep die buiten de boot valt. Dan moet je natuurlijk wel weten hoe die doelgroep eruit ziet. Het college heeft voorgesteld om een onderzoek in te stellen om te kijken om welke mensen het nu specifiek gaat. Dat kunnen de mensen tot 150% zijn, maar zoals de heer Afalah zegt, dat kunnen ook mensen zijn die boven die 150% zitten, dat kunnen ZZP'ers zijn. Dat is hetgeen we willen onderzoeken. Dus we willen eerst weten om welke groep het specifiek gaat, over hoeveel mensen we het dan hebben. Aan de hand van deze uitkomsten komt het college met een voorstel. Ik zeg u toe, ik vraag 2 weken van u. U komt met 31 oktober, medio november wil ik met een voorstel komen, want dan verwachten wij dat het onderzoek, dat wij zojuist hebben ingezet en wat al loopt, dat dat is afgerond. De heer Lieveerse: Omdat het woord onderzoek opnieuw valt, dat is in de commissie ook een paar keer benoemd, maakt u ons steeds nieuwsgieriger naar hoe dat onderzoek er precies uit ziet. Als er zo'n loket is, waar mensen zich kunnen melden, dan zou het onderzoek weleens heel veel vlotter kunnen gaan. Is het niet? Wethouder Hoek: Dat vormt dus ook onderdeel van wat we nu aan het bekijken zijn. U kent mij, ik ben niet van het onderzoek om te onderzoeken, ik ga voor daadkracht. Binnen het ambtenarenapparaat is het absoluut bekend, dat wij echt slagen willen maken. Vandaar ook de bijzonder korte termijn als ik het heb over medio november. De heer Lieveerse: Ik was eigenlijk benieuwd hoe het onderzoek wordt uitgevoerd. Wethouder Hoek: Vindt u dat nou werkelijk relevant, hoe specifiek? Dat gaat door de ketenpartners te spreken, het gaat ook om de signalen die op het gemeentehuis binnen komen. We hebben ook een aantal noodfondsen in het Delftse gesproken. We zijn gewoon breed aan het kijken om welke doelgroep het specifiek gaat. Inderdaad, ik ben het helemaal met u eens, dat moet niet te lang duren, maar ik denk dat als ik medio november zeg, dat dat bijzonder snel is, gezien de problematiek die we in beeld willen brengen. De heer Ruijtenberg: Ik heb 2 vragen aan de wethouder. Hoe groot is de doelgroep? Is hij zich ervan bewust dat op dit moment 12% van de inwoners van Lansingerland reeds schulden maakt, dus die zitten in die 40%. Dat verklaart waarom die € 8 ton nodig is. Is de wethouder bekend dat het gemiddelde inkomen van een ZZP'er € 49.700 is en daarmee dus ruim binnen de doelgroep valt, zoals ik benoem? Wethouder Hoek: Dit soort gegevens komen in het onderzoek aan de orde. Inderdaad, met name de ZZP'ers, de mensen die we misschien niet direct op ons netvlies hebben, worden daarin ook meegenomen. Daarom doen we juist onderzoek. Laat duidelijk zijn, het college ziet absoluut noodzaak, dat er meer nodig is voor bepaalde groepen, daar twijfelen we in feite

niet aan. Laat duidelijk zijn, weet je, dat we daarvoor willen gaan. Hoeveel geld er dan nodig is? Dat kan ik op dit moment niet zeggen. Maar als we kiezen voor het helpen van de doelgroep, die in het onderzoek naar boven komt, dan hoort daar ook een bedrag bij dat ook de lading dekt. We willen niet over 1 nacht ijs gaan. Er zijn heel veel regelingen, dat heeft D66 ook al aangekaart, en die willen wel ook de revue laten passeren als wij specifieke groepen gaan ondersteunen. Mevrouw Verhoef: De wethouder zegt: hoeveel geld er dan nodig is, dat kan ik nu niet zeggen. Maar ik denk op basis van het onderzoek dat u beschrijft, dat u dat eigenlijk nooit kunt zeggen. Er ligt nu een handreiking met deze motie om een bepaald bedrag, net als bij het coronafonds, te geven want dit is een bijzondere situatie. Hoe kijkt u daar dan naar? Wethouder Hoek: Zoals ik net al zei: op het moment dat we besluiten om een bepaalde doelgroep te ondersteunen, dan hoort daar een bedrag bij. Ik kan niet inschatten hoe hoog dat bedrag nu is. U geeft wel aan, dat u een redelijke inschatting kan maken, maar tegelijkertijd zegt u ook: op het moment dat het teveel blijkt te zijn, dat we het dan terug storten. Goed, op het moment dat we bedenken: we gaan hulp bieden aan een bepaalde groep, dan zal er een bedrag bij horen. Natuurlijk, we kunnen geen hulp bieden zonder dat we daar geld voor apart zetten. Ik hoop dat ik daarmee enigszins uw twijfel. Mevrouw Verhoef: Ik wil de wethouder meegeven, dat het onderzoek dat u beschrijft best dermate natte vingerwerk is of in ieder geval sporadisch is. Het gaat voor u heel lastig zijn om daar een budget voor vast te stellen. Wij hebben het budget gekozen op basis van vergelijkbare gemeenten van vergelijkbare omvang, die wel dit soort noodfondsen hebben ingezet. Wethouder Hoek: Helder. Wij hebben als college de verantwoordelijkheid om regelingen op een terdege manier uit te voeren en je kan het maar één keer goed doen. Ik wil het goed uitgezocht hebben. De heer Afalah zei het al, we praten over nog 9 werkdagen. Ik zeg u toe: over 2 weken kom ik met een voorstel. Van het voorstel kan ik u garanderen, dat het terdege is uitgevoerd en dat we dan met een terdege voorstel komen. Wij zitten niet anders in de wedstrijd. Het verhaal dat de heer Lieveerse net vertelde, dat Schuldhulpverlening ons terug gaf, dat is voor mij ook de trigger geweest om te zeggen: jongens, hier moeten we iets mee. Maar wel op basis van goed onderzoek, een stuk duidelijkheid en ook een goede regeling die we met elkaar optuigen. Je kan het maar één keer goed doen. Je wil ook niet dat na afloop blijkt dat we het half hebben opgepakt, het moet op een goede, terdege manier in de markt gezet worden. 2 weken respijt, dat moet toch te overzien zijn, zou ik zeggen. Mevrouw Heijblom: Ik vind die 2 weken nog wel kort, want het is echt ingewikkeld. Met corona konden ZZP'ers niet werken of de winkels waren dicht. De criteria waren helder, maar het is hier heel moeilijk om criteria helder te krijgen. Ik vraag me echt af of u het in 2 weken redt. Daarnaast, een gemeente, los van de regelingen die gerelateerd zijn aan inkomen, voert in principe geen inkomenspolitiek en je zit hier heel erg dichtbij. Ik moet eigenlijk een vraag stellen natuurlijk, maar het vraagt wel heel veel zorgvuldigheid, denk ik, om ergens uit te komen, wat hout gaat snijden. Wethouder Hoek: Daar onderzoeken we ook voor, want ik ben het helemaal met u eens. Dit soort vraagtekens moeten we beantwoord krijgen. Je kan het maar één keer goed doen. De heer Lieveerse: Om een schorsing te voorkomen. Kan de wethouder toezeggen om rond 3 november iets gereed te hebben om het 10 november in de commissie te kunnen bespreken met ons? Wethouder Hoek: Nee. Ik heb duidelijk medio november gezegd, niet omdat ik dat bedenk, maar die tijd hebben we echt nodig. Medio november komen we met een voorstel en daar kunt u iets van vinden. Ik kan het ook zonder ambtenaren doen, maar dan kom ik met een halfzacht verhaal, waarbij ik u moet vertellen dat er nog heel veel vraagtekens in de uitvoering zitten. Ik wil met een degelijk plan komen, waar u of ja of nee op kan zeggen, maar het moet wel een gedragen plan zijn, dat van A tot Z klopt. We willen niet doordat we allerlei regelingen nu gaan opzetten, dat mensen in een BKR-regeling komen of dat ze gekort worden m.b.t. huursubsidie of dat ze misschien een lening af moeten sluiten, dat soort dingen willen we gewoon uitsluiten. We willen echt voor de doelgroep gaan en ervoor zorgen dat deze mensen ook daadwerkelijk geholpen worden. Voor de tussentijd, daar zat een beetje de angst. De heer Ruijtenberg: Ik wil even van de wethouder een keiharde datum horen. Kan hij hier een toezegging doen dat hij op 14 november en niet later dan dat, wij een brief kunnen vinden waarin dit voorstel gedaan wordt, over hoe de problematiek aangepakt kan worden. Een keiharde datum. Wethouder Hoek: Meneer Ruijtenberg: medio november is ongeveer 14 november, dus die toezegging heeft u van mij. Dat willen we ook niet, dat mensen met een BKR-regeling te maken krijgen. We willen het goed en terdege aanpakken. En ja, uiteraard zullen we kijken naar bestaande partners in dit dossier, daar kijken we ook naar, want het is natuurlijk onzin om een compleet nieuwe organisatie op te tuigen voor de uitvoering. Dus ja, daar wordt weldegelijk serieus naar gekeken. Dus met klem vraag ik nog even geduld te hebben. Had ik nog vragen? Ik ervaar deze motie wel als een bijzondere steun in mijn rug. Iets wat we zelf al hebben opgezet een week of 3 geleden, volgens mij zitten we helemaal op één lijn. Alleen het verschil zit hem in het gegeven dat de echte organisatie van het optuigen van de regeling iets meer tijd kost, 2 weken. Dan denk ik: dat moet toch te bespreken zijn met elkaar. Mevrouw Verhoef: Ik heb de toezegging, die de wethouder nu doet heel scherp. Ik heb alleen wel een vraag: wat gebeurt er in de tussentijd met urgente gevallen? Wethouder Hoek: Dat is een goede. U weet: wij zetten geen mensen op straat. U weet ook, dat mensen die nu in de schuldhulpverlening zitten er niet uit gezet worden omdat ze nieuwe schulden maken vanwege energietoestanden. En we hebben ook altijd nog het noodfonds, dat soelaas kan bieden. Wat dat betreft zal in de tussentijd, hebben we wel nagedacht over hoe we echt urgente gevallen op de bekende rails kunnen houden. Ik zou er niet trots op zijn dat door die 2 weken die ik vraag er onnodig

mensen echt in de moeilijkheden zouden komen. Dank u wel. De voorzitter: U heeft het tegen mij, dat weet u. U moet zeggen: de raad weet. Maar ik weet het, duidelijk.

De heer Ruijtenberg, GL: Ik weet dat het vervelend is voor mensen, maar ik wil toch even een heel korte schorsing van maximaal 5 minuten hebben om even te overleggen met de indieners van deze motie.

De voorzitter: Ik schors de vergadering en ik stel u voor om even te blijven zitten allemaal, behalve degenen die het even gaan bespreken, zodat we snel verder kunnen.

Schorsing

De voorzitter: Ik heropen de vergadering.

Tweede termijn

De heer Ruijtenberg, GL: Dit is het snelste overleg ooit gevoerd in dit huis, maar ik spreek namens ons alle vier als ik de wethouder wil bedanken voor zijn gloedvolle betoog. De wethouder heeft gelijk als hij zegt dat we eigenlijk op één lijn zitten. Ik wil de wethouder ook bedanken, dat hij dit als steun in de rug beschouwt. Omdat de wethouder deze mooie en gloedvolle woorden heeft gesproken, hebben wij besloten om vertrouwen te schenken aan de wethouder: we gaan de motie niet indienen. We wachten op de uitkomst van het onderzoek en het voorstel op 14 november.

De voorzitter: Een kleine correctie. U had hem al ingediend. U trekt hem weer terug, dat even voor het verslag, zodat het helder is. In principe is hij nu ingetrokken, dus is er niets meer om over te spreken. Ik beëindig dit agendapunt.

11. Hamerstukken:

11.a Zienswijze 2e begrotingswijziging Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond

11.b Vaststelling Legesverordening Recreatieschap Rottemeren

11.c Raadsconsultatie Strategische agenda 2023- 2026 politie eenheid Rotterdam

11.d Vaststelling bestemmingsplan Woning achter Oosteindsepad 5, Bergschenhoek

11.e Benoeming lid commissie samenleving

11.f Bekrachtiging geheimhouding

11.g Tarieventabel legesverordening

De voorzitter: Kan ik die afhameren? Hierbij afgehamerd.

12. Sluiting

De voorzitter, om 00.20 uur (21 oktober 2022): Dan sluit ik de vergadering onder dankzegging voor uw inspanningen weer.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van

Griffier,

Eveline Hamelink-van Rens

Verslag opgesteld door Marianne Jansen, Lothassa Secretarie, met behulp van geluidsopname.